

**ZAKON
O UPRAVLJANJU OTPADOM**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se vrste i klasifikacija otpada, planiranje, uslovi i način upravljanja otpadom, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom.

Upravljanje otpadom

Član 2

(1) Upravljanje otpadom podrazumijeva sakupljanje, transport, preradu, sortiranje i odstranjivanje otpada, kontrolu nad tim postupcima, naknadno održavanje deponija, kao i aktivnosti trgovca i posrednika otpadom i sanaciju neuređenih odlagališta.

(2) Upravljanje otpadom je djelatnost od javnog interesa.

(3) U skladu sa principom “zagađivač plaća” troškove upravljanja otpadom, kao i troškove za neophodnu infrastrukturu (utvrđenu planovima upravljanja otpadom) i njen rad, snosi svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad (u daljem tekstu: izvorni proizvođač otpada), postojeći ili prethodni imalac otpada.

(4) Troškove upravljanja otpadom snose u potpunosti proizvođači proizvoda od kojih otpad potiče u skladu sa članom 15 ovog zakona.

Izuzete od primjene

Član 3

Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- 1) gasovite materije koje se emituju u vazduh;
- 2) zemljište, uključujući neiskopano kontaminirano zemljište i građevinske objekte trajno povezane sa zemljištem;
- 3) nekontaminirano zemljište i druge prirodne materijale iskopane izvođenjem građevinskih radova koje u sebi ne sadrže štetne i opasne materije, kad se taj materijal koristi za građevinske svrhe, u svom prirodnom obliku na gradilištu na kojem je iskopan;
- 4) radioaktivni otpad;
- 5) deaktivirane, odnosno delaborisane eksplozive;
- 6) slamu i druge neopasne poljoprivredne ili šumske materijale, koji se nalaze u prirodi i koji se koriste u poljoprivredi, šumarstvu ili za proizvodnju energije iz biomase na način kojim se ne utiče negativno na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- 7) sedimente koji se premještaju unutar površinskih voda, radi upravljanja vodama i vodotocima, sprečavanja poplava ili ublažavanja posljedica poplava, suša ili regeneracije zemljišta, ako se dokaže da su ti sedimenti neopasni;
- 8) mulj iz kanizacionih sistema i sadržaj septičkih jama, osim mulja iz postrojenja za tretman otpadnih voda;
- 9) otpadne vode;
- 10) nus proizvode životinjskog porijekla koji nijesu namijenjeni ishrani ljudi, kao i proizvode dobijene od nus proizvoda životinjskog porijekla na koje se primjenjuju propisi o nus proizvodima životinjskog porijekla, osim onih koji su namijenjeni za spaljivanje, korišćenje u postrojenjima za biogas ili postrojenjima za kompostiranje ili odlaganje na deponiju, u skladu ovim zakonom;
- 11) leševe uginulih ili usmrćenih životinja, osim zaklanih kao i na usmrćene životinje radi iskorjenjivanja epizootske bolesti, a koje su odložene u skladu sa propisima koji se odnose na nusproizvode životinjskog porijekla koji nijesu namijenjeni ishrani ljudi;

12) otpad, koji nastaje tokom rada broda ili tokom utovara, istovara i čišćenja broda, kao i ostatke tereta, dok se taj otpad ne isporuči u dalju obradu van područja u nadležnosti luke.

Principi upravljanja otpadom

Član 4

Upravljanje otpadom zasniva se na principima:

- 1) održivog razvoja, kojim se obezbjeđuje efikasnije korišćenje resursa, smanjenje količine otpada i postupanje sa otpadom na način kojim se doprinosi smanjenju negativnih uticaja na životnu sredinu i poboljšanju efikasnosti korišćenja resursa, radi unapređenja kružne ekonomije i garantovanja dugoročne konkurentnosti;
- 2) blizine i regionalnog upravljanja otpadom, radi obrade otpada što je moguće bliže mjestu nastajanja u skladu sa ekonomskom opravdanošću izbora lokacije, dok se regionalno upravljanje otpadom obezbjeđuje izradom i primjenom strateških planova zasnovanih na nacionalnoj politici;
- 3) predostrožnosti, odnosno preventivnog djelovanja, preduzimanjem mjera za sprečavanje negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi i u slučaju nepostojanja naučnih i stručnih podataka;
- 4) "zagađivač plaća" prema kojem proizvođač otpada snosi troškove upravljanja otpadom, kao i troškove za potrebnu infrastrukturu i njen rad, troškove preventivnog djelovanja i troškove sanacionih mjera zbog negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- 5) hijerarhije otpada koja obezbjeđuje poštovanje redosljeda prioriteta u upravljanju otpadom i to:
  - a) sprečavanje nastanka otpada;
  - b) pripreme za ponovnu upotrebu;
  - c) recikliranje;
  - d) drugi način prerade (energetska prerada); i
  - e) odstranjivanje otpada;
- 6) odvojenog sakupljanja otpada i zabrane miješanja sa drugim otpadom ili drugim materijalima kada je to neophodno radi usaglašavanja sa ciljevima i principima ovog zakona i hijerarhije otpada, kao i radi olakšavanja i unapređenja pripreme za ponovnu upotrebu, recikliranje ili druge postupke prerade;
- 7) da otpad ili materije dobijene od njega ne predstavljaju veći potencijal opasnosti u slučaju recikliranja od uporedivih primarnih sirovina ili proizvoda od primarnih sirovina;
- 8) proširene odgovornosti proizvođača prema kojoj svako fizičko ili pravno lice koje profesionalno razvija, proizvodi, prerađuje, obrađuje, prodaje ili uvozi proizvode snosi odgovornost za upravljanje otpadom koji preostaje nakon upotrebe tih proizvoda, kao i finansijsku odgovornost za te aktivnosti.

Zaštita životne sredine i zdravlja ljudi

Član 5

Upravljanje otpadom vrši se na način kojim se ne stvara negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi, a naročito:

- na vodu, vazduh, zemljište, biljke i životinje;
- u pogledu buke i mirisa;
- na područja od posebnog interesa (zaštićena prirodna i kulturna dobra).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 7

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **ambalaža** je proizvod, bez obzira na prirodu materijala od kojeg je izrađen, koji se koristi za smještaj, čuvanje, rukovanje, isporuku i predstavljanje robe, od sirovina do gotovih proizvoda, od proizvođača do korisnika ili potrošača, uključujući i nepovratne predmete koji se koriste u te svrhe;
- 2) **biološko razgradivi otpad** je otpad koji je pogodan za anaerobnu ili aerobnu razgradnju (biootpad, papir i karton);
- 3) **biomasa** je biljni materijal nastao iz poljoprivrede ili šumarstva i industrije hrane, koji se koristi za grijanje ili u industrijskom procesu, vlaknasti biljni otpad iz proizvodnje primarne celuloze i papira iz celuloze ako se spaljuje na mjestu proizvodnje i ako se toplota dobijena spaljivanjem koristi za grijanje ili u industrijskom procesu, otpad od plute, drveni otpad, osim drvnog otpada koji sadrži halogene organske materije ili teške metale koji nastaju upotrebom proizvoda za zaštitu drveta ili premaza i koji naročito uključuje drveni otpad koji potiče od građevinskog otpada ili otpada nastalog rušenjem;
- 4) **biootpad** je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrane i kuhinjski otpad koji nastaje u domaćinstvima, kancelarijama, restoranima, veleprodajama, menzama, ugostiteljskim i maloprodajnim objektima i sličan otpad iz objekata namijenjenih za preradu hrane;
- 5) **deponija** je stalno mjesto čija je primarna funkcija odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje, uključujući internu deponiju na kojoj proizvođač odlaže sopstveni otpad na mjestu nastanka, osim mjesta gdje se otpad priprema za dalji prevoz do mjesta obrade na drugim lokacijama i mjesta za skladištenje otpada prije njegove obrade na period do tri godine ili mjesta za skladištenje otpada prije njegovog odlaganja na period do jedne godine;
- 6) **distributer proizvoda** je privredno društvo ili preduzetnik koje obezbjeđuje proizvode radi stavljanja u promet ili davanja na korišćenje krajnjem korisniku;
- 7) **energetska prerada otpada** je korišćenje otpada kao goriva ili na drugi način za proizvodnju energije;
- 8) **građevinski otpad** je otpad koji nastaje prilikom građenja novog objekta, održavanja, rekonstrukcije, adaptacije i rušenja građevinskih objekata;
- 9) **imalac otpada** je proizvođač otpada ili pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koje posjeduje otpad;
- 10) **industrijski otpad** je otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u industriji i zanatstvu, a razlikuje se od komunalnog otpada po svom sastavu i karakteristikama;
- 11) **inertni otpad** je neopasan otpad kod kojeg nije moguće izazvati značajnu fizičku, hemijsku ili biološku promjenu, ne rastvara se, ne sagorijeva, nije biorazgradiv, ne zagađuje životnu sredinu, ne ugrožava zdravlje ljudi i čije ocjedne vode u kontaktu sa drugim materijama ne izazivaju reakcije i ekotoksično ne ugrožavaju kvalitet površinske ili podzemne vode;
- 12) **kabasti otpad** je otpad iz domaćinstava i sličan otpad iz drugih izvora, koji se ne uklapa zbog veličine, oblika ili težine u kontejnere ili posude koje se koriste za sakupljanje komunalnog otpada, uključujući i otpad napravljen od miješanog materijala (namještaj, dušeci, okovi, tapaciri i tepisi) i otpad napravljen od jednog materijala (plastika, tekstil, drvo, metal, koža i staklo);
- 13) **kanalizacioni mulj** je otpad koji nastaje prilikom tretmana komunalnih otpadnih voda u uređajima i postrojenjima za prečišćavanje;
- 14) **katalog otpada** je popis otpada prema svojstvima i mjestu nastanka, razvrstan na grupe, podgrupe i vrste otpada sa djelatnostima čijim obavljanjem se proizvodi otpad;
- 15) **komercijalna otpadna ambalaža** je otpad od primarne, sekundarne i terciarne ambalaže koji nastaje u procesu proizvodnje, maloprodaje, uslužnim i drugim djelatnostima, kao i obavljanjem poslova u poljoprivredi, šumarstvu, ribarstvu, saobraćaju i turizmu;
- 16) **komunalna otpadna ambalaža** je otpad od primarne i sekundarne ambalaže koji nastaje u domaćinstvima (kućni otpad), industriji, zanatskim i uslužnim djelatnostima, kao i drugim djelatnostima i javnom sektoru, a sličan je otpadu iz domaćinstava u pogledu prirode, mjesta nastanka i sastava;
- 17) **komunalni otpad** je miješani otpad i odvojeno sakupljeni otpad iz domaćinstva, papir, karton, staklo, metal, plastika, biootpad, drvo, tekstil, ambalaža, otpadna električna i elektronska

oprema, otpadne baterije i akumulatori i kabasti otpad, sakupljeni otpad iz drugih izvora gdje je takav otpad sličan po svojoj prirodi i sastavu komunalnom otpadu, osim otpada iz proizvodnje, poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, septičkih jama i otpada od održavanja kanalizacione mreže i obrade otpadnih voda, uključujući kanalizacioni mulj, otpadna vozila ili građevinski otpad i otpad od rušenja objekata;

- 18) **materijalna prerada** je postupak prerade, osim energetske prerade i prerade u materijale koji se koriste kao goriva ili druga sredstva za proizvodnju energije, kao i pripremu za ponovnu upotrebu, recikliranje i popunjavanje otpadom;
- 19) **medicinski otpad** je otpad koji nastaje pružanjem zdravstvenih usluga i vršenjem naučnih istraživanja i eksperimenata u oblasti medicine;
- 20) **miješani komunalni otpad** je otpad iz domaćinstva preostao nakon odvajanja pojedinih frakcija komunalnog otpada za koji je predviđena mogućnost selektivnog sakupljanja, uključujući komunalnu otpadnu ambalažu;
- 21) **mobilno postrojenje za obradu otpada** je pokretna tehnička jedinica u kojoj se otpad obrađuje na mjestu nastanka ili na mjestu ugradnje u materijale postupcima obrade, osim postupaka R1 - korišćenjem otpada kao goriva ili na drugi način za proizvodnju energije, D1 - odstranjivanjem na zemljištu ili u zemljištu, na posebno izgrađenim prostorima za tu namjenu deponije, D2 - obradom otpada u zemljištu (biološka razgradnja tečnog ili taložnog otpada u zemljištu, sa osnovnim ciljem odstranjivanja otpada a ne poboljšanja njegovih svojstava), D3 - dubokim ubrizgavanjem (ubrizgavanjem otpada pumpama u bunare, iskorišćena ležišta soli, prirodne šupljine), D4 - površinskim odstranjivanjem (odlaganjem tečnih ili taložnih otpada u jame, basene ili lagune), D5 - odstranjivanjem otpada na posebnim deponijama (u linearno povezane zatvorene komore koje su izolovane jedna od druge i od životne sredine), D6 - ispuštanjem u kopnene vode, osim u mora i okeane, D7 - ispuštanjem u mora odnosno okeane, uključujući ubrizgavanje u morsko dno, D10 - spaljivanjem otpada na tlu (otpada koji se zbog određenih razloga ne može iskoristiti kao gorivo, a ima odgovarajuću energetska vrijednost, može se odstraniti spaljivanjem), D11 - spaljivanjem otpada na moru (tehnološki postupak spaljivanja otpada na moru je isti kao pri spaljivanju na kopnu, sa razlikom u lokaciji uređaja i načinu odstranjivanja ostataka nakon spaljivanja koji se obično odlažu u more), D12 - podzemnim skladištenjem (smještanje kontejnera u rudnike) i postupaka R i D u kojima nastaje otpadna voda koja se ispušta u životnu sredinu;
- 22) **najbolje dostupne tehnike (BAT)** su najdjelotvornije i najmodernije faze u razvoju aktivnosti i načinu njihovog obavljanja, koje omogućavaju primjenu određenih tehnika koje ispunjavaju uslove graničnih vrijednosti emisija, propisanih radi sprečavanja, odnosno smanjenja emisija i njihovog uticaja na životnu sredinu kao cjelinu, pri čemu:
  - najbolje podrazumijeva najefikasniji učinak u postizanju visokog nivoa zaštite životne sredine;
  - dostupne podrazumijeva tehniku razvijenu do stepena koji omogućava primjenu u određenom sektoru industrije, pod ekonomski i tehnički prihvatljivim uslovima, uključujući troškove i koristi, ako je pod uobičajenim uslovima dostupna operateru;
  - tehnike podrazumijevaju način na koji je postrojenje projektovano, izgrađeno, održavano, na koji funkcioniše i stavlja se van pogona ili zatvara, kao i tehnologiju koja se koristi;
- 23) **neopasni otpad** je otpad koji po sastavu i svojstvima nema neku od karakteristika opasnog otpada;
- 24) **objekat i/ili postrojenje za upravljanje rudarskim otpadom** je svaka lokacija uključujući objekte, postrojenja, opremu i uređaje određene za obradu otpada iz rudarstva u čvrstom ili tečnom stanju, u rastvorima ili suspenzijama, kao i brane, jalovišta, akumulacije i sve druge građevine koje služe za zadržavanje, ograđivanje ili na drugi način obezbjeđuju očuvanje i obezbjeđenje stabilnosti tog objekta i/ili postrojenja, u sljedećim vremenskim periodima:
  - bez vremenskog ograničenja za objekat i/ili postrojenje za otpad kategorije A i opasni otpad koja su utvrđena planom upravljanja otpadom;

- duže od šest mjeseci za objekat i/ili postrojenje za neočekivano nastali opasni rudarski otpad;
  - duže od tri godine za objekat i/ili postrojenje za nezagađeno zemljište, neopasan rudarski otpad od geoloških istraživanja, otpad nastao otkopavanjem, pripremom ili skladištenjem treseta i inertni rudarski otpad, a isključuje otkopane prostore nastale radovima na eksploataciji i dobijanju mineralnih sirovina u koje se otpad vraća u svrhu saniranja ili izgradnje, prostore na koje se odlaže nezagađena otkrivka kao površinski sloj zemljine kore koji je uklonjen tokom aktivnosti otkopavanja mineralnih sirovina i koji se ne smatra zagađenim na osnovu propisa iz oblasti zaštite zemljišta, inertni i neopasni otpad nastao kao posljedica geoloških istraživanja, otkopavanja, pripreme i skladištenja nemetalnih mineralnih sirovina sa kamenoloma, kao i otpada nastalog otkopavanjem, obradom i skladištenjem treseta, osim ako se ne skladišti u postrojenja kategorije A i neopasni otpad nastao istraživanjem mineralnih sirovina, osim nafte i evaporita, gipsa i anhidrita, kao i otpad nastao odlaganjem nezagađene otkrivke i otpada nastalog otkopavanjem, obradom i skladištenjem treseta u skladu sa ovim zakonom;
- 25) **objekat i/ili postrojenje za otpad iz rudarstva kategorije A** je objekat i/ili postrojenje:
- za koji se na osnovu prethodne procjene opasnosti utvrdi da propust ili greška u izgradnji (urušavanje jalovišta ili pucanje brane) može da prouzrokuje veliku nesreću, uzimajući u obzir trenutnu ili buduću veličinu objekta i/ili postrojenja, količinu otpada, lokaciju objekta i/ili postrojenja i njihov uticaj na životnu sredinu; ili
  - u kojem se nalazi, odnosno proizvodi otpad koji se, kada pređe propisane granične vrijednosti, smatra opasnim; ili
  - u kojem se nalaze supstance ili preparati koje se, kada pređu propisane granične vrijednosti, smatraju opasnim;
- 26) **obrada otpada** je postupak prerade i/ili odstranjivanja otpada, kao i priprema prije prerade i/ili odstranjivanja;
- 27) **odstranjivanje otpada** je postupak obrade koji nije prerada, pa ni u slučaju kada da se tim postupkom kao sekundarna posljedica dobija materija ili energija u skladu sa Aneksom IV.A Bazelske konvencije o kontroli prekograničnog kretanja opasnih otpada i njihovom odstranjivanju navodi listu postupaka odstranjivanja;
- 28) **odvojeno sakupljanje otpada (selekcija)** je sakupljanje otpada na način da se otpad u postupcima upravljanja otpadom drži odvojeno prema tipu i svojstvu kako bi se olakšala obrada;
- 29) **oksozgradiva plastika** su plastični materijali kojima su dodati aditivi i koji oksidacijom dovode do fragmentacije plastičnog materijala u mikrofragmente ili do hemijske razgradnje;
- 30) **opasni otpad** je otpad koji sadrži elemente ili jedinjenja koja pokazuju jedno ili više od sljedećih opasnih svojstava: eksplozivno, oksidirajuće, zapaljivo, iritativno – iritacija kože i oštećenje oka, specifična toksičnost ciljnog organa (STCO) / aspiracijska toksičnost, akutna toksičnost, kancerogeno, korozivno, infektivno, toksično za reprodukciju, mutageno, oslobađanje akutnog toksičnog gasa, senzibilizirajuće, ekotoksično i svojstvo, da otpad može imati prethodno navedena opasna svojstva koja kao izvorni otpad nije direktno pokazivao;
- 31) **organsko recikliranje** je postupak aerobne prerade (kompostiranje) ili anaerobne prerade biološki razgradivog otpada;
- 32) **otpad** je svaka materija ili predmet koju je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa zakonom;
- 33) **otpad od hrane** je otpad koji nastane od hrane u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane;
- 34) **otpad od električne i elektronske opreme** je električna i elektronska oprema koja je otpad kao i sastavni djelovi, komponente, podsklopovi i potrošni materijal koji su dio opreme u vrijeme odbacivanja;

- 35) **otpad u moru** je otpad koji se nalazi u morskoj sredini i u priobalnom području koje je u neposrednom kontaktu sa morem, a koji nastaje kao posljedica ljudskih aktivnosti na kopnu ili moru i nalazi se na površini mora, u vodenom stubu ili na morskom dnu;
- 36) **otpadna ambalaža** je ambalaža ili ambalažni materijal koji su otpad, osim ostataka materijala koji nastaju prilikom izrade ambalaže;
- 37) **operater rudarskog otpada** je fizičko i pravno lice koje je proizvođač i imalac otpada koji upravlja rudarskim otpadom, a koje je nosilac prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, uključujući i privremeno skladištenje otpada iz rudarstva, kao i tokom perioda rada objekta i/ili postrojenja za upravljanje rudarskim otpadom i nakon njegovog zatvaranja;
- 38) **otpadna ulja** su mineralna ili sintetička ulja za podmazivanje ili industrijska ulja koja su postala neprikladna za upotrebu za koju su prvobitno bila namijenjena, kao što su ulja iz motora s unutrašnjim sagorijevanjem i ulja reduktora, ulja za podmazivanje, ulja za turbine i hidraulička ulja;
- 39) **otpadno vozilo** je vozilo koje se smatra otpadom, napušteno vozilo ili vozilo koje se ne može koristiti za osnovnu namjenu;
- 40) **otpadne baterije i akumulatori** su odbačene, istrošene ili oštećene baterije i akumulatori koji se ne mogu koristiti;
- 41) **otpadne gume, odnosno pneumatici** su gume čiji je rok upotrebe istekao ili su istrošene ili odbačene zbog oštećenja ili drugih razloga;
- 42) **otpadni ribolovni alat** je ribolovni alat koji je otpad, kao i sve posebne komponente, materije i materijali koji su bili dio ribolovnog alata u trenutku njegovog odbacivanja ili su bili pričvršćeni na njega;
- 43) **polihlorovani bifenili** su jedinjenja koja obuhvataju polihlorovane terfenile, monometil-tetrahlorodifenil metan, monometil-dihloro-difenil metan, monometil-dibromo-difenil metan, bilo koju smjesu koja sadrži te supstance ukupnog masenog udjela većeg od 0,005 % (u daljem tekstu: PCB);
- 44) **podzemno skladište** je mjesto za odlaganje otpada u dubokoj geološkoj šupljini kao što su bivši rudnici soli ili kalijuma;
- 45) **ponovna upotreba** je postupak kojim se proizvodi ili djelovi proizvoda koji nijesu otpad ponovo upotrebljavaju za istu svrhu za koju su izvorno stvoreni;
- 46) **posebne vrste otpada** su otpad od električne i elektronske opreme, otpadna vozila, otpadne gume, otpadne baterije i akumulatori, otpadna ulja, otpadna ambalaža, građevinski otpad, otpad iz rudarstva, otpad koji sadrži azbest, PCB otpad, POPs otpad, otpad od žive, kanalizacioni mulj, medicinski i veterinarski otpad;
- 47) **posrednik** je privredno društvo ili preduzetnik koje organizuje sakupljanje, transport, preradu, sortiranje i odstranjivanje otpada u tuđe ime, kao i posrednik koji otpad ne preuzima u fizički posjed;
- 48) **POPs otpad** je otpad koji sadrži ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama u skladu sa zakonom kojim je uređena životna sredina i potvrđenim međunarodnim ugovorima;
- 49) **popunjavanje otpadom** je postupak prerade u kojem se neopasni otpad koristi za potrebe rekultivacije u iskopenim područjima ili u građevinske svrhe za uređenje prostora, a otpad koji se koristi za popunjavanje mora da nadoknadi neotpadne materijale, mora da bude pogodan za potrebe rekultivacije u iskopenim područjima ili u građevinske svrhe za uređenje prostora i ograničen na iznos koji je neophodan za postizanje tih ciljeva;
- 50) **prerada otpada** je postupak čiji je glavni rezultat upotreba otpada u korisne svrhe, kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo upotrijebiti za tu svrhu ili kada se otpad priprema za tu svrhu u procesu proizvodnje ili za drugu privrednu namjenu;
- 51) **pretvaranje žive** je hemijska transformacija fizičkog stanja žive iz tečnog stanja u živin sulfid ili slično hemijsko jedinjenje koje je jednako stabilno ili stabilnije i jednako ili manje rastvorljivo u vodi i koje ne predstavlja veću opasnost za životnu sredinu ili zdravlje ljudi od živinog sulfida;

- 52) **prevoznik** je privredno društvo ili preduzetnik koji obavlja transport otpada;
- 53) **priprema za ponovnu upotrebu otpada** su postupci prerade koji se odnose na provjeru, čišćenje ili popravke, kojima se proizvodi ili djelovi proizvoda, koji su postali otpad pripremaju za ponovnu upotrebu bez sprovođenja nekog drugog prethodnog postupka;
- 54) **privremeno, odnosno vremenski ograničeno skladištenje otpada** je skladištenje otpada u određenom roku na mjestima gdje je otpad proizveden ili skladištenje tokom sakupljanja otpada, radi transporta do mjesta obrade otpada;
- 55) **proizvođač otpada** je izvorni proizvođač otpada i svako lice koje obavlja prethodnu obradu, miješanje ili druge postupke kojima se mijenja svojstvo ili sastav otpada;
- 56) **program proširene odgovornosti proizvođača** je niz mjera koje se preduzimaju kako bi se osiguralo da proizvođači proizvoda imaju finansijsku odgovornost ili finansijsku i organizacionu odgovornost za upravljanje otpadom, fazom ili fazama upravljanja otpadom u životnom ciklusu proizvoda;
- 57) **reciklažno dvorište** je mjesto uređeno za sakupljanje i privremeno skladištenje po vrstama, odnosno frakcijama komunalnog otpada koje se odvojeno sakupljaju;
- 58) **reciklažni centar** je mjesto uređeno za sakupljanje i privremeno skladištenje svih vrsta, odnosno frakcija komunalnog otpada koje su odvojeno sakupljene i sakupljanje miješanog komunalnog otpada zbog sortiranja ili drugog načina obrade;
- 59) **recikliranje** je postupak prerade radi korišćenja otpada kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode ili materije za izvornu ili drugu svrhu. Recikliranje obuhvata preradu organskog materijala, ali ne uključuje energetske preradu i preradu u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za popunjavanje otpadom;
- 60) **reciklirajuće/reciklabilne komponente komunalnog otpada** kao frakcije otpada iz domaćinstava su: papir, proizvodi od plastike, aluminijske limenke, koje se mogu ponovo upotrebljavati ili reciklirati;
- 61) **regeneracija otpadnih ulja** je postupak prerade otpadnih ulja kojim se, uklanjanjem nečistoće, oksida i aditiva, dobija osnovno ulje;
- 62) **rudarski otpad** je otpad nastao prilikom geoloških istraživanja, eksploatacije, pripreme i skladištenja mineralnih sirovina, kao i otpad dobijen u procesu pripreme rude koji podrazumjeva mehanički, fizički, biloški, toplotni ili hemijski postupak (izmjena dimenzija, separacija i izluživanje, prerada ranije odbačenog otpada), osim topljenja, termo procese proizvodnje i metalurških procesa, osim otpada koji je nastao prilikom geoloških istraživanja, eksploatacije i pripreme mineralnih sirovina, koji nije u direktnoj vezi sa navedenim aktivnostima, otpad nastao u postupku istraživanja i proizvodnje ugljovodonika u podmorju i otpada nastalog od ekstraktivne industrije koji je radioaktivan;
- 63) **sakupljanje otpada** je prihvatanje otpada od proizvođača i transport otpada do postrojenja za obradu otpada, kao i prethodno razvrstavanje i privremeno skladištenje otpada;
- 64) **spaljivanje otpada** je obrada otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju za termičku obradu otpada sa ili bez korišćenja toplotne energije putem spaljivanja, oksidacijom otpada ili drugim termičkim procesima (piroliza gasifikacija, postupak plazme i termičko-katalitička depolimerizacija i drugo), kada je produkt ovih procesa namijenjen naknadnom spaljivanju;
- 65) **sprečavanje nastanka otpada** podrazumjeva mjere koje se preduzimaju radi sprečavanja nastanka otpada ili mjere kojima se prije nego je materija ili predmet postao otpad, smanjuje:
- količina otpada, kroz ponovnu upotrebu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda;
  - negativni uticaj proizvedenog otpada na životnu sredinu i na zdravlje ljudi;
  - sadržaj štetnih materija u materijalima i proizvodima;
- 66) **suspaljivanje** je obrada otpada u postrojenju za proizvodnju energije ili materijalnih dobara koje koristi otpad kao glavno ili dodatno gorivo ili u kojem se otpad termički obrađuje radi njegovog odstranjivanja spaljivanjem ili nekim drugim procesom termičke obrade (piroliza, gasifikacija, plazma postupak, termičko/katalitička depolimerizacija i drugo) ako se proizvodi procesa suspaljivanja naknadno spaljuju;

- 67) **transfer (pretovarna) stanica** je mjesto na koje se otpad doprema i privremeno skladišti radi selektiranja ili pretovara prije transporta do mjesta za preradu i odstranjivanje;
- 68) **transport otpada** je prevoz otpada van postrojenja koji obuhvata utovar, prevoz, pretovar i istovar otpada;
- 69) **trgovac** je privredno društvo ili preduzetnik koji je u upravljanju otpadom odgovoran za nabavku i kasnije za prodaju otpada, uključujući i trgovce koji otpad ne preuzimaju u fizički posjed;
- 70) **velika nesreća u upravljanju rudarskim otpadom** je događaj na lokaciji tokom aktivnosti koja uključuje upravljanje rudarskim otpadom u bilo kom objektu i/ili postrojenju za rudarski otpad, a koji izaziva kratkoročno i dugoročno ozbiljnu opasnost za zdravlje ljudi i/ili životnu sredinu, odmah ili tokom vremena, na lokaciji ili van nje;
- 71) **veterinarski otpad** je otpad koji nastaje pružanjem veterinarskih usluga, kao i prilikom naučnih ispitivanja i eksperimenata na životinjama.

II. VRSTE I KLASIFIKACIJA OTPADA

Vrste otpada

Član 8

- (1) Otpad se razvrstava u grupe i podgrupe u zavisnosti od djelatnosti u okviru koje je proizveden, odnosno od načina nastanka.
- (2) Vrste otpada, u zavisnosti od opasnih svojstava, su opasni i neopasni otpad, a u pogledu odlaganja i inertni otpad.

Klasifikacija otpada

Član 9

- (1) Otpad se klasifikuje po:
  - grupama i podgrupama, u skladu sa porijeklom otpada;
  - vrstama, u zavisnosti od opasnih svojstava.
- (2) Klasifikaciju otpada, katalog otpada, postupke obrade otpada, odnosno prerade i odstranjivanja propisuje organ državne uprave nadležan za poslove životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Karakterizacija otpada

Član 10

- (1) Karakterizacija otpada obuhvata određivanje grupe ili podgrupe otpada u zavisnosti od opasnih svojstava otpada utvrđenih prema katalogu otpada ili na osnovu ispitivanja.
- (2) Imalac otpada dužan je da vrši karakterizaciju otpada, osim za komunalni otpad nastao u domaćinstvima.
- (3) Otpad koji u katalogu otpada nije klasifikovan kao opasan smatra se opasnim otpadom ako se njegovim ispitivanjem utvrdi da ima jedno ili više opasnih svojstava, u skladu sa propisom iz stava 6 ovog člana.
- (4) Ponovna klasifikacija opasnog otpada u neopasan otpad ne može biti rezultat razrjeđivanja ili miješanja otpada sa ciljem snižavanja početnih koncentracija opasnih materija na nivo ispod graničnih vrijednosti na osnovu kojih se za otpad utvrđuje da je opasan.
- (5) Ispitivanje opasnih svojstava otpada može da vrši akreditovana laboratorija sa svojstvom pravnog lica koja ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora (u daljem tekstu: akreditovana laboratorija).
- (6) Metode ispitivanja opasnih svojstava otpada i uslove iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sporedni proizvodi

Član 11

- (1) Materije ili predmeti koji nastaju kao rezultat proizvodnog procesa čiji primarni cilj nije proizvodnja tih materija ili predmeta nije otpad već sporedni proizvod pod uslovom da:
- nastaje kao sastavni dio industrijskog procesa ako se industrijski proces ne sprovodi radi izdvajanja neželjenih ili opasnih materija iz ostataka proizvodnje;
  - da se taj proizvod može dalje upotrebljavati;
  - se koristi direktno bez dodatnog proizvodnog postupka obrade ili njegove obrade u okviru uobičajenih industrijskih procesa (pranje, sušenje, homogenizacija, sitnjenje, kontrole kvaliteta);
  - ispunjava sve zahtjeve za namijenjenu upotrebu u pogledu kvaliteta i bezbjednosti proizvoda i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi;
  - njegova dalja upotreba nije zabranjena, ako drugim propisom nije određeno da se tim proizvodom upravlja kao otpadom.
- (2) Privredno društvo, odnosno preduzetnik koji obavlja proizvodni proces radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 1 ovog člana podnosi zahtjev organu uprave nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija).
- (3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavlja se:
- ugovor o prodaji ostatka proizvodnje u cjelosti za dalju upotrebu;
  - analiza tržišta kojom se dokazuje da je za sporedni proizvod obezbijeđeno tržište na duži period;
  - tehnička dokumentacija industrijskog procesa (šema industrijskog procesa) na osnovu koje se utvrđuje da je ostatak proizvodnje integralni dio industrijskog procesa i da je upotrebljiv bez daljeg postupka obrade, osim obrade u okviru uobičajenih industrijskih procesa;
  - isprava o usaglašenosti sporednog proizvoda sa tehničkim zahtjevima u skladu sa zakonom kojim se uređuje ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda.
- (4) Agencija donosi rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 1 ovog člana.

Prestanak statusa otpada

Član 12

- (1) Otpad koji je prošao postupak prerade, uključujući recikliranje, ne smatra se otpadom pod uslovom da su ispunjeni sljedeći uslovi:
- dobijena materija ili predmet se koristi u određene svrhe;
  - za takvu materiju ili predmet postoji potražnja;
  - materija ili predmet ispunjava tehničke zahtjeve za određenu namjenu u skladu sa zakonom kojim se uređuje ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda;
  - upotreba materije ili predmeta neće prouzrokovati negativne uticaje na životnu sredinu ili zdravlje ljudi.
- (2) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija na osnovu dozvole iz člana 37 ovog zakona.
- (3) Agencija donosi rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 1 ovog člana.
- 4) Fizičko ili pravno lice koje:
- (a) prvi put koristi materiju ili predmet koji je prestao biti otpad i nije stavljen na tržište; ili
  - (b) stavi materiju ili predmet na tržište prvi put nakon što je prestao biti otpad,
- dužan je obezbijediti da ta materija ili predmet ispunjava relevantne zahtjeve u skladu sa propisom koji uređuje o hemikalije.
- 5) Uslovi prestanka statusa otpada iz stava 1 ovog člana moraju biti ispunjeni prije nego što se propisi koji uređuju oblast hemikalija počne primjenjivati na materiju ili predmet koji je prestao biti otpad.
- (6) Kriterijume za prestanak statusa otpada za pojedine vrste otpada, kao i granične vrijednosti za opasne materije u otpadu propisuje Ministarstvo.

III. PRAVA I OBAVEZE U VEZI SA UPRAVLJANJEM OTPADOM

Obaveze izvornog proizvođača otpada

Član 13

- (1) Izvorni proizvođač otpada dužan je da primijeni tehnološki postupak, koristi sirovine i druge materijale, organizuje uslužne djelatnosti, odnosno postupka na način kojim se sprječava nastanak otpada ili proizvodi najmanja količina otpada.
- (2) Izvorni proizvođač otpada može obradu otpada da vrši samostalno ili da povjeri trgovcu otpada ili privrednom društvu, odnosno preduzetniku koji vrši sakupljanje ili obradu otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Ako se otpad, osim komunalnog otpada, radi obrade transportuje od izvornog proizvođača otpada do lica koja vrše sakupljanje ili obradu otpada iz stava 2 ovog člana ne prestaje odgovornost izvornog proizvođača otpada za sprovođenje postupka potpune prerade ili odstranjivanja.
- (4) Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana ne primjenjuju se na izvornog proizvođača komunalnog otpada u domaćinstvima.

Proširena odgovornost proizvođača

Član 14

- (1) Privredno društvo i preduzetnik koji se bavi proizvodnjom, unapređenjem, preradom, obradom, prodajom ili uvozom proizvoda (novih, korišćenih, popravljenih ili prepravljenih), koji nakon upotrebe postaju otpad (u daljem tekstu: proizvođač) obuhvaćeni su režimom proširene odgovornosti proizvođača.
- (2) Proizvođač je dužan da:
  - 1) vodi i čuva evidencije o količinama proizvedenih ili uvezenih proizvoda, odnosno opreme u kojima su ovi proizvodi ugrađeni;
  - 2) besplatno vrši prihvrat vraćenih proizvoda ili otpada koji preostaje nakon upotrebe tih proizvoda;
  - 3) naknadno upravlja otpadom iz tačke 2 ovog stava i preuzima finansijsku odgovornost za te aktivnosti;
  - 4) sprovodi obaveze iz programa proširene odgovornosti proizvođača, naročito u vezi sa plaćanjem finansijskih doprinosa i prikupljanjem podataka za proizvode koje stavlja na tržište, ako je za njih propisano uspostavljanje programa proširene odgovornosti proizvođača u skladu sa članom 15 ovog zakona;
  - 5) pruža informacije u kojoj mjeri je proizvod pogodan za ponovnu upotrebu ili recikliranje i identifikuje reciklirajuće komponente proizvoda i označava proizvode oznakom o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje od proizvoda;
  - 6) dizajnira, odnosno projektuje proizvode na način da se smanji negativan uticaj na životnu sredinu, smanji proizvodnja otpada i osigura da se prerada i odstranjivanje proizvoda koji je postao otpad sprovode na način prihvatljiv za životnu sredinu i zdravlje ljudi, sa preporukama za razvoj, proizvodnju i marketing proizvoda koji su pogodni za višekratnu upotrebu, tehnički trajni, odnosno sa dužim vijekom upotrebe, a kad postanu otpad, budu pogodni za pravilnu i sigurnu preradu i odstranjivanje.
- (3) Granične vrijednosti prisustva opasnih materija u pojedinim djelovima proizvoda iz stava 1 ovog člana koji se proizvode u Crnoj Gori ili se uvoze radi stavljanja u promet, odnosno upotrebu, kao i oznake o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje iz tog proizvoda, način vođenja i čuvanja evidencije o količinama proizvedenih ili uvezenih proizvoda, odnosno opreme u kojima su ti proizvodi ugrađeni, način pružanja informacija o recikliranju i označavanje, propisuje Ministarstvo.

Program proširene odgovornosti proizvođača

Član 15

- (1) Proizvođač koji stavlja na tržište Crne Gore električnu i elektronsku opremu, vozila, baterije i akumulatore, gume, ambalažu, plastične proizvode za jednokratnu upotrebu i ribolovni alat koji sadrži plastiku, dužan je da uspostavi program proširene odgovornosti proizvođača.

- (2) Pored obaveza iz člana 14 ovog zakona proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana dužan je da obezbijedi i:
- 1) odvojeno sakupljanje otpada koji nastaje od tih proizvoda kao komunalni otpad i koji je sakupljen od strane lica koja su upisana u registar sakupljača komunalnog otpada;
  - 2) odvojeno sakupljanje otpada koji nastaje od tih proizvoda kao komunalni otpad koji nije komunalni otpad iz domaćinstva ili kao otpad koji nije komunalni otpad;
  - 3) obradu sakupljenog otpada koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana;
  - 4) ispunjavanje ciljeva odvojenog sakupljanja, pripreme za ponovnu upotrebu, recikliranja ili druge postupke prerade otpada koji nastaje iz proizvoda iz stava 1 ovog člana;
  - 5) informisanje javnosti i informisanje imaoaca otpada o načinu i značaju prevencije otpada koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana, njegovom odvojenom sakupljanju i ekološki prihvatljivom upravljanju otpadom;
  - 6) pružanje informacija o proizvodima i načinu obrade otpada koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana licima koje obavljaju obradu takvog otpada; i
  - 7) prikupljanje podataka i izvještavanje o proizvodima koji se stavljaju na tržište u Crnoj Gori i o sakupljenom i obrađenom otpadu koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana dužan je da sprovodi obaveze iz programa proširene odgovornosti na način da:
- 1) samostalno organizuje sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;
  - 2) sa drugim proizvođačem organizuje kolektivni organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada preko posebnog privrednog društva; ili
  - 3) se uključi u osnovani kolektivni organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada u skladu sa ovim zakonom i zaključi ugovor sa upravljačem ovog kolektivnog organizovanog sistema sa kojim ga ovlasti za izvršavanje njegovih obaveza iz stava 2 ovog člana.
- (4) Proizvođači iz stava 3 tač. 2 i 3 ovog člana su za istu vrstu proizvoda zajednički finansijski i organizaciono odgovorni za sprovođenje aktivnosti iz stava 2 ovog člana za otpad iz tih proizvoda koji nastaje u Crnoj Gori, pri čemu je udio finansijskih i organizacionih obaveza pojedinog proizvođača te vrste proizvoda jednak udjelu proizvoda koje stavlja na tržište u Crnoj Gori.
- (5) Način ispunjavanja obaveza iz stava 3 ovog člana, zamjenu jednog sa drugim kolektivno organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, proizvođač može mijenjati samo jednom godišnje, o čemu obavještava Agenciju.
- (6) Ako proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana nije registrovan u Crnoj Gori, za obaveze iz programa proširene odgovornosti proizvođača odgovoran je ovlašćeni zastupnik.
- (7) Organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada može da upravlja proizvođač iz stava 4 ovog člana ili privredno društvo koje:
- 1) ima utvrđenu pokrivenost preuzimanja i sakupljanja otpada u smislu geografskog područja, proizvoda i materijala, bez ograničavanja za područja gdje sakupljanje, odnosno upravljanje otpadom nije profitabilno;
  - 2) obezbjeđuje odgovarajuću raspoloživost (efikasnost) sistema za sakupljanje otpada u područjima iz tačke 1 ovog stava;
  - 3) obezbjeđuje prikupljanje podataka o učesnicima organizovanog sistema, podataka o proizvodima koje učesnik organizovanog sistema stavlja na tržište i podataka o sakupljanju i obradi otpada koji potiče od proizvoda iz stava 1 ovog člana i izvještava Agenciju o tim podacima;
  - 4) obezbjeđuje ravnopravan odnos prema svim proizvođačima;
  - 5) ima neophodna finansijska i organizaciona sredstva za ispunjavanje svojih obaveza proširene odgovornosti proizvođača u visini koja je najmanje jednaka zbiru udjela finansijskih i organizacionih obaveza iz stava 3 ovog člana svih proizvođača koji su uključeni u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

- 6) uspostavlja interne procedure za kontrolu internog upravljanja i kvaliteta prikupljenih podataka;
- 7) u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača javno objavljuje informacije o:
- vlasništvu;
  - proizvođačima iz stava 1 ovog člana koji učestvuju u organizovanom sistemu preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, razvrstanim po kategorijama proizvoda;
  - finansijskim doprinosima plaćenim od proizvođača po prodatoj jedinici ili po toni proizvoda stavljenog u promet;
  - postupku javnog poziva za izbor sakupljača i obrađivača otpada;
  - postizanju ciljeva upravljanja otpadom;
- 8) u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača obavlja sve usluge sakupljanja i obrade otpada od proizvoda putem javnog tendera i vrši to ako ima direktan ili indirektan vlasnički/upravljajući odnos sa licem koje ima sjedište u Crnoj Gori, koje vrši sakupljanje ili obradu otpada od proizvoda koji su predmet kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača;
- 9) u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti obezbjeđuje kolektivno ispunjavanje obaveza u organizovani sistem uključenih proizvođača, koji stavljaju na tržište godišnje najmanje 30% količine svih proizvoda stavljenih na tržište Crne Gore, za koje je organizovan sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada.
- (8) Agencija vodi evidenciju o učesnicima organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada i o proizvodima, koji su stavljeni na tržište od strane učesnika, na osnovu izvještavanja iz stava 7 tačka 3 ovog člana.
- (9) Finansijski doprinosi koje proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana plaća organizovanom sistemu za proizvode koje stavlja na tržište u skladu sa svojim obavezama iz programa proširene odgovornosti proizvođača:
- moraju pokriti troškove odvojenog sakupljanja otpada i njegovog transporta i obrade, uzimajući u obzir prihode od ponovne upotrebe otpada i prodaje sekundarnih sirovina, uključujući troškove prikupljanja podataka i izvještavanja u skladu sa stavom 7 tačka 3 ovog člana;
  - različiti su u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača za pojedine proizvode ili grupe sličnih proizvoda, uzimajući u obzir njihovu trajnost, mogućnost popravke, ponovne upotrebe i recikliranja, kao i prisustvo opasnih materija;
  - ne smiju prelaziti troškove koji su potrebni za pružanje usluga upravljanja otpadom na troškovno efikasan način i utvrđuju se na transparentan način između relevantnih subjekata.
- (10) Izuzetno od stava 9 alineja 1 ovog člana troškovi odvojenog sakupljanja otpadnih vozila nijesu uključeni u finansijske doprinose koje proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana plaća organizovanom sistemu u skladu sa svojim obavezama iz programa proširene odgovornosti proizvođača.
- (11) Metodologiju za određivanje troškova usluga preuzimanja, sakupljanja i sortiranja komunalnog otpada, koje pružaju organizovanom sistemu privredna društva ili preduzetnici koji su upisani u registar sakupljača komunalnog otpada, propisuje Ministarstvo.

Upravljanje organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada

Član 16

- (1) Proizvođač ili privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom iz člana 15 stav 7 ovog zakona upisuje se u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada koji vodi Agencija.
- (2) Za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada proizvođač ili privredno društvo iz stava 1 ovog člana podnosi zahtjev Agenciji.
- (3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavljaju se:
- 1) podaci o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);

- 2) specifikacija vrsta otpada za koje se organizuje obavljanje aktivnosti za ispunjavanje obaveza proširene odgovornosti proizvođača i preuzimaju obaveze iz čl. 55 do 59 i čl. 63 do 66 ovog zakona;
  - 3) informacije o prirodi, svrsi, obimu i trajanju organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;
  - 4) plan preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, kao i ugovore sa privrednim društvima ili preduzetnicima koji imaju dozvole i druge akte za upravljanje otpadom u skladu sa ovim zakonom;
  - 5) informacije o osnovama za izračunavanje predloženih cijena za naplatu, naročito očekivane troškove preuzimanja, sakupljanja, sortiranja, obrade i upravljanja organizovanim sistemom u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača;
  - 6) dokaz o mogućnosti finansiranja obaveza koje treba preduzeti, uključujući garanciju za finansiranje preduzetih usluga;
  - 7) ugovore sa proizvođačima koji učestvuju u organizovanom sistemu i iz kojih proizilazi da se proizvođači slažu sa redovnom provjerom količine stavljanja proizvoda na tržište od strane upravljača organizovanog sistema kolektivnog ispunjenja obaveza proširene odgovornosti proizvođača.
- (4) Upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada vrši se na period do pet godina.
  - (5) Zahtjev za produženje važenja upisa u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada mora se podnijeti šest mjeseci prije isteka roka važenja upisa.
  - (6) Produženje važenja upisa u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada vrši se na način propisan u st.1, 2 i 3 ovog člana.
  - (7) Ako dođe do promjena u planu preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada iz stava 3 tačka 4 ovog člana, upravljač organizovanog sistema dužan je da obavijesti Agenciju radi dobijanja saglasnosti, u roku od tri mjeseca od nastanka promjene.
  - (8) Agencija će izvršiti brisanje iz registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada proizvođača ili privrednog društva iz stava 1 ovog člana ako se ne ispunjavaju uslovi iz ovog člana i drugi uslovi utvrđeni ovim zakonom i u slučaju izricanja mjere zabrane rada.
  - (9) Proizvođač koji upravlja organizovanim sistemom dostavlja Agenciji najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu izvještaj o sprovođenju aktivnosti i mjerama za ispunjenje svojih obaveza zajedno sa revidiranim finansijskim izvještajem za prethodnu kalendarsku godinu.
  - (10) Bliže uslove sprovođenja programa proširene odgovornosti proizvođača koji obuhvataju bliži sadržaj plana preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada iz stava 3 tačka 4 ovog člana, metodologiju izračunavanja garancije za finansiranje preduzetih usluga iz stava 3 tačka 6 ovog člana, sadržaj ugovora sa proizvođačima koji učestvuju u organizovanom sistemu iz stava 3 tačka 7 ovog člana, način vođenja registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, brisanje iz registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada proizvođača ili privrednog društva i izdavanje garancija koje pokrivaju troškove sprovođenja obaveza proširene odgovornosti proizvođača za proizvođače koji su bili uključeni u organizovani sistem prije brisanja, sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, način izvještavanja iz stava 9 ovog člana, propisuje Vlada.

Informacioni sistem programa proširene odgovornosti proizvođača

Član 17

- (1) Za realizaciju i praćenje implementacije programa proširene odgovornosti proizvođača Agencija vodi i održava informacioni sistem kao sastavni dio informacionog sistema zaštite životne sredine.
- (2) U informacionom sistemu proširene odgovornosti unose se podaci:
  - 1) iz evidencije o učesnicima organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;
  - 2) iz evidencije o količinama proizvoda koje stavljaju na tržište u Crnoj Gori učesnici organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

- 3) o količinama sakupljenog i obrađenog otpada odvojeno po organizovanim sistemima preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;
  - 4) iz godišnjih izvještaja organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada; i
  - 5) iz registra proizvođača električne i elektronske opreme i registra proizvođača baterija i akumulatora.
- (3) Podatke iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana dostavlja proizvođač koji upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada Agenciji u elektronskom obliku preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine.
  - (4) Pristup podacima informacionog sistema iz stava 1 ovog člana preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine ima:
    - 1) proizvođač za podatke koji se odnose na njega;
    - 2) ovlašćeni zastupnik iz člana 14 stav 3 ovog zakona za podatke koji se odnose na njega;
    - 3) proizvođač, koji samostalno organizuje sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada za podatke koji se odnose na njega;
    - 4) privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada za podatke koji se odnose na njega i za podatke proizvođača koji učestvuju u tom organizovanom sistemu; i
    - 5) ekološki, komunalni i tržišni inspektor.
  - (5) Agencija obrađuje i koristi podatke iz informacionog sistema iz stava 1 ovog člana za:
    - 1) praćenje usklađenosti sa obavezama proizvođača, posebno radi postizanja ciljeva;
    - 2) određivanje udjela finansijskih i organizacionih obaveza za svaki organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada koji je jednak zbiru udjela finansijskih i organizacionih obaveza iz člana 15 stav 3 ovog zakona proizvođača koji su uključeni u taj organizovani sistem;
    - 3) nadzor nad sprovođenjem obaveza organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada u skladu sa ovim zakonom; i
    - 4) obaveze izvještavanja o upravljanju otpadom.
  - (6) Radi utvrđivanja funkcionisanja programa proširene odgovornosti proizvođača, Agencija analizira informacije iz informacionog sistema iz stava 1 ovog člana i objavljuje godišnji izvještaj o implementaciji programa proširene odgovornosti proizvođača, koji sadrži naročito nalaze u pogledu postizanja ciljeva zaštite životne sredine i ispunjavanja drugih obaveza proizvođača.
  - (7) Agencija objavljuje podatke o ukupnoj količini istih proizvoda stavljenih na tržište u Crnoj Gori na godišnjoj osnovi, kao i ukupnu količinu sakupljenog i obrađenog otpada i ostvarene ciljeve na svojoj internet stranici.
  - (8) Način rada, vođenja i korišćenja informacionog sistema, propisuje Ministarstvo.

Obaveze imaoca otpada

Član 18

- (1) Imalac otpada dužan je da upravlja otpadom u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Imalac otpada dužan je da obezbijedi preradu otpada, a ako je prerada nemoguća ili je ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, dužan je da obezbijedi da se otpad odstrani ili izveze u skladu sa ovim zakonom.

Sakupljanje, odnosno transport otpada

Član 19

- (1) Sakupljanje, odnosno transport otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima sredstva i opremu za sakupljanje, odnosno transport otpada, odgovarajući kadar i ako je upisan u registar sakupljača, odnosno prevoznika u skladu sa zakonom kojim se uređuje prevoz u drumskom saobraćaju, kao i ako ispunjava uslove za skladištenje otpada iz člana 91 ovog zakona.
- (2) Privredno društvo i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da prilikom preuzimanja otpada od fizičkog lica pribavi podatke iz lične karte ili drugog dokumenta kojim se dokazuje identitet tog lica kao i dokaz o porijeklu otpada ili izjavu o posjedovanju otpada.

- (3) Privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da imaocu otpada od koga preuzima otpad izda potvrdu o količini preuzetog otpada, putem ispunjenog formulara o transportu otpada iz člana 52 ovog zakona.
- (4) Sredstva i oprema kojima se sakuplja otpad moraju da obezbjeđuju sprečavanje rasipanja ili preliivanja otpada i širenje prašine, buke i mirisa.
- (5) Prilikom obavljanja poslova sakupljanja, odnosno transporta otpada u vozilu kojim se vrši transport otpada, privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana mora da ima:
  - kopiju akta o upisu u registar sakupljača otpada, odnosno u upisu u registar prevoznika otpada,
  - formular o transportu otpada iz člana 52 ovog zakona.
- (6) Uslove koje treba da ispunjava privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana u pogledu sredstava i opreme za sakupljanje, odnosno transport otpada i kadar propisuje Ministarstvo.

Sakupljanje i prerada otpada

Član 20

- (1) Otpad se sakuplja odvojeno, na način da se ne miješa sa drugim otpadom ili drugim materijalima koji imaju različita svojstva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana otpad ne mora da se sakuplja odvojeno ako:
  - 1) zajedničko sakupljanje određenih vrsta otpada ne utiče na njihov potencijal da se otpad pripremi za ponovnu upotrebu, recikliranje ili druge postupke prerade i da su rezultati ovih postupaka uporedivi sa rezultatima koji se postižu odvojenim sakupljanjem otpada;
  - 2) odvojeno sakupljanje otpada ne pruža najbolji ekološki rezultat prilikom razmatranja ukupnih uticaja na životnu sredinu upravljanja relevantnim tokovima otpada;
  - 3) odvojeno sakupljanje nije tehnički izvodljivo, uzimajući u obzir dobre prakse u sakupljanju otpada;
  - 4) odvojeno sakupljanje bi dovelo do nesrazmjernih ekonomskih troškova uzimajući u obzir:
    - troškove nepovoljnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi zbog sakupljanja i obrade miješanog otpada;
    - potencijal za poboljšanje efikasnosti sakupljanja i obrade otpada;
    - prihod od prodaje sekundarnih sirovina;
    - kao i primjenu principa zagađivač plaća i proširenu odgovornost proizvođača.
- (3) Otpad koji je odvojeno sakupljen za pripremu za ponovnu upotrebu i recikliranje se ne spaljuje, osim otpada koji nastaje iz naknadnih postupaka obrade odvojeno sakupljenog otpada.
- (4) Papir, metal, plastika, staklo i biootpad, sakupljaju se odvojeno, u skladu sa lokalnim planom upravljanja otpadom.
- (5) Način na koji se vrši odvojeno sakupljanje i sakupljanje komunalnog otpada radi obrade utvrđuje se propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Ponovna upotreba i recikliranje

Član 21

- (1) Upravljanje otpadom vrši se odvojenim prikupljanjem papira, metala, plastike i stakla i to na način da se:
  - 1) do 2030. godine pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstva i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstva, najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpada;
  - 2) do 2030. godine pripremi za ponovnu upotrebu, recikliranje i druge načine materijalne prerade, uključujući postupke popunjavanja kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevinskog otpada, isključujući materijal iz prirode utvrđen brojem 17 05 04 na listi otpada, najmanje 70% mase sakupljenog otpada.
- (2) Za postizanje ciljeva iz stava 1 ovog člana od 1. januara 2025. godine:
  - 1) odvojeno se sakuplja opasan otpad koji nastaje u domaćinstvima,
  - 2) odvojeno se sakuplja otpad od tekstila koji nastaje u domaćinstvima, i

3) selektivno se izdvajaju sortiranjem građevinskog otpada: drvo, mineralne frakcije (beton, cigle, pločice, keramika i kamenje), metal, staklo, plastika i gips.

(3) Od 1. januara 2027. godine komunalni biootpad koji ulazi u aerobnu ili anaerobnu obradu može se smatrati recikliranim samo ako je odvojeno sakupljen ili recikliran na izvoru.

(4) Pravila za izračunavanje postizanja ciljeva za pripremu za ponovnu upotrebu i recikliranje otpadnih materijala, kao što su neopasni građevinski otpad, papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstva i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstva, utvrđuju se propisom Ministarstva.

Zabrana miješanja opasnog otpada

Član 22

(1) Zabranjeno je miješanje različitih vrsta opasnog otpada i miješanje opasnog sa neopasnim otpadom.

(2) Pod miješanjem opasnog otpada smatra se i razrjeđivanje opasnih materija.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, u postrojenjima za obradu otpada, otpad se može miješati pod uslovom da se njegovim miješanjem povećava bezbjednost postupaka obrade i ako:

- se miješanje sprovodi u skladu sa dozvolom za obradu otpada;
- se miješanjem otpada ne povećava negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- je postupak miješanja u skladu sa najboljim dostupnim tehnikama, u postrojenju, odnosno objektu koje ispunjava uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađenja životne sredine.

(4) Ako dođe do miješanja opasnog otpada treba obezbijediti da se razdvajanje vrši tamo gdje je to tehnički izvodljivo u skladu sa članom 5 ovog zakona, odnosno da je miješani otpad obrađen u postrojenju koje ima dozvolu za obradu takve smješe.

Označavanje opasnog otpada

Član 23

(1) Tokom sakupljanja, transporta i privremenog skladištenja opasan otpad pakuje se i označava u skladu sa zakonom kojim je uređen prevoz opasnih materija.

(2) Opasni otpad tokom prevoza mora da prati transportni dokument o prevozu opasnih materija u skladu sa Zakonom kojim se uređuje prevoz opasnih materija.

(3) Dokument iz stava 2 ovog člana može biti u elektronskom obliku.

(4) Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se na opasan komunalni otpad kada ga za sakupljanje, preradu ili odstranjivanje preuzme privredno društvo i preduzetnik koje ima dozvolu za obradu otpada u skladu sa ovim zakonom.

(5) Frakcije opasnog otpada koje se stvaraju u domaćinstvima odvojeno se sakupljaju u skladu sa lokalnim planom.

Odstranjivanje otpada

Član 24

(1) Odstranjivanje otpada vrši se na lokaciji koja je za tu namjenu određena prostorno planskim dokumentom, kao i u postrojenjima ili objektima koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom.

(2) Zabranjeno je odbacivanje i odlaganje otpada na neuređenim odlagalištima.

(3) Zabranjeno je paljenje otpada na otvorenom prostoru i/ili u zatvorenom prostoru i/ili postrojenjima koja nemaju dozvolu iz člana 37 ovog zakona.

IV. PLANOVI I PROGRAMI UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste planova

Član 25

- (1) Upravljanje otpadom vrši se u skladu sa državnim planom upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Državni plan) i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom (u daljem tekstu: lokalni plan).
- (2) Imalac otpada dužan je da upravlja otpadom u skladu sa Državnim planom i lokalnim planom.

Državni plan

Član 26

- (1) Državni plan je osnovni dokument kojim se određuju dugoročni ciljevi upravljanja otpadom i utvrđuju uslovi za racionalno i održivo upravljanje otpadom u Crnoj Gori.
- (2) Državnim planom daje se prikaz postojećeg stanja upravljanja otpadom, sa mjerama koje treba preduzeti da bi se obezbijedili najbolji uslovi za pripremu otpada za ponovnu upotrebu, recikliranje i druge postupke prerade i odstranjivanje, na način prihvatljiv za zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi.
- (3) Državni plan naročito sadrži:
  - 1) vrstu, količinu (masu) i porijeklo otpada proizvedenog na teritoriji Crne Gore i procjenu vrste i količine (mase) otpada koji će se proizvesti po godinama iz planskog perioda iz stava 5 ovog člana;
  - 2) procentualni iznos ponovne upotrebe i recikliranja cjelokupne količine (mase) otpada procijenjene po godinama, radi ostvarivanja procenata iz člana 21 ovog zakona, uključujući i način uspostavljanja i podrške mreže za ponovnu upotrebu i odvojeno sakupljanje i ekonomske instrumente;
  - 3) pregled postojećeg stanja i organizovanja poslova sakupljanja otpada i većih postrojenja za preradu i odstranjivanje, uključujući posebne postupke za opasan otpad i posebne vrste otpada;
  - 4) procjenu potrebe za uspostavljanje dodatnih organizacionih struktura za sakupljanje otpada, zatvaranje postojećih postrojenja, uspostavljanje dodatnih kapaciteta za obradu otpada (poštujući princip blizine), kao i potrebna finansijska sredstva;
  - 5) opštu politiku upravljanja otpadom, uključujući planirane tehnologije i metode upravljanja otpadom ili politiku za otpad za koji postoje specifični problemi u primjeni uobičajenih postupaka upravljanja otpadom;
  - 6) organizacione aspekte upravljanja otpadom, uključujući podjelu poslova i odgovornosti između javnih i privatnih subjekata koji se bave upravljanjem otpadom;
  - 7) procjenu korisnosti i primjenljivosti upotrebe ekonomskih i drugih instrumenata u rješavanju različitih problema vezanih za otpad, uzimajući u obzir potrebu da se održi nesmetano funkcionisanje tržišta;
  - 8) način podizanja svijesti i pružanja informacija javnosti ili posebnim potrošačkim grupama o upravljanju otpadom i način sprovođenja kampanje;
  - 9) informacije o neuređenim odlagalištima otpada i mjere za njihovu sanaciju ili rekultivaciju i način sprečavanja daljeg odlaganja otpada na tim lokacijama;
  - 10) informacije o mjerama za postizanje ciljeva utvrđenih programom odlaganja biološko razgradivog materijala iz člana 28 ovog zakona;
  - 11) ocjenu funkcionisanja postojećih sistema za sakupljanje otpada, mjere za poboljšanje, navođenje odstupanja odobrenih u skladu sa članom 20 stav 2 ovog zakona, kao i potrebe za novim sistemima sakupljanja;
  - 12) procjenu investicija i drugih finansijskih sredstava, uključujući i lokalni nivo, koje su potrebne za ispunjavanje mjera iz tač. 13 i 14 ovog stava;
  - 13) mjere za sprečavanje stvaranja otpadne ambalaže i smanjenje uticaja otpadne ambalaže na životnu sredinu i mjere proširene odgovornosti proizvođača za smanjenje uticaja ambalažnog otpada na životnu sredinu i podsticanje upotrebe povratne ambalaže;

- 14) mjere za uspostavljanje postrojenja za adekvatno upravljanje otpadom, poštujući princip blizine i visok nivo zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, odnosno objekata za odstranjivanje otpada i postrojenja za preradu mješovitog komunalnog otpada sakupljenog iz domaćinstava, kao i otpada iz drugih izvora;
  - 15) mjere za sprečavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjere za čišćenje neuređenih odlagališta;
  - 16) kvantitativne indikatore i ciljeve, koji se odnose na količinu stvaranja otpada i njegovu obradu i na komunalni otpad koji se odlaže ili energetske preradu;
  - 17) akcioni plan i dinamiku finansiranja i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Državnog plana;
  - 18) program odlaganja biološko razgradivog otpada, program za sprečavanje nastanka otpada, planovi upravljanja medicinskim, veterinarskim i kanalizacionim muljem.
- (4) Državni plan odnosi se na otpad koji će biti otpremljen sa ili na teritoriji Crne Gore i za potrebe sprečavanja nepropisnog odbacivanja otpada i usklađen je sa programom mjera za zaštitu morske sredine i obalnog područja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita morske sredine i sa planom upravljanja vodama na vodnom području rječnog sliva ili na njegovom dijelu u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje vodama.
- (5) Ministarstvo obavještava javnost o izradi nacрта Državnog plana putem najmanje jednog elektronskog medija koji se emituje na teritoriji Crne Gore i štampanog medija koji se distribuira na teritoriji Crne Gore.
- (6) Državni plan, na predlog Ministarstva, donosi Vlada za period do šest godina.
- (7) Državni plan objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Program odlaganja biološko razgradivog otpada

Član 27

Programom odlaganja biološko razgradivog otpada naročito se utvrđuju mjere za smanjenje količine biološko razgradivog otpada koji se odlaže, uključujući i mjere recikliranja, kompostiranja, proizvodnje biogasa i materijala i/ili energetske prerade, radi obezbjeđivanja da količina biološko razgradivog komunalnog otpada koji se odlože na deponiju, dostigne nivo od 35% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini u sljedećim procentima i rokovima:

- 1) 75% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini mora se dostići najkasnije do 31. decembra 2025. godine;
- 2) 50% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini mora se dostići najkasnije do 31. decembra 2029. godine;
- 3) 35% od ukupne mase biološko razgradivog otpada proizvedenog u 2010. godini mora se dostići najkasnije do 31. decembra 2033. godine.

Program za sprečavanje nastanka otpada

Član 28

- (1) Programom za sprečavanje nastanka otpada utvrđuju se ciljevi i mjere za sprečavanje nastanka otpada, kao i indikatori za praćenje i procjenu napretka postignutog primjenom tih mjera.
- (2) Program za sprečavanje nastanka otpada naročito sadrži i obuhvata mjere koje:
  - 1) promovišu i podržavaju održive modele proizvodnje i potrošnje;
  - 2) podstiču dizajn, proizvodnju i upotrebu proizvoda koji su reparabilni, višekratni i nadogradivi, u cilju efikasnog iskorišćavanja resursa;
  - 3) su usmjerene prema proizvodima koji sadrže određene sirovine kako bi se spriječilo da ovi materijali postanu otpad;
  - 4) podstiču ponovnu upotrebu proizvoda i uspostavljanje sistema za promovisanje aktivnosti popravke i ponovnog korišćenja, naročito za električnu i elektronsku opremu, tekstil i namještaj, kao i za pakovanje i građevinske materijale i proizvode;

- 5) podstiču dostupnost rezervnih djelova, uputstava, tehničkih informacija ili drugih instrumenata, opreme ili softvera koji omogućavaju popravku i ponovnu upotrebu proizvoda bez ugrožavanja njihovog kvaliteta i bezbjednosti, u skladu sa zakonima kojima se uređuju pitanja prava intelektualne svojine;
  - 6) smanjuju stvaranje otpada u procesima industrijske proizvodnje, ekstrakcije minerala, proizvodnje, izgradnje i rušenja objekata, uzimajući u obzir najbolje raspoložive tehnike;
  - 7) smanjuju stvaranje otpada od hrane u primarnoj proizvodnji, preradi i proizvodnji, maloprodaji i drugoj distribuciji hrane, u restoranima, uslugama hrane, kao i u domaćinstvima, kao doprinos cilju održivog razvoja Ujedinjenih nacija da se smanji za 50% svjetski otpad od hrane do 2030. godine;
  - 8) podstiču doniranje hrane i drugu redistribuciju za ljudsku potrošnju, davanje prioriteta ljudskoj upotrebi u odnosu nad hranom za životinje i preradom u proizvode od hrane;
  - 9) promovišu smanjenje sadržaja opasnih materija u materijalima i proizvodima;
  - 10) smanjuju stvaranje otpada, naročito otpada koji nije pogodan za pripremu za ponovno upotrebu ili recikliranje;
  - 11) identifikuju proizvode koji predstavljaju glavne izvore paljenja, naročito u prirodnom i morskom okruženju i preduzimaju odgovarajuće mjere za sprječavanje i smanjenje neuređenih odlagališta od takvih proizvoda;
  - 12) imaju za cilj da zaustave stvaranje otpada u moru kao doprinos cilju održivog razvoja Ujedinjenih nacija kako bi spriječili i značajno smanjili zagađenost svih vrsta morskih voda;
  - 13) razvijaju i podržavaju informativne kampanje za podizanje svijesti o sprječavanju nastanka i odlaganju otpada.
- (3) Metodologiju i zahtjeve u pogledu kvaliteta za mjerenje stvaranja otpada od hrane propisuje Ministarstvo.

Planovi upravljanja medicinskim, veterinarskim i kanalizacionim muljem

Član 29

- (1) Ministarstvo je dužno da u postupku pripreme plana upravljanja medicinskim otpadom pribavi saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, a na plan upravljanja veterinarskim otpadom saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove veterinarstva.
- (2) Plan upravljanja medicinskim, veterinarskim i kanalizacionim muljem naročito sadrži:
  - 1) proizvedenu i očekivanu vrstu, količinu (masu) i porijeklo medicinskog i veterinarskog otpada na teritoriji Crne Gore, odnosno kanalizacionog mulja na teritoriji jedinice lokalne samouprave;
  - 2) pregled postojećeg stanja i organizovanja poslova sakupljanja medicinskog i veterinarskog otpada, odnosno kanalizacionog mulja i postrojenja za preradu i odstranjivanje, uključujući posebne postupke za medicinski i veterinarski otpad, odnosno kanalizacioni mulj;
  - 3) politiku upravljanja medicinskim, odnosno veterinarskim otpadom, odnosno kanalizacionim muljem, uključujući planirane tehnologije i metode upravljanja medicinskim, odnosno veterinarskim otpadom, odnosno kanalizacionim muljem ili politike za medicinski, odnosno veterinarski otpad, odnosno kanalizacioni mulj za koje postoje specifični problemi u primjeni uobičajenih postupaka upravljanja medicinskim, veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem;
  - 4) procjenu potrebe za uspostavljanje dodatnih organizacionih struktura za sakupljanje medicinskog, odnosno veterinarskog otpada, odnosno kanalizacionog mulja, zatvaranje postojećih postrojenja potrebnih u postupcima upravljanja otpadom, za uspostavljanje dodatnih kapaciteta za obradu medicinskog, odnosno veterinarskog otpada, odnosno kanalizacionog mulja u skladu sa principom blizine, kao i potrebna finansijska sredstva;
  - 5) kriterijume za određivanje lokacije i kapaciteta budućih postrojenja za odstranjivanje medicinskog i veterinarskog otpada i kanalizacionog mulja i/ili postrojenja za preradu;

- 6) akcioni plan i dinamiku finansiranja i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju ovih planova.
- (3) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja medicinskim otpadom.
- (4) Organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja veterinarskim otpadom.
- (5) Ministarstvo obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja kanalizacionim muljem.

Lokalni plan

Član 30

- (1) Lokalni plan donosi skupština Glavnog grada, Prijestonice i opštine (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave), na period na koji je donijet Državni plan.
- (2) Lokalni plan mora biti usaglašen sa Državnim planom.
- (3) Lokalni plan se, prije donošenja na skupštini jedinice lokalne samouprave radi ocjene usaglašenosti sa Državnim planom, dostavlja na saglasnost Ministarstvu.
- (4) Lokalni plan naročito sadrži:
  - 1) vrstu, količinu (masu) i porijeklo komunalnog otpada proizvedenog na teritoriji jedinice lokalne samouprave i procjenu vrste i količine (mase) komunalnog otpada koji će se proizvesti po godinama iz planskog perioda iz stava 1 ovog člana i njegovo porijeklo;
  - 2) lokacije postojećih postrojenja i objekata za obradu komunalnog otpada, odnosno za jedinice lokalne samouprave koje nemaju izgrađenu deponiju, u skladu sa zakonom, lokacije i rok na kojima će privremeno skladišti komunalni otpad iz člana 95 ovog zakona;
  - 3) informacije o neuređenim odlagalištima otpada i mjere za njihovu sanaciju ili rekultivaciju i način sprečavanja daljeg odlaganja otpada na tim lokacijama, kao i sanaciju i rekultivaciju privremenog skladišta komunalnog otpada iz člana 95 ovog zakona;
  - 4) lokacije postojećih postrojenja za preradu neopasnog građevinskog otpada i objekata za odstranjivanje neopasnog građevinskog otpada i/ili deponije za inertni otpad, odnosno za jedinice lokalne samouprave koje nemaju izgrađena postrojenja za preradu građevinskog otpada i objekte za odstranjivanje neopasnog građevinskog otpada i/ili deponiju za inertni otpad u skladu sa zakonom, lokaciju i rok za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada u skladu sa članom 96 ovog zakona;
  - 5) način organizovanja i obavljanja poslova upravljanja otpadom sa dijela teritorije jedinice lokalne samouprave koje je zaštićeno područje ili područje morskog dobra;
  - 6) način i program odvojenog sakupljanja i transporta komunalnog i građevinskog otpada iz domaćinstava i od proizvođača koji ne podliježu obavezi donošenja plana upravljanja otpadom, uključujući i kabasti i drugi komunalni i građevinski otpad koji nije moguće odložiti na mjestima predviđenim za odlaganje komunalnog i građevinskog otpada;
  - 7) opis aktivnosti koje se odvijaju u okviru reciklažnih dvorišta i transfer stanica i reciklažnih centara u cilju privremenog skladištenja komunalnog otpada, odnosno prerade;
  - 8) mjere za sprečavanje nastajanja ili smanjenje količina komunalnog otpada i negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi, obezbjeđivanje pravilnog upravljanja komunalnim otpadom;
  - 9) način odvojenog sakupljanja, način obrade i mjere za smanjenje količina biološki razgradivog otpada sadržanog u komunalnom otpadu koji se odlaže na deponijama;
  - 10) način odvojenog sakupljanja frakcija opasnog otpada koje se stvaraju u domaćinstvima;
  - 11) dinamiku realizacije odabranih načina i postupaka upravljanja komunalnim otpadom i neopasnim građevinskim otpadom;
  - 12) način upravljanja kanalizacionim muljem u skladu sa članom 29 ovog zakona;

- 13) akcioni plan i dinamiku finansiranja i izvore finansijskih sredstava za realizaciju lokalnog plana;
- 14) način jačanja svijesti o pravilnom postupanju sa komunalnim otpadom.
- (5) Nadležni organ lokalne uprave obavještava javnost o izradi nacrt lokalnog plana putem najmanje jednog elektronskog medija koji se emituje na teritoriji jedinice lokalne samouprave i štampanog medija koji se distribuira na teritoriji Crne Gore.
- (6) Nacrt lokalnog plana jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se jednim dijelom nalaze zaštićena područja ili područje morskog dobra dostavlja na mišljenje pravnom licu koje upravlja tim područjem.
- (7) Mišljenje iz stava 7 ovog člana daje se u roku od 15 dana od dana prijema nacrt lokalnog plana.
- (8) Za sprovođenje lokalnog plana odgovoran je Gradonačelnik odnosno predsjednik jedinice lokalne samouprave.

Zajedničko upravljanje komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom

Član 31

Dvije ili više jedinica lokalne samouprave mogu zajednički obezbijediti upravljanje komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje komunalna djelatnost.

Izvještavanje o sprovođenju planova

Član 32

- (1) Ministarstvo sačinjava i podnosi godišnji izvještaj o sprovođenju Državnog plana Vladi do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.
- (2) Sastavni dio izvještaja iz stava 1 ovog člana su izvještaji o sprovođenju plana iz člana 29 ovog zakona.
- (3) Izvještaj o sprovođenju plana upravljanja medicinskim otpadom priprema organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, a izvještaj za sprovođenje plana upravljanja veterinarskim otpadom organ državne uprave nadležan za veterinarstvo i dostavlja Ministarstvu najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (4) Godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana razmatra i usvaja skupština jedinice lokalne samouprave najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (5) Godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da dostavi u elektronskoj i pisanoj formi Ministarstvu i Agenciji, najkasnije do 15. aprila tekuće za prethodnu godinu.
- (6) Sadržaj izvještaja iz st. 1 i 2 ovog člana i način njihovog dostavljanja propisuje Ministarstvo.

Plan upravljanja otpadom proizvođača otpada

Član 33

- (1) Proizvođač otpada koji na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 t neopasnog otpada dužan je da sačini plan upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na komunalni i neopasni građevinski otpad.

Sadržaj plana upravljanja otpadom proizvođača otpada

Član 34

- (1) Plan iz člana 33 ovog zakona sadrži podatke o:
  - vrsti, količini i mjestu nastanka pojedinih vrsta otpada na godišnjem nivou, u skladu sa katalogom otpada;
  - periodu tokom kojeg će se obavljati postupak ili aktivnosti koje kao rezultat imaju proizvodnju otpada;
  - mjerama za sprečavanje proizvodnje otpada ili smanjenje količina otpada i njegovog negativnog uticaja na životnu sredinu;

- načinu upravljanja otpadom, koji naročito obuhvata sakupljanje, privremeno skladištenje (lokacija), transport i obradu otpada.
- (2) Proizvođač otpada dužan je da u plan iz stava 1 ovog člana unese promjene podatke u roku od 30 dana od dana nastanka te promjene.
  - (3) Bliži sadržaj i način sačinjavanja plana iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Saglasnost na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada

Član 35

- (1) Saglasnost na plan upravljanja opasnim otpadom za količine koje su na godišnjem nivou veće od 200 kg i na plan upravljanja neopasnim otpadom za količine koje su na godišnjem nivou veće od 20 t daje Agencija, u roku od 30 dana od dana podnošenja plana upravljanja otpadom proizvođača otpada.
- (2) Proizvođač otpada dužan je da plan iz stava 1 ovog člana dostavi Agenciji na saglasnost, u roku od 30 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad.
- (3) Plan iz stava 1 ovog člana Agencija prije davanja saglasnosti dostavlja na mišljenje nadležnom organu jedinice lokalne uprave na čijoj se teritoriji otpad proizvodi i nadležnom organu jedinice lokalne uprave na čijoj teritoriji se odlaže otpad.
- (4) Mišljenje iz stava 3 ovog člana daje se u roku od 15 dana od dana prijema plana iz stava 1 ovog člana.
- (5) Aktom o davanju saglasnosti na plan iz člana 33 stav 1 ovog zakona naročito se utvrđuje:
  - najveća količina pojedinih vrsta otpada u skladu sa katalogom otpada koja se planira proizvesti u toku jedne godine;
  - način upravljanja otpadom, koji obuhvata sakupljanje, privremeno skladištenje (lokacija), transport i obradu otpada.
- (6) Agencija neće izdati saglasnost na plan iz stava 1 ovog člana, ako:
  - predloženi plan upravljanja otpadom nije sačinjen u skladu sa članom 34 ovog zakona;
  - predloženi način upravljanja otpadom može ugroziti životnu sredinu i zdravlje ljudi;
  - predloženi način upravljanja otpadom nije u skladu sa Državnim planom.
- (7) Primjerak plana iz stava 1 ovog člana Agencija nakon davanja saglasnosti dostavlja ekološkoj inspekciji.

Davanje saglasnosti u slučaju promjena plana upravljanja otpadom

Član 36

- (1) Ako dođe do promjene u količini ili u načinu upravljanja otpadom, proizvođač otpada dužan je da obavijesti Agenciju radi dobijanja nove saglasnosti, na plan upravljanja otpadom proizvođača otpadom, u roku od tri mjeseca od dana nastanka promjene.
- (2) Promjena u količini otpada je bitna promjena ako se količina otpada na godišnjem nivou poveća za više od 200 kg opasnog otpada ili za više od 20 t neopasnog otpada.

V. DOZVOLE I REGISTRI

Dozvola za preradu i/ili odstranjivanje otpada

Član 37

- (1) Preradu i/ili odstranjivanje otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima odgovarajuću opremu, sredstva, postrojenje za obradu otpada (stacionarno ili mobilno) i odgovarajući kadar, na osnovu rješenja o izdavanju dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada.
- (2) Privredno društvo i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da prilikom preuzimanja otpada od fizičkog lica pribavi podatke iz lične karte ili drugog dokumenta kojim se dokazuje identitet tog lica kao i dokaz o porijeklu otpada ili izjavu o posjedovanju otpada.

- (3) Privredno društvo i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da imaocu otpada od koga preuzima otpad izda potvrdu o količini preuzetog otpada, ispunjavanjem formulara o transportu otpada iz člana 52 ovog zakona.
- (4) Privredno društvo ili preduzetnik vrši preradu i/ili odstranjivanje otpada u postrojenju, odnosno objektu za obradu otpada na osnovu integrisane dozvole u skladu sa zakonom kojim se uređuju industrijske emisije.
- (5) Postupak prerade i/ili odstranjivanje otpada se vrši u skladu sa Državnim planom i lokalnim planom.
- (6) Ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti prerade i/ili odstranjivanja otpada utvrđuje Agencija i izdaje dozvolu iz stava 1 ovog člana.
- (7) Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se na period do pet godina.
- (8) Dozvola iz stava 1 ovog člana može se samo jednom produžiti.
- (9) Privrednom društvu ili preduzetniku rješenje o izdavanju dozvole za preradu i/ili odstranjivanja otpada može se ukinuti ako:
  - ne dostavi polisu iz člana 39 stav 3 tačk 10 ovog zakona;
  - ne dostavi Agenciji godišnji izvještaj o otpadu iz člana 52 stav 7 ovog zakona.
- (10) Ukidanjem rješenja o izdavanju dozvole privrednom društvu i preduzetniku koji vrši preradu i/ili odstranjivanja otpada, zabranjuje se prijem otpada i obavezuje da dalje postupa u skladu sa uslovima iz dozvole, odnosno u skladu sa ovim zakonom.
- (11) O ukidanju rješenja o izdavanju dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada, Agencija obavještava javnost u skladu sa članom 40 ovog zakona.
- (12) Agencija vodi registar izdatih dozvola za preradu i/ili odstranjivanje otpada.
- (13) Uslove u pogledu opreme, sredstava, postrojenje za obradu otpada i kadra, kao i način vođenja registra iz stava 12 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Sadržaj dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada

Član 38

- (1) Dozvola iz člana 37 ovog zakona naročito sadrži:
  - 1) podatke o lokaciji;
  - 2) podatke o količini (masi) i vrsti otpada koji se mogu preraditi i/ili odložiti, uslove i način skladištenja u objektu ili u privremenom skladištu, vrsti podloge, skladištenju na otvorenom prostoru ili u objektu i površini skladišta;
  - 3) tehničke i druge uslove koji su značajni za postupak prerade i/ili odstranjivanja;
  - 4) sigurnosne i druge mjere predostrožnosti koje treba preduzeti, odnosno mjere zaštite od udesa i požara;
  - 5) metode koje će se primjenjivati za svaki postupak prerade i/ili odstranjivanja;
  - 6) način nadzora postupaka prerade i/ili odstranjivanja i monitoringa životne sredine;
  - 7) uslove koji se odnose na zatvaranje, održavanje i praćenje stanja nakon zatvaranja deponije ili postrojenja;
- (2) Dozvola koja se izdaje za postrojenje za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, pored podataka iz stava 1 ovog člana, mora da sadrži mjere kojima se ispunjava nivo energetske efikasnosti utvrđen u podzakonskom aktu iz člana 9 stav 2 ovog zakona.
- (3) Bliži sadržaj dozvole iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za izdavanje dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada

Član 39

- (1) Dozvola iz člana 37 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:
  - 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 2) podatke o identifikaciji postrojenja, odnosno objekta za preradu i/ili odstranjivanje otpada (broj katastarske i urbanističke parcele);
  - 3) podatke o postupku prerade i/ili odstranjivanje i lokaciji na kojoj će se vršiti obrada otpada;

- 4) vrstu otpada, u skladu sa katalogom otpada i karakteristikama otpada;
  - 5) planirane godišnje količine (mase) pojedinih vrsta otpada;
  - 6) način transporta otpada;
  - 7) planirani period za obavljanje prerade i/ili odstranjivanje otpada.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana podnosi se sljedeća dokumentacija:
- 1) dokaz o registraciji podnosioca zahtjeva u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS);
  - 2) upotrebna dozvola, odnosno dokaz o upisu u katastar nepokretnosti za stacionarna postrojenja, odnosno objekte za preradu i/ili odstranjivanje otpada izdata u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;
  - 3) dokaz da je mobilno postrojenje obuhvaćeno planom privremenih objekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora;
  - 4) detaljan opis radnog procesa koji naročito sadrži:
    - opis lokacije i identifikaciju izvora rizika (način upravljanja otpadom, vrste otpada);
    - opremljenost lokacije postrojenja, odnosno deponije u pogledu sprečavanja i kontrole zagađivanja;
    - tehnološki postupak i opremljenost postrojenja, odnosno deponije;
  - 5) o lokaciji (list nepokretnosti ili ugovor o zakupu i kopije prethodno obezbijedenih dozvola);
  - 6) dokaz o sprovedenom postupku procjene uticaja na životnu sredinu u skladu sa zakonom kojim se uređuje procjena uticaja na životnu sredinu;
  - 7) program monitoringa i način izvještavanja o: sastavu otpada, emisiji gasova, kvalitetu otpadnih voda, kvalitetu podzemnih voda, kvalitetu površinskih voda, suspendovanim česticama, buci, neprijatnim mirisima, o broju i smanjenju broja štetočina i ptica i raznošenju otpada;
  - 8) plan za zaštitu i spašavanje u slučaju udesa i ovjeren elaborat zaštite od požara u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje;
  - 9) predlog plana za zatvaranje i održavanje deponije odnosno postrojenja nakon zatvaranja;
  - 10) polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete pricinjene trećim licima ili njihovim stvarima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje.
- (4) Način izračunavanja sume osiguranja iz stava 3 tačka 10 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

Obavješćavanje javnosti

Član 40

- (1) Agencija obavještava javnost o podnesenom zahtjevu za izdavanje dozvole iz člana 37 ovog zakona putem najmanje jednog štampanog medija koji se distribuira na teritoriji Crne Gore, o trošku podnosioca zahtjeva, u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva.
- (2) Obavješćenje iz stava 1 ovog člana sadrži:
  - 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 2) podatke o lokaciji;
  - 3) kratak opis tehnološkog postupka i opremljenosti postrojenja ili deponije;
  - 4) mjesto na kojem se može izvršiti uvid u podnijetu dokumentaciju;
  - 5) rok za dostavljanje mišljenja i predloga.
- (3) Rok za dostavljanje mišljenja i predloga ne može biti kraći od 15 i duži od 30 dana od dana objavljivanja obavješćenja iz stava 1 ovog člana.
- (4) Ako određeni podaci iz zahtjeva za izdavanje dozvole i podnesene dokumentacije predstavljaju poslovnu ili ličnu tajnu u skladu sa zakonom o tajnosti podataka, na zahtjev podnosioca zahtjeva može biti ograničen uvid u te podatke, osim informacija o emisijama, rizicima od havarije, rezultatima monitoringa i inspekcijском nadzoru.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada

Član 41

- (1) Agencija će odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada, ako nijesu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.
- (2) Rješenje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana Agencija dostavlja podnosiocu zahtjeva i obavještava javnost u skladu sa članom 40 ovog zakona, u roku od osam dana od dana donošenja rješenja.

Registar sakupljača otpada

Član 42

- (1) Privredna društva i preduzetnici obavljaju djelatnosti sakupljanja otpada na osnovu rješenja o upisu u registar sakupljača otpada.
- (2) Ispunjenost uslova iz člana 19 stav 6 utvrđuje Agencija.
- (3) Privredna društva i preduzetnike Agencija će brisati iz registra sakupljača otpada ako ne ispunjavaju uslove iz člana 43 ovog zakona i druge uslove utvrđene ovim zakonom i u slučaju izricanja mjere zabrane rada.
- (4) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Agencija.
- (5) U registar iz stava 1 ovog člana ne upisuju se fizička lica, odnosno individualni sakupljači otpada, koji sakupljaju sortiran neopasan otpad na teritoriji jedinice lokalne samouprave.
- (6) Upis u registar sakupljača otpada vrši se na period do pet godina.
- (7) Privrednom društvu ili preduzetniku Agencija briše rješenje o upisu u registar sakupljača otpada iz stava 1 ovog člana ako ne dostavi polisima iz člana 43 stav 3 ovog zakona ili ako ne dostavi Agenciji godišnji izvještaj o otpadu iz člana 52 stav 7 ovog zakona.

Zahtjev za upis u registar sakupljača otpada

Član 43

- (1) Upis u registar sakupljača otpada vrši se na osnovu zahtjeva.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:
  - 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 2) specifikaciju vrsta otpada koje će se sakupljati, uključujući i karakteristike otpada;
  - 3) teritoriju na kojoj će se vršiti sakupljanje otpada za sakupljanje komunalnog otpada;
- (3) Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana podnosi se sljedeća dokumentacija:
  - 1) o lokaciji (list nepokretnosti ili ugovor o zakupu i kopije prethodno obezbijedenih dozvola);
  - 2) o načinu skladištenja otpada za upis u registar sakupljača u skladu sa članom 89 ovog zakona.
  - 3) način i vrstu opreme za sakupljanje otpada;
  - 4) tehničke i organizacione kapacitete;
  - 5) polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima ili njihovim stvarima; 6) saglasnost nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji će se vršiti sakupljanje ukoliko se sakupljanje otpada odnosi na komunalni otpad.
- (5) Rješenje o upisu u registar sakupljača otpada Agencija dostavlja nadležnom organu lokalne uprave ukoliko se sakupljanje otpada odnosi na komunalni otpad.
- (6) Uslove za upis u registar iz stava 3 ovog člana i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana i način izračunavanja sume osiguranja iz stava 3 tačka 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odbijanje zahtjeva za upis u registar sakupljača otpada

Član 44

- (1) Zahtjev za upis u registar iz člana 43 ovog zakona Agencija će odbiti, ako:
  - nijesu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom;
  - postupak sakupljanja otpada može predstavljati opasnost po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu;
  - postupak sakupljanja otpada nije u skladu sa Državnim planom i lokalnim planovima.

- (2) Rješenje o upisu u registar sakupljača otpada, odnosno o odbijanju zahtjeva za upis u registar sakupljača otpada Agencija izdaje podnosiocu zahtjeva u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Registar prevoznika otpada

Član 45

- (1) Privredna društva i preduzetnici koja ispunjavaju uslove iz člana 46 stav 4 ovog zakona obavljaju transport otpada na osnovu rješenja o upisu u registar prevoznika otpada.
- (2) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje Agencija.
- (3) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Agencija.
- (4) U registar iz stava 1 ovog člana ne upisuju se:
- 1) proizvođač otpada koji transportuje otpad u postrojenje za preradu ili odstranjivanje otpada koje za to ima dozvolu, koristeći svoja transportna sredstva, a količine otpada ne prelaze 1000 kg po jednoj pošiljci, isključujući opasan otpad;
  - 2) fizičko lice koje prenosi otpad iz domaćinstva u kontejnere, u reciklažna dvorišta i reciklažne centre, u privremena skladišta ili u postrojenja za preradu ili odstranjivanje otpada ili vraća ambalažu ili korišćene proizvode proizvođaču ili prodavcu.
- (5) Upis u registar prevoznika otpada vrši se na period do pet godina.
- (6) Privrednom društvu ili preduzetniku Agencija briše rješenje o upisu u registar prevoznika otpada iz stava 1 ovog člana ako ne dostavi polis u iz člana 46 stav 3 ovog zakona ili ako ne dostavi Agenciji godišnji izvještaj o otpadu iz člana 52 stav 7 ovog zakona.

Zahtjev za upis u registar prevoznika otpada

Član 46

- (1) Upis u registar prevoznika otpada vrši se na osnovu zahtjeva.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:
- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva (ime i adresa, odnosno naziv i sjedište);
  - 2) specifikaciju vrsta otpada koje će se transportovati, uključujući i karakteristike otpada;
  - 3) način i vrstu transporta;
  - 4) tehničke i organizacione kapacitete.
- (3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavlja se polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima ili njihovim stvarima.
- (4) Uslovi za upis i način vođenja registra prevoznika otpada i način izračunavanja sume osiguranja iz stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Odbijanje zahtjeva za upis u registar prevoznika otpada

Član 47

- (1) Zahtjev za upis u registar iz člana 46 ovog zakona Agencija će odbiti, ako:
- nijesu ispunjeni propisani uslovi;
  - postupak transporta može predstavljati opasnost po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu;
  - postupak transporta nije u skladu sa Državnim planom i lokalnim planovima.
- (2) Rješenje o upisu u registar prevoznika otpada, odnosno o odbijanju zahtjeva za upis u registar prevoznika otpada Agencija izdaje podnosiocu zahtjeva u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Registar trgovaca i posrednika

Član 48

- (1) U registar trgovaca i posrednika upisuje se privredno društvo ili preduzetnik koji je upisan u CRPS za obavljanje djelatnosti trgovine, a na osnovu rješenja o upisu u registar trgovaca i posrednika.
- (2) Privredno društvo ili preduzetnik iz stava 1 ovog člana koji ima otpad u fizičkom posjedu ima status i obaveze imaoca otpada, a upis u registar trgovaca i posrednika vrši se u skladu sa čl. 42, 43 i 44 ovog zakona.

- (3) Privredno društvo i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da vodi evidenciju o imaoima otpada, količinama i vrsti otpada kojeg nabavlja odnosno za kojeg preuzima organizaciju prerade ili odstranjivanja.
- (4) Upis u registar vrši se na osnovu zahtjeva.
- (5) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Agencija.
- (6) Upis u registar trgovaca i posrednika otpadom vrši se na period do pet godina.
- (7) Privrednom društvu ili preduzetniku Agencija briše rješenje o upisu u registar trgovaca i posrednika iz stava 1 ovog člana, ako ne dostavi Agenciji godišnji izvještaj o otpadu iz člana 52 stav 7 ovog zakona.
- (8) Bliži uslovi i način vođenja registra i način vođenja evidencije iz stava 3 ovog člana ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Obavljanje više djelatnosti

Član 49

Privredna društva i preduzetnici koji ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom mogu vršiti sakupljanje, odnosno transport otpada i preradu i/ili odstranjivanje otpada na osnovu integrisane dozvole u skladu sa zakonom kojim se uređuju industrijske emisije.

Upravljanje komunalnim otpadom

Član 50

- (1) Komunalni otpad se sakuplja, prerađuje i odlaže u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Izvorni proizvođač komunalnog otpada dužan je da vrši odvojeno sakupljanje, odnosno transport komunalnog otpada radi njegovog recikliranja, na mjestima gdje je to obezbijeđeno, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Izvorni proizvođač komunalnog otpada može izdvojene reciklabilne komponente transportovati do mjesta za recikliranje.
- (4) Vrste kabastog otpada propisuje Ministarstvo.

Upravljanje biootpadom

Član 51

- (1) Biootpad se odvaja i reciklira na izvoru ili odvojeno sakuplja, u skladu sa lokalnim planom, radi kompostiranja i anaerobne prerade na način kojim se obezbjeđuje visok nivo zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.
- (2) Biootpad ne smije da se miješa sa drugim vrstama otpada.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana dozvoljeno je sakupljanje biootpada zajedno sa kesama ili posudama u kojima se nalazi biootpad ako su od materijala sličnih karakteristika biorazgradljivosti i kompostabilnosti i koji se u skladu sa standardima za ambalažu, mogu preraditi putem kompostiranja i biodegradacije.
- (4) Materijali proizvedeni od biootpada mogu se upotrijebiti samo ako su bezbjedni za životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Evidencija otpada

Član 52

- (1) Imalac otpada, trgovac i posrednik otpada dužan je da vodi evidenciju o:
  - količinama i vrsti otpada, u skladu sa katalogom otpada, i porijeklu tog otpada,
  - količini proizvoda i materijala koji su nastali prilikom pripreme za ponovnu upotrebu, recikliranja ili drugog postupka prerade.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana:
  - evidenciju o neopasnom otpadu radi vođenja godišnje statistike otpada nijesu dužni da vode proizvođači otpada iz stava 1 ovog člana koji nemaju obavezu izrade plana upravljanja otpadom proizvođača otpada, i
  - evidenciju o komunalnom otpadu koji nastaje na teritoriji jedinice lokalne samouprave dužan je da vodi nadležni organ lokalne uprave na osnovu podataka dobijenih od privrednog društva ili

preduzetnika koji imaju dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje otpada i/ili od privrednog društva ili preduzetnika upisanog u registar sakupljača otpada i registar prevoznika otpada.

- (3) Imalac otpada koji vrši obradu otpada, pored podataka iz stava 1 ovog člana, vodi evidenciju i o načinu upravljanja, porijeklu otpada i mjestu ili lokaciji za obradu otpada.
- (4) Privredno društvo ili preduzetnik koji koristi svoj otpad radi ponovne upotrebe i recikliranja nije dužan da vodi evidenciju o otpadu iz stava 1 ovog člana.
- (5) Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se u formi djelovodnika otpada u koji se upisuju podaci za svaku vrstu otpada odvojeno.
- (6) Formular o transportu otpada sastavni je dio evidencije iz stava 5 ovog člana.
- (7) Imalac otpada iz st. 1 i 3 ovog člana i nadležni organ lokalne uprave iz stava 2 alineja 2 ovog člana, na osnovu podataka iz evidencije o količinama i vrstama otpada, dužni su da pripreme godišnje izvještaje o otpadu koje dostavljaju Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, a godišnji izvještaj nadležni organ lokalne uprave iz stava 2 alineja 2 ovog člana dužan je da dostavi i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu.
- (8) Imalac otpada, trgovac i posrednik otpada dužan je da podatke iz evidencije iz stava 1 ovog člana koji se odnose na opasni otpad čuva najmanje pet godina.
- (9) Formular o transportu otpada iz stava 6 ovog člana i godišnji izvještaj o otpadu iz stava 7 ovog člana ispunjavaju i dostavljaju se Agenciji u elektronskom obliku na obrascu preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine.
- (10) Imalac otpada iz stava 1 i nadležni organ lokalne uprave iz stava 2 alineja 2 ovog člana, dužni su da se registruju na portalu za korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine.
- (11) Način vođenja evidencije iz stava 5 ovog člana, sadržaj djelovodnika i formulara o transportu otpada i način njihovog popunjavanja, način sačinjavanja godišnjih izvještaja o otpadu i metodologiju za utvrđivanje sastava i količine (mase) komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave propisuje Ministarstvo.

Evidencija i registar podataka

Član 53

- (1) Agencija vodi evidenciju o proizvodnji i upravljanju otpadom na osnovu podataka iz godišnjih izvještaja o otpadu iz člana 52 ovog zakona.
- (2) Evidencija iz stava 1 ovog člana i evidencije iz člana 14 stav 2 tačka 1, člana 15 stav 7, člana 17 stav 2 tačka 1 i 2, člana 48 stav 3, člana 56 stav 2 al. 1, člana 57 stav 7 al. 1, člana 70 stav 2, člana 72 stav 4, člana 73 stav 2, člana 74 stav 4, člana 76 stav 2 al. 1, člana 78 stav 6, člana 92 stav 7 i člana 93 stav 12 ovog zakona sastavni su djelovi informacionog sistema zaštite životne sredine.
- (3) Registri iz člana 16 stav 1, člana 37 stav 12, člana 42 stav 1, člana 48 stav 1, člana 55 stav 3, člana 56 stav 7, člana 57 stav 4, člana 58 stav 6, člana 61 stav 3, člana 62 stav 12, člana 65 stav 3, člana 66 stav 3, člana 78 stav 5, člana 97 stav 3 i člana 98 stav 1 ovog zakona, sastavni su djelovi informacionog sistema zaštite životne sredine.
- (4) Evidencije iz stava 2 i registri iz stava 3 ovog člana vode se u elektronskom obliku u skladu sa zakonom koji uređuje elektronsku upravu.
- (5) Podaci iz evidencije iz stava 1 ovog člana i registri iz stava 3 ovog člana objavljuju se na internet stranici Agencije, a uvid u podatke iz te evidencije i registara vrši se preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine.

VI. POSEBNE VRSTE OTPADA

Otpad od električne i elektronske opreme

Član 54

- (1) Proizvođači električne i elektronske opreme dužni su da tu opremu, odnosno proizvodne postupke sprovode na način koji omogućava jednostavno rastavljanje i sklapanje opreme, a naročito ponovnu upotrebu i preradu otpada od električne i elektronske opreme, njenih komponenata i materijala, osim

ako drugačija proizvodnja ili proizvodni postupci predstavljaju značajnu prednost za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi ili opštu bezbjednost opreme.

- (2) Zabranjeno je miješanje otpada od električne i elektronske opreme sa drugim vrstama otpada.
- (3) Privredno društvo ili preduzetnik dužan je da vrši sakupljanje, odnosno prevoz otpada od električne i elektronske opreme na način koji omogućava sprovođenje postupka pripreme za ponovnu upotrebu i preradu otpadnih komponenti ili cijelih električnih i elektronskih uređaja.
- (4) Privredno društvo ili preduzetnik koji ima dozvolu za preradu otpada od električne i elektronske opreme iz domaćinstva dužan je da obezbijedi prioritet ponovne upotrebe električne i elektronske opreme u obliku i za istu namjenu za koju je izvorno proizvedena.
- (5) Otpadne tečnosti od električne i elektronske opreme moraju da budu odvojene i obrađene na način iz člana 60 ovog zakona.
- (6) Proizvođač ili privredno društvo koji upravljaju sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme dužni su da preduzmu mjere radi obezbjeđivanja da se iz domaćinstava:
  - do 31. decembra 2024. godine, sakupi najmanje 45% od prosječne godišnje mase električne i elektronske opreme stavljene na tržište u posljednje tri godine; i
  - do 31. decembra 2027. godine, sakupi najmanje 65% od prosječne godišnje mase električne i elektronske opreme stavljene na tržište u posljednje tri godine.
- (7) Proizvođač ili privredno društvo koji upravljaju sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme dužni su da do 31. decembra 2027. godine preduzmu potrebne mjere radi obezbjeđivanja:
  - najmanje 80% ponovne upotrebe ili recikliranja odvojeno sakupljene otpadne opreme za izmjenu toplote i otpadne velike opreme (spoljna dimenzija električne i elektronske opreme veća od 50 cm);
  - najmanje 75% ponovne upotrebe ili recikliranja odvojeno sakupljenih otpadnih ekrana, monitora i opreme koja sadrži ekrane površine veće od 100 cm²;
    - 1) - najmanje 50% ponovne upotrebe ili recikliranja odvojeno sakupljene otpadne male opreme (spoljna dimenzija nije veća od 50 cm);
  - najmanje 80% recikliranja odvojeno sakupljenih otpadnih sijalica.
- (8) Granične vrijednosti prisustva opasnih materija u pojedinim djelovima električne i elektronske opreme koji poslije upotrebe postaju otpad i koji se proizvode u Crnoj Gori ili se uvoze radi stavljanja u promet, odnosno upotrebu, kao i oznake o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje iz ove opreme, unutrašnju kontrolu proizvodnje, obaveze proizvođača, uvoznika, distributera i ovlašćenog zastupnika, identifikaciju privrednih subjekata i izjavu o usklađenosti oznaka CE propisuje Ministarstvo.

Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme

Član 55

- (1) Otpad od električne i elektronske opreme koji u skladu sa katalogom otpada nije komunalni otpad predaje se privrednom društvu ili preduzetniku koji obavlja djelatnost sakupljanja, prerade ili odstranjivanje posebnih vrsta otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Otpad od električne i elektronske opreme koji je prema katalogu otpada komunalni otpad predaje se na mjestima koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjestima predviđena za sakupljanje ovih vrsta otpada kod distributera.
- (3) Proizvođač električne i elektronske opreme sa sjedištem u Crnoj Gori i ovlašćeni zastupnik proizvođača električne i elektronske opreme koji nema sjedište u Crnoj Gori dužni su da se upišu se u registar proizvođača električne i elektronske opreme koji vodi Agencija i nakon registracije dostaviti u registar informacije o:
  - vrsti električne i elektronske opreme koju stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište;
  - ispunjavanju svojih obaveza iz čl. 14, 15 i 16 ovog zakona; i
  - količinama električne i elektronske opreme koje stavlja na tržište.

- (4) Proizvođači električne i elektronske opreme i ovlašćeni zastupnici proizvođača električne i elektronske opreme koji nemaju sjedište u Crnoj Gori snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme.
- (5) Proizvođač ili ovlašćeni zastupnik proizvođača električne i elektronske opreme koji nema sjedište u Crnoj Gori, koji stavlja električnu i elektronsku opremu na tržište dužan je da se uključi u organizovani sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.
- (6) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme, sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača električne i elektronske opreme i način vođenja tog registra, sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme i rada tog sistema i godišnje količine otpada od električne i elektronske opreme koje se moraju preraditi i reciklirati iz člana 54 ovog zakona, uključujući i otpad od električne i elektronske opreme koja se isporučuje iz drugih država putem internet prodaje propisuje Vlada.

Otpadna vozila

Član 56

- (1) Imalac otpadnog vozila dužan je da otpadno vozilo preda na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila.
- (2) Privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila dužno je da:
  - vodi evidenciju o svim fazama obrade;
  - obezbijedi odstranjivanje djelova iz otpadnog vozila koji se ne mogu preraditi; i
  - obezbijedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnog vozila radi dalje obrade.
- (3) Proizvođač vozila ili ovlašćeni zastupnik proizvođača vozila koji nema sjedište u Crnoj Gori, koji stavlja vozila na tržište dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.
- (4) Proizvođači vozila ili ovlašćeni zastupnici proizvođača vozila koji nemaju sjedište u Crnoj Gori snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila.
- (5) Privredno društvo iz stava 3 ovog člana dužno je da preduzme potrebne mjere kako bi se obezbijedilo da se:
  - 95% ukupne mase preuzetih otpadnih vozila na godišnjem nivou ponovo upotrijebi ili preradi,
  - 85% ukupne mase preuzetih otpadnih vozila na godišnjem nivou ponovo upotrijebi ili reciklira.
- (6) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila i rada tog sistema i godišnje količine otpadnih vozila koje se moraju obraditi, preraditi ili reciklirati, kao i postupak sakupljanja i predaje otpadnih vozila čiji je imalac nepoznat, propisuje Vlada.

Otpadne gume

Član 57

- (1) Zabranjeno je miješanje otpadnih guma sa drugim otpadom.
- (2) Zabranjeno je paljenje otpadnih guma.
- (3) Imalac otpadne gume dužan je da preda otpadnu gumu na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma.
- (4) Proizvođač guma i ovlašćeni zastupnik proizvođača guma koji nema sjedište u Crnoj Gori dužan je da postupa u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.
- (5) Proizvođač guma ili ovlašćeni zastupnik proizvođača guma koji nema sjedište u Crnoj Gori dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona, godinu od stupanja na snagu ovog zakona.
- (6) Privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma dužno je da:

- vodi evidenciju o svim fazama obrade otpadnih guma, i
  - obezbijedi odstranjivanje ostatka obrade otpadnih guma koji se ne mogu preraditi.
- (7) Proizvođači guma ili ovlašćeni zastupnik proizvođača guma koji nema sjedište u Crnoj Gori snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma.
- (8) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma i rada tog sistema, uključujući i obaveze o godišnjim količinama otpadnih guma koje se moraju preuzeti i preraditi i minimalne standarde za skladištenje otpadnih guma propisuje Vlada.

Otpadne baterije i akumulatori

Član 58

- (1) Otpadne baterije i akumulatori sakupljaju se odvojeno od drugih vrsta otpada.
- (2) Otpadne baterije i akumulatori koje, u skladu sa katalogom otpada, nijesu komunalni otpad predaju se privrednom društvu ili preduzetniku koji obavlja djelatnost sakupljanja, prerade ili odstranjivanja posebnih vrsta otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Otpadne baterije i akumulatori koje, u skladu sa katalogom otpada, čine komunalni otpad predaju se na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjesta predviđena za sakupljanje ovih vrsta otpada kod distributera.
- (4) Zabranjeno je odlaganje i spaljivanje otpadnih automobilskih i industrijskih baterija i akumulatora.
- (5) Ostaci dobijeni nakon recikliranja otpadnih baterija i akumulatora odlažu se na deponiju ili spaljuju u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Distributer baterija i akumulatora može da sakuplja i prevozi otpadne baterije i akumulatore bez upisa u registre iz čl. 42 i 45 ovog zakona.
- (7) Privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora dužno je da obezbijedi da:
- 1) stepen sakupljanja otpadnih baterija i akumulatora do 31. decembra 2025. godine iznosi 25% od ukupne godišnje mase baterija i akumulatora koja je stavljena na tržište;
  - 2) stepen sakupljanja otpadnih baterija i akumulatora do 31. decembra 2027. godine iznosi 45% od ukupne godišnje mase baterija i akumulatora koja je stavljena na tržište.

Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora

Član 59

- (1) Proizvođač baterija i akumulatora sa sjedištem u Crnoj Gori i ovlašćeni zastupnik proizvođača baterija i akumulatora koji nema sjedište u Crnoj Gori, dužni su se upisati u registar proizvođača baterija i akumulatora, koji vodi Agencija i u kojem se vode podaci o:
- vrsti baterija i akumulatora koje proizvođač stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište,
  - ispunjavanju svojih obaveza iz čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.
- (2) Proizvođači baterija i akumulatora i ovlašćeni zastupnici proizvođača baterija i akumulatora koji nemaju sjedište u Crnoj Gori snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora.
- (3) Proizvođač ili ovlašćeni zastupnik proizvođača baterija i akumulatora koji nema sjedište u Crnoj Gori, koji stavlja na tržište baterije i akumulatore dužan je da se uključi u organizovani sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.
- (4) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, detaljniji sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača baterija i akumulatora i način vođenja tog registra, detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora i rada tog sistema iz stava 1 ovog člana, godišnje količine otpadnih baterija i akumulatora koje se moraju preuzeti radi obrade, prerade i recikliranja i način izračunavanja prosječne mase preuzetih otpadnih baterija i akumulatora iz člana 58 ovog zakona propisuje Vlada.

Otpadna ulja

Član 60

- (1) Zabranjeno je ispuštanje otpadnih ulja u vode, na zemljište ili u zemljište.
- (2) Imalac otpadnog ulja dužan je da otpadna ulja sakuplja odvojeno, osim ako odvojeno sakupljanje nije tehnički izvodljivo, uzimajući u obzir dobre prakse.
- (3) Proizvođač otpadnog ulja za obezbjeđuje obradu tog otpada, dajući prednost regeneraciji ili alternativno drugim postupcima recikliranja koji daju isti ili bolji ukupni rezultat za životnu sredinu od regeneracije.
- (4) Otpadna ulja koja nije moguće reciklirati spaljuju se u postrojenju za spaljivanje otpada koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.
- (5) Ako imalac otpadnih ulja nastalih tokom procesa proizvodnje nije u mogućnosti da ih obradi u skladu sa st. 3 i 4 ovog člana dužan je da obradu otpadnih ulja za povjeri privrednom društvu ili preduzetniku koji sakuplja otpadna ulja.
- (6) Zabranjeno je međusobno miješati otpadna ulja različitih karakteristika ili sa drugim vrstama otpada ili materija, ako takvo miješanje sprječava njihovu regeneraciju ili druge postupke recikliranja koji daju isti ili bolji rezultat za životnu sredinu.
- (7) Postupanje sa otpadnim uljima u skladu sa tehničkim i tehnološkim uslovima obrade propisuje Ministarstvo.

Otpadna jestiva ulja i masti

Član 61

- (1) Zabranjeno je ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u mrežu atmosferske kanalizacije i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada, na javne površine i zemljište i/ili u zemljište i vode.
- (2) Imalac otpadnog jestivog ulja i masti iz stava 1 ovog člana dužan je da otpadna jestiva ulja i masti sakuplja odvojeno od drugih vrsta otpada.
- (3) Imalac otpadnog ulja iz stava 2 ovog člana dužan je da sakupljene količine otpadnog jestivog ulja i masti preda privrednom društvu ili preduzetniku koji je upisan u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada ili koji ima dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje otpada.

Otpadna ambalaža

Član 62

- (1) Otpadna ambalaža sakuplja se odvojeno od drugih vrsta otpada.
- (2) Komercijalna otpadna ambalaža predaje se privrednom društvu ili preduzetniku koji obavlja djelatnost sakupljanja, prerade i/ili odstranjivanja ove vrste otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Komunalna otpadna ambalaža predaje se na mjestima predviđenim za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjestima predviđenim za sakupljanje ove vrste otpada kod distributera.
- (4) Proizvođač ili ovlašćeni zastupnik proizvođača ambalaže koji nema sjedište u Crnoj Gori, koji stavlja ambalažu na tržište dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona, tri godine od stupanja na snagu ovog zakona.
- (5) Proizvođač ambalaže i ovlašćeni zastupnik proizvođača ambalaže koji nema sjedište u Crnoj Gori dužan je da postupa u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.
- (6) Proizvođači ambalaže i ovlašćeni zastupnici proizvođača ambalaže koji nemaju sjedišta u Crnoj Gori snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže.
- (7) Privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže dužno je da preduzme mjere kako bi se za preradu, uključujući i energetske preradu, sakupilo do 31. decembra 2030. godine najmanje 50 % ukupne mase ambalaže koja je stavljena na tržište.
- (8) Privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže, dužno je da preduzme mjere radi obezbjeđenja recikliranja do 31. decembra

2030. godine najmanje 35 % ukupne mase ambalaže koja je stavljena na tržište na način da se ostvari najmanje sljedeći odnos recikliranja pojedinih komponenti:

- 1) 40% mase stakla;
- 2) 40% mase papira i kartona;
- 3) 50% mase metala;
- 4) 22,5% mase plastike;
- 5) 10% drvene mase.

(9) Zabranjuju se upotreba laganih plastičnih kesa za nošenje, debljine zida od 15 do 50 mikrona, na prodajnom mjestu robe ili proizvoda.

(10) Dozvoljena je upotreba laganih plastičnih kesa za nošenje debljine zida do 15 mikrona, na mjestu za pakovanje robe ili proizvoda.

(11) Prodavac lagane plastične kese za nošenje, debljine zida od 50 i više mikrona, plaća naknadu.

(12) Sredstva od naknade iz stava 11 ovog člana uplaćuju se na račun Fonda za zaštitu životne sredine i mogu se koristiti samo za finansiranje i kofinansiranje aktivnosti podizanja svijesti i pružanja informacija javnosti i kampanja za štetnost upotrebe plastičnih kesa na životnu sredinu.

(13) Način i postupak osnivanja organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže, uključujući i obaveze o godišnjim količinama otpadne ambalaže koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati, obaveze proizvođača, distributera i komunalnih preduzeća u vezi saradnje sa organizovanom sistemom i obaveze u vezi sa izvještavanjem o radu tog sistema, način obračuna i plaćanja i visinu naknade iz stava 11 ovog člana propisuje Vlada.

Depozitni sistem vraćanja otpadne ambalaže

Član 63

(1) Privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže ili više njih zajedno, mogu uspostaviti depozitni povratni sistem za određenu vrstu ambalaže i uvesti depozit na vraćanje otpadne ambalaže koji se naplaćuje na mjestu prodaje proizvoda, pod uslovom jednakomjerne geografske pokrivenosti bez ograničavanja za područja gdje sakupljanje otpadne ambalaže na osnovu depozita nije profitabilno, radi podsticanja vraćanja i sakupljanja otpadne ambalaže.

(2) Depozit iz stava 1 ovog člana ne može biti veći od 30% od iznosa prodajne cijene proizvoda.

(3) U slučaju uvođenja depozita iz stava 1 ovog člana plan preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada iz člana 16 stav 3 tačka 4 ovog zakona sadrži i sljedeće podatke: vrstu ambalaže i proizvoda za koju se plaća depozit, iznos depozita i njegov odnos sa cijenom proizvoda, način na koji se očekuje da se depozit isplati, način informisanja javnosti o uplaćenom depozitu i druge informacije od značaja za realizaciju depozita.

(4) Privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže je prilikom podnošenja izvještaja o radu dužno je da dostavi podatke o sakupljanju otpadne ambalaže za koju se plaća depozit.

(5) Privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže dužno je da obezbijedi da distributer naplaćeni depozit vrati krajnjem korisniku, pod uslovom da se otpadna ambalaža vraća u skladu sa članom 20 ovog zakona.

Posebni zahtjevi za plastične proizvode i otpad od plastičnih proizvoda

Član 64

(1) Zabranjeno je stavljati na tržište proizvode od oksorazgradive plastike i sljedeće plastične proizvode za jednokratnu upotrebu:

- a) štapiće za uši, osim štapića koji su namijenjeni i upotrebljavaju se u medicinske svrhe za uzimanje brisa;
- b) pribor za jelo (viljuške, noževi, kašike, štapići za jelo);
- c) tanjire;

- d) slamke, osim slamki koje su namijenjene i upotrebljavaju se u medicinske svrhe;
  - e) štapiće za miješanje pica;
  - f) štapiće namijenjene pričvršćivanju na balone i njihovu pridržavanju, osim balona za industrijske ili druge profesionalne namjene i upotrebe, koji se ne dijele potrošačima, uključujući mehanizme takvih štapića;
  - g) posude za hranu izrađene od ekspaniranog polistirena, odnosno posude kao što su kutije, s poklopcem ili bez njega, koji se upotrebljavaju za držanje hrane:
    - koja je namijenjena neposrednoj konzumaciji na licu mjesta ili kasnije;
    - koja se obično konzumira iz posude; i
    - koja je spremna za konzumaciju bez ikakve daljnje pripreme, na primjer pečenja, kuvanja ili zagrijavanja, uključujući posude za hranu koje se upotrebljavaju za brzu hranu ili druge obroke spremne za neposrednu konzumaciju, osim posuda za napitke, tanjire i vrećice i omote u kojima je hrana;
  - h) posude za napitke izrađene od ekspaniranog polistirena, uključujući njihove čepove i poklopce;
  - i) čaše za napitke izrađene od ekspaniranog polistirena, uključujući njihove čepove i poklopce.
- (2) Flaše za piće zapremine do 3 l, koje su proizvedene od polietilen-tereftalata kao glavnog sastojka („PET flaše”), mogu se staviti na tržište samo ako su proizvedene od najmanje 25% reciklirane plastike, izračunato kao prosjek za sve PET flaše stavljene na tržište u Crnoj Gori, od 1. januara 2030. godine
- (3) Plastični proizvodi za jednokratnu upotrebu koji nijesu proizvodi iz stava 1 ovog člana, a koji se stavljaju na tržište, moraju biti označeni vidljivom, čitljivom i neizbrisivom oznakom.
- (4) Dozvoljeno je staviti na tržište plastične proizvode za jednokratnu upotrebu koji imaju čepove i poklopce koji su znatnim dijelom napravljeni od plastike samo ako čepovi i poklopci ostaju pričvršćeni na flašu tokom predviđene faze upotrebe proizvoda.
- (5) Za metalne čepove ili metalne poklopce sa plastičnim zaptivačem ne smatra se da su čepovi i poklopci koji su znatnim djelom napravljeni iz plastike.
- (6) Upravljanje otpadnih boca iz plastike vrši se na način da se do 1. januara 2025. godine odvojeno sakupi 25 % i do 1. januara 2030. godine odvojeno sakupi 50 % masenog udjela flaša iz plastike koje su u određenoj godini stavljene na tržište i zbog ostvarivanja tog cilja.
- (7) Sadržaj i izgled oznake iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Otpad od plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu

Član 65

(1) Proizvođač plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu je dužan da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže ili u poseban organizovani sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu, ako se proizvod ne smatra za ambalažu za koju je osnovan organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže, ako stavlja na tržište sljedeće proizvode:

- 1) posude koje se upotrebljavaju za pripremu, pakovanje ili skladištenje hrane;
- 2) kese i omote izrađene od savitljivog materijala u kojima je hrana;
- 3) posude za napitke zapremine do 3 l, odnosno posude za tečnost, kao što su flaše za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce, kao i višeslojna (kompozitna) ambalaža za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce, osim staklenih ili metalnih posuda za napitke sa čepovima i poklopcima od plastike;
- 4) lagane plastične kese za nošenje debljine zida do 15 mikrona i lagane plastične kese preko 50 mikrona;
- 5) čaše za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce;
- 6) vlažne maramice, odnosno prethodno ovlažene maramice za ličnu njegu i upotrebu u domaćinstvu;
- 7) balone, osim balona za industrijske ili druge profesionalne namjene i upotrebe;

8) duvanske proizvode sa filterom i filtere koji se stavljaju na tržište za upotrebu u kombinaciji sa duvanskim proizvodima.

(2) Proizvođač iz stava 1 ovog člana dužan je da postupa u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.

(3) Način i postupak osnivanja organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu, uključujući i obaveze o godišnjim količinama ovog otpada koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati, obaveze proizvođača, distributera i komunalnih preduzeća u vezi saradnje sa organizovanom sistemom i obaveze u vezi sa izvještavanjem o radu tog sistema propisuje Vlada.

Otpadni ribolovni alat koji sadrži plastiku

Član 66

(1) Proizvođač koji stavlja na tržište ribolovni alat koji sadrži plastiku dužan je da se uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnog ribolovnog alata koji sadrži plastiku.

(2) Proizvođač iz stava 1 ovog člana dužan je da postupa u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.

(3) Način i postupak osnivanja organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnog ribolovnog alata koji sadrži plastiku, uključujući i obaveze o godišnjim količinama ovog otpada koje se moraju preuzeti, obraditi, preraditi i reciklirati, obaveze proizvođača i distributera u vezi saradnje sa organizovanom sistemom i obaveze u vezi sa izvještavanjem o radu tog sistema propisuje Vlada.

Građevinski otpad

Član 67

(1) Imalac građevinskog otpada dužan je da građevinski otpad preradi u građevinski materijal, u skladu sa članom 21 stav 1 tačka 2 ovog zakona ili preda privrednom društvu koje ima dozvolu za preradu ili postupi u skladu sa članom 93 stav 1 ovog zakona.

(2) Građevinski otpad koji nastaje na gradilištu i nije opasan otpad može se koristiti na lokaciji gradilišta popunjavanjem na zemljištu ili u zemljištu.

(3) Građevinski otpad koji ne nastaje na gradilištu i nije opasan otpad može se koristiti na lokaciji gradilišta popunjavanjem na zemljištu ili u zemljištu samo uz dozvolu za preradu građevinskog otpada postupkom popunjavanja.

(4) Građevinski otpad se može privremeno skladištiti na lokaciji objekta za koji je dobijena građevinska dozvola, odnosno za koji je podnijeta prijava za građenje (gradilište) u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

(5) Zabranjena je prerada cement azbestnog građevinskog otpada.

(6) Građevinski otpad koji ne sadrži opasne supstance i koji se ne može preraditi odlaže se na deponiju za inertni otpad ili na lokaciji iz člana 94 stav 2 ovog zakona.

(7) Proizvođač građevinskog otpada koji nastaje od objekta čija je zapremina zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2000 m³ dužan je da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom.

(8) Ako građevinski otpad sadrži ili je izložen opasnim materijama, proizvođač građevinskog otpada je dužan da sačini plan upravljanja građevinskim otpadom, bez obzira na zapreminu objekta.

(9) Saglasnost na plan upravljanja građevinskim otpadom iz st. 7 i 8 ovog člana daje Agencija.

(10) Agencija objavljuje na svojoj internet stranici planove upravljanja građevinskim otpadom za koje je dala saglasnost.

(11) Proizvođač građevinskog otpada dužan je da planom upravljanja građevinskim otpadom iz st. 6 i 7 ovog člana, utvrdi mjere kojima se obezbjeđuje upravljanje neopasnim građevinskim otpadom na način utvrđen u članu 21 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(12) Postupanje sa građevinskim otpadom, način i postupak prerade građevinskog otpada, uslovi za popunjavanje građevinskim otpadom, uslovi i način odlaganja cement azbestnog građevinskog otpada, kao i uslovi koje treba da ispunjava postrojenje za preradu građevinskog otpada propisuje Ministarstvo.

Otpad koji sadrži azbest

Član 68

- (1) Otpad koji sadrži azbest odvojeno se sakuplja, pakuje, skladišti i odlaže na deponiju za odlaganje neopasnog otpada, na mjestu namijenjenom za odlaganje otpada koji sadrži azbest.
- (2) Imalac otpada koji sadrži azbest dužan je da preduzme mjere za sprečavanje emisije azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu.
- (3) Način pakovanja, kriterijumi, uslov i način odstranjivanja otpada koji sadrži azbest i druge mjere za sprečavanje emisije azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu propisuje Ministarstvo.

PCB i otpad koji sadrži PCB

Član 69

- (1) Zabranjena je prerada PCB i ambalaže koja sadrži PCB.
- (2) Otpad koji sadrži PCB može se prerađivati nakon što se PCB izdvoji iz otpada.
- (3) Imalac opreme i otpada koji sadrži PCB dužan je da obezbijedi obradu otpada i dekontaminaciju opreme koji sadrži PCB.
- (4) Izdvajanje PCB iz opreme, obradu PCB i dekontaminaciju opreme može da vrši privredno društvo ili preduzetnik pod uslovom da posjeduje dozvolu za obradu opasnog otpada.
- (5) Spaljivanje PCB vrši se u postrojenjima za spaljivanje otpada koja ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.
- (6) Zabranjen je uvoz opreme koja sadrži PCB.
- (7) Zabranjeno je spaljivanje PCB na palubama brodova.
- (8) Zabranjeno je punjenje transformatora i drugih zatvorenih sistema (kondenzatora) sa tečnostima koje sadrže PCB.

Plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB i evidencija PCB

Član 70

- (1) Imalac opreme i otpada koji sadrži PCB dužan je da sačini plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Imalac opreme koja sadrži PCB i otpadnog PCB dužan je da vodi evidenciju o opremi i otpadnom PCB i količinama PCB i podatke iz evidencije dostavi Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (3) Plan upravljanja iz stava 1 ovog člana imalac opreme dužan je da dostavi Agenciji, najkasnije 60 dana prije početka aktivnosti postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad.
- (4) Saglasnost na plan upravljanja iz stava 3 ovog člana daje Agencija.
- (5) Način sačinjavanja plana upravljanja, način i postupak vođenja evidencije iz st. 1 i 2 ovog člana, način označavanja dekontaminirane opreme, način i postupak obrade PCB, otpada koji sadrži PCB i dekontaminacije opreme i najmanja količina PCB u opremi iz člana 69 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Otpad koji sadrži ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs otpad)

Član 71

- (1) Imalac zalihe koja se sastoji od POPs supstanci, čija upotreba nije dozvoljena u skladu sa posebnim propisom, ovom zalihom upravlja kao da se radi o otpadu.
- (2) Zabranjuju se postupci odstranjivanja ili prerade koji mogu dovesti do recikliranja ili ponovne upotrebe POPs u samostalnom obliku.
- (3) Lice koje vrši preradu ili odstranjivanje otpada iz stava 1 ovog člana dužno je obezbijediti da se sadržaj POPs supstanci uništi ili nepovratno transformiše tako da preostali otpad i ispuštene supstance ili drugi ostaci poslije obrade ne pokazuju svojstva POPs supstance.
- (4) Otpad koji sadrži POPs supstance ili je njome kontaminiran smije se prerađivati ili odstranjivati ili sa namjerom recikliranja, regeneracije ili ponovne upotrebe, pod uslovom da je sadržaj POPs supstanci ispod graničnih vrijednosti iz stava 6 ovog člana.

- (5) Imalac zaliha koje se sastoje od ili sadrže POPs supstance, dužan je da Agenciji prijavi vrstu i količinu POPs zalihe, ako su količine veće od 50 kg.
- (6) Listu POPs supstanci, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrijednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na preradu i odstranjivanje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs supstancama propisuje Ministarstvo.

Otpad koji sadrži živu

Član 72

- (1) Živa i živina jedinjenja, u čistom obliku ili u smjesama, iz bilo kojeg od sljedećih izvora smatraju se otpadom i odlažu se na način kojim se ne ugrožava životna sredina i zdravlje ljudi, u skladu sa ovim zakonom:
  - industrija hlornih baza;
  - prečišćavanje prirodnog gasa;
  - rudarstvo i topljenje nemetala; i
  - ekstrakcija iz rude cinabarita.
- (2) Odlaganje otpada iz stava 1 ovog člana ne smije dovesti do ispuštanja žive u životnu sredinu.
- (3) Privredni subjekti iz industrijskih sektora iz stava 1 al. 1, 2 i 3 ovog člana dostavljaju izvještaj o izvorima žive Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (4) Lice koji sprovodi privremeno skladištenje, pretvaranje žive ili solidifikaciju otpadne žive, dužno je da vodi evidenciju o skladištenju žive.
- (5) Otpad koji sadrži živu koja je prošla pretvaranje i ako je primjenjiva solidifikacija, odlaže se u rudnicima soli koji su prilagođeni za odlaganje opasnog otpada od žive, dubokim podzemnim formacijama tvrde stijene ili nadzemnim objektima namijenjenim i opremljenim za odlaganje opasnog otpada od žive.
- (6) Odlaganje otpada koji sadrži živu vrši se u skladu sa ovim zakonom.
- (7) Lice iz stava 4 ovog člana dužno je da Agenciji dostavi podatke iz evidencije o skladištenju žive do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- (8) Sadržaj izvještaja o izvorima žive iz stava 3 ovog člana i način vođenja evidencije o skladištenju žive iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Kanalizacioni mulj

Član 73

- (1) Proizvođač kanalizacionog mulja (u daljem tekst: mulj) dužan je da vodi evidenciju koja naročito sadrži:
  - 1) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište proizvođača mulja;
  - 2) količinu mulja koja je proizvedena ili isporučena za dalju upotrebu;
  - 3) sastav i karakteristike isporučenog mulja;
  - 4) tehnološke karakteristike primijenjenog procesa;
  - 5) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište lica koje koristi mulj; i
  - 6) lokaciju korišćenja, odnosno obrade mulja.
- (2) Proizvođač mulja dužan je da nadležnom organu jedinice lokalne uprave na čijoj teritoriji nastaje mulj dostavi podatke iz evidencije iz stava 1 ovog člana do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Obrada mulja i upotreba obrađenog mulja

Član 74

- (1) Obrada mulja vrši se biološkom, hemijskom ili termičkom obradom, skladištenjem u periodu koji nije kraći od šest mjeseci ili bilo kojim drugim postupkom kojim se smanjuje njegova podložnost fermentaciji i mineralizaciji i otklanja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- (2) Obradeni mulj iz stava 1 ovog člana može se upotrebljavati:
  - 1) u poljoprivredi pod uslovom da je namjena upotrebe obrađenog kanalizacionog mulja ishrana bilja i da je registrovan kao sredstvo za ishranu bilja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje upotreba sredstava za ishranu bilja;

- 2) na zelenim površinama i parkovima;
  - 3) za potrebe rekultivacije zemljišta, uključujući pošumljavanje goleti;
  - 4) na deponijama kao završni prekrivni sloj;
  - 5) za potrebe dovođenja zemljišta za posebne namjene, a na osnovu planova o upravljanju otpadom i propisa o uređenju prostora;
  - 6) za povrat energije spaljivanjem i/ili suspaljivanjem u skladu sa članom 80 ovog zakona;
  - 7) za sanaciju neuređenih odlagališta otpada i drugih sličnih prostora koja treba privesti namjeni.
- (3) Obradu mulja dužno je da vrši privredno društvo ili preduzetnik koji ima dozvolu iz člana 37 ovog zakona (u daljem tekstu: obrađivač mulja).
- (4) Obradivač mulja dužan je da vodi evidenciju koja naročito sadrži:
- 1) količinu proizvedenog obrađenog mulja;
  - 2) sastav i karakteristike obrađenog mulja prema izvještaju o rezultatima analiza mulja;
  - 3) način obrade mulja;
  - 4) količinu isporučenog obrađenog mulja;
  - 5) ime i adresu, odnosno naziv i sjedište lica koje koristi obrađeni mulj; i
  - 6) lokaciju na kojoj će se obrađeni mulj koristiti.
- (5) Evidenciju iz stava 4 ovog člana vodi proizvođač kanalizacionog mulja ako vrši obradu mulja.
- (6) Obradivač mulja dužan je da Agenciji i nadležnom organu lokalne uprave na čijoj teritoriji vrši obradu mulja dostavi podatke iz evidencije iz stava 4 ovog člana do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (7) Obradivač mulja dužan je da licu koje koristi obrađeni mulj dostavi podatke o sastavu i karakteristikama mulja iz stava 4 tačka 2 ovog člana.
- (8) Obradivač mulja dužan je da podatke o korisniku obrađenog mulja iz stava 7 ovog člana dostavi fitosanitarnoj inspekciji.
- (9) Način ispitivanja i uzorkovanja mulja, sastav i karakteristike obrađenog mulja, sadržaj i metode analize obrađenog mulja, način ispitivanja, odnosno uzorkovanja, sadržaj i metode analize zemljišta i uslove korišćenja obrađenog mulja propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnih za poljoprivredu i energetiku.

Zabrana upotrebe obrađenog mulja

Član 75

Zabranjena je upotreba obrađenog mulja:

- 1) na zemljištu na kojem postoji opasnost od ispiranja mulja u površinske vode i u zaštićenim prirodnim dobrima;
- 2) na zemljištu kraških polja, plitkom ili skeletnom zemljištu i šljunkovitom zemljištu;
- 3) na zemljištu kod kojeg je pH vrijednost niža od 5,0;
- 4) na zemljištu sa salinitetom višim od 800 ms/cm, plavnim dolinama, djelimično potopljenim oblastima i močvarnim područjima;
- 5) u zonama sanitarne zaštite izvorišta koja se koriste ili se mogu koristiti za snabdijevanje vodom za piće;
- 6) na pašnjacima ili u proizvodnji biljaka za stočnu ishranu, ako je vrijeme između korišćenja obrađenog mulja i skupljanja ljetine biljaka za stočnu ishranu ili početka ispaše kraće od 21 dan; i
- 7) na površinama koje su namijenjene za proizvodnju voća i povrća koje je u direktnom kontaktu sa zemljištem i koje se može jesti sirovo, u periodu od deset mjeseci prije početka berbe.

Obaveze korisnika obrađenog mulja

Član 76

- (1) Prije upotrebe obrađenog mulja za namjene iz člana 74 stav 2 tač. 1 i 2 ovog zakona korisnik obrađenog mulja dužan je da obezbijedi analizu zemljišta na kojem će se obrađeni mulj koristiti.
- 2) Korisnik obrađenog mulja dužan je da:

- vodi evidenciju koja sadrži rezultate analiza obrađenog mulja iz člana 74 stav 4 ovog zakona i analize zemljišta iz stava 1 ovog člana, i
  - pripremi godišnji izvještaj o količini korišćenog obrađenog mulja i lokacijama (katastarska opština i katastarska parcela), na kojima je koristio obrađeni mulj.
- (3) Evidenciju i godišnji izvještaj iz stava 2 ovog člana korisnik obrađenog kanalizacionog mulja dužan je da dostavi Agenciji i nadležnom organu lokalne uprave do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Medicinski i veterinarski otpad

Član 77

- (1) Obrada medicinskog i veterinarskog otpada vrši se u skladu sa planom upravljanja medicinskim, odnosno veterinarskim otpadom i dozvolom za preradu i/ili odstranjivanje medicinskog, odnosno veterinarskog otpada.
- (2) Preradu, odnosno odstranjivanje medicinskog i veterinarskog otpada može da vrši privredno društvo ili preduzetnik ako ima odgovarajuću opremu, postrojenje za obradu medicinskog i veterinarskog otpada i odgovarajući kadar, na osnovu dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada, koju izdaje Agencija.
- (3) Uslove u pogledu kadra i opreme, način i postupak obrade medicinskog otpada propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost Ministarstva.
- (4) Uslove u pogledu kadra i opreme, način i postupak obrade veterinarskog otpada propisuje organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva, uz saglasnost Ministarstva.

Rudarski otpad

Član 78

- (1) Rudarskim otpadom na osnovu dozvole za upravljanje rudarskim otpadom koju izdaje Agencija upravlja operater.
- (2) Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se u skladu sa planom upravljanja rudarskim otpadom i drugom pratećom dokumentacijom, na osnovu koje operater određuje vrstu, način upravljanja i izvještavanja, kao i druge obaveze po pitanju upravljanja rudarskim otpadom.
- (3) Dozvola iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:
- 1) kategoriji objekta i/ili postrojenja za upravljanje rudarskim otpadom;
  - 2) vrsti i karakteru rudarskog otpada koji će se odlagati;
  - 3) količini rudarskog otpada u m³ koji će biti odlagan u objektu i/ili postrojenju;
  - 4) načinu obrade rudarskog otpada i metodama kontrole sastava rudarskog otpada;
  - 5) postupku nadzora rada i održavanja postrojenja i/ili objekta;
  - 6) izveštavanju nadležnog organa o radu objekta i/ili postrojenja;
  - 7) uslovima koje operater mora da ispuni da bi se pristupilo postupku zatvaranja objekta i/ili postrojenja, kao i o sprečavanju štetnog uticaja objekta i/ili postrojenja na životnu sredinu nakon zatvaranja;
  - 8) planu upravljanja otpadom.
- (4) Plan upravljanja rudarskim otpadom operater izrađuje u skladu sa ciljevima:
- 1) sprečavanja ili smanjivanja nastajanja rudarskog otpada i njegovog negativnog uticaja na životnu sredinu, posebno uzimajući u obzir:
    - upravljanje rudarskim otpadom u fazi projektovanja, kao i prilikom odabira metode otkopavanja i pripreme mineralnih sirovina;
    - promjene do kojih može doći u rudarskom otpadu u vezi s povećanjem dostupne površine i izloženosti uslovima na površini zemlje;
    - vraćanje površinskog sloja zemljišta nakon zatvaranja objekta i/ili postrojenja za upravljanje rudarskim otpadom ili ako to nije izvodljivo, njegovim iskorišćenjem na nekom drugom mjestu;
    - upotrebu manje opasnih supstanci pri pripremi mineralnih sirovina;
  - 2) podsticanja iskorišćenja rudarskog otpada recikliranjem, ponovnom upotrebom ili uklanjanjem takvog otpada kada je to prihvatljivo za životnu sredinu, u skladu sa propisima iz oblasti zaštite životne sredine;

- 3) obezbjeđivanja kratkotrajnog i dugotrajnog sigurnog upravljanja rudarskim otpadom razmatranjem, posebno u fazi projektovanja, upravljanja objektima i/ili postrojenjima tokom rada i nakon zatvaranja, kao i izborom projekta koji:
- zahtjeva minimalno, i ako je moguće, u krajnjoj mjeri ne zahtjeva praćenje, kontrolu i upravljanje zatvorenim objektima i/ili postrojenjima;
  - sprječava ili barem svodi na najmanju moguću mjeru sve dugotrajne nepovoljne uticaje na životnu sredinu, kao što su oni koji se mogu pripisati širenju zagađivača putem vazduha ili vode; i
  - obezbjeđuje trajnu geotehničku stabilnost svih nasipa/brana ili jalovišta koji su iznad prethodno postojećeg nivoa tla.
- (5) Zabranjeno je upravljanje rudarskim otpadom na način koji nije u skladu sa planom upravljanja i dozvolom za upravljanje rudarskim otpadom iz st. 1 i 2 ovog člana.
- (6) Agencija vodi registar objekata i/ili postrojenja za upravljanje rudarskim otpadom i obezbjeđuje dostupnost podataka iz evidencije zainteresovanoj javnosti.
- (7) Ako je objekat i/ili postrojenje za rudarski otpad kategorije A akumulacija u kojoj je prisutan cijanid, operater je dužan da, koristeći najbolje dostupne tehnologije, obezbijedi da koncentracija lako topivih cijanida u akumulaciji ne prelazi 10 mg/l.
- (8) Uslove, sadržaj plana, sadržaj zahtjeva i dokumentaciju potrebnu za izdavanje dozvole za upravljanje rudarskim otpadom, pojedinosti plana i izvještavanje u slučaju velike nesreće u upravljanju rudarskim otpadom, kao i kriterijume, karakterizaciju, klasifikaciju i izvještavanje o rudarskom otpadu, propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite i spašavanja i organa državne uprave nadležnog za poslove istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

Postupak izdavanja dozvole za upravljanje rudarskim otpadom

Član 79

- (1) Dozvola za upravljanje rudarskim otpadom izdaje se na osnovu zahtjeva, uz koji se prilaže polisa osiguranja za slučaj udesa ili štete prčinjene trećim licima ili njihovim stvarima.
- (2) Agencija je dužna da nacrt dozvole izradi u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana i daje ga zajedno sa zahtjevom i priloženom dokumentacijom u razmatranje tehničkoj komisiji (u daljem tekstu: Komisija).
- (3) Komisiju osniva Agencija rješenjem o obrazovanju kojim se utvrđuje broj članova, sastav i druga pitanja od značaja za rad Komisije.
- (4) Agencija je dužna da o nacrtu dozvole iz stava 2 ovog člana i o mogućnosti uvida u prateću dokumentaciju obavijesti zainteresovane organe i organizacije i javnost, u roku od pet dana od dana izrade nacrta dozvole, kao i da na njihov zahtjev dostavi kopiju nacrta u roku od pet dana od dana prijema tog zahtjeva.
- (5) Zainteresovani organi i organizacije i zainteresovana javnost mogu nadležnom organu dostaviti svoja mišljenja o nacrtu dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja iz stava 4 ovog člana.
- (6) Rješenje o izdavanju dozvole, odnosno o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole nadležni organ dostavlja podnosiocu i obavještava druge organe i organizacije i javnost u roku od osam dana od dana donošenja rješenja.
- (7) Bliži postupak izdavanja dozvole za upravljanje rudarskim otpadom propisuje Ministarstvo.

VII. SPALJIVANJE I SUSPALJIVANJE OTPADA

Postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada

Član 80

- (1) Otpad se spaljuje u postrojenjima za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada.

- (2) Postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada se projektuju, grade i opremaju na način kojim se obezbjeđuje tehničko-tehnološka funkcionalnost sa najmanjim mogućim količinama emisija i negativnim uticajem otpada po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- (3) Dozvola za preradu i/ili odstranjivanje otpada u postrojenju za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, pored podataka iz dozvole iz člana 37 ovog zakona, sadrži i mjere za:
- korišćenje energije koja nastaje spaljivanjem ili suspaljivanjem otpada;
  - smanjivanje količine i opasnosti ostataka spaljivanja ili suspaljivanja otpada;
  - odlaganje ostataka spaljivanja ili suspaljivanja otpada, ako se za ostatak ne može obezbijediti prerada.
- (4) Ako se u postrojenju za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada spaljuje opasni otpad, dozvolom za preradu i/ili odstranjivanje otpada u postrojenju utvrđuje se i:
- količina i vrste opasnog otpada, u skladu sa katalogom otpada koji se mogu spaljivati;
  - najmanji i najveći maseni tok po vrstama opasnog otpada;
  - najniža i najviša kalorična vrijednost opasnog otpada;
  - najveći sadržaj opasnih materija, a naročito PCB, hlora, fluora, sumpora i teških metala.
- (5) Na postupak izdavanja dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada u postrojenju primjenjuju se odredbe čl. 39, 40 i 41 ovog zakona.

Obaveze rukovodioca postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje

Član 81

- (1) Rukovodilac postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, prije prijema otpada za spaljivanje ili suspaljivanje, dužan je da od imaoca otpada pribavi dokumentaciju o:
- fizičkim karakteristikama i hemijskom sastavu otpada i podatke neophodne za procjenu bezbjednosti primjene postupka spaljivanja i/ili suspaljivanja;
  - oznakama štetnih materija sa kojima se otpad ne smije miješati, ako se vrši zajedničko spaljivanje i/ili suspaljivanje;
  - neophodnim mjerama predostrožnosti koje treba primijeniti u rukovanju otpadom.
- (2) Rukovodilac postrojenja iz stava 1 ovog člana, tokom prijema otpada za spaljivanje i/ili suspaljivanje, dužan je da:
- utvrdi količinu otpada;
  - provjeri podudarnost otpada koji se prima sa podacima o otpadu koji su sadržani u formularu za transport otpada;
  - uzme uzorke otpada radi provjere tačnosti podataka o fizičkim karakteristikama i hemijskom sastavu i podataka iz alineje 1 ovog stava, osim za komunalni, medicinski i veterinarski otpad.
- (3) Rukovodilac postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, nakon spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada, dužan je da:
- provjeri fizičke i hemijske karakteristike otpada koji nastaje tokom procesa spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada, uključujući naročito čestice teških metala;
  - privremeno skladišti pepeo koji nastaje iz spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada u zatvorenim kontejnerima;
  - odredi siguran način transporta otpada koji nastaje spaljivanjem i/ili suspaljivanjem otpada koji se ne može obraditi na mjestu na kome je nastao;
  - čuva uzorke najmanje 30 dana od dana spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada.
- (4) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na imaoca otpada koji vrši spaljivanje i/ili suspaljivanje sopstvenog otpada na mjestu na kojem je otpad nastao, u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Vrste otpada koji se ne mogu spaljivati i/ili suspaljivati, način obrade otpada u postrojenju za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, uslovi koje treba da ispune objekti i postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada, tehničko - tehnološki postupci spaljivanja i/ili suspaljivanja otpada, način sprečavanja nastanka i upravljanja otpadom nastalim procesom spaljivanja i/ili suspaljivanja, uslove za rukovodioca postrojenja za spaljivanje i/ili suspaljivanje otpada i način funkcionisanja procesa spaljivanja i/ili suspaljivanja propisuje Ministarstvo.

VIII. DEPONOVANJE I SKLADIŠTENJE OTPADA

Vrste deponija

Član 82

- (1) Deponije za otpad mogu biti:
  - deponija za opasan otpad;
  - deponija za inertni otpad; i
  - deponija za neopasan otpad.
- (2) Karakteristike lokacije, sanitarno - tehničke uslove, način rada i zatvaranja deponija, stručnu spremu i kvalifikaciju rukovodioca deponije propisuje Ministarstvo.

Zabrana odlaganja otpada na deponiji

Član 83

- (1) Zabranjeno je odlaganje otpada na deponiji:
  - 1) u suprotnosti sa planovima upravljanja otpadom;
  - 2) u tečnom stanju;
  - 3) koji ima eksplozivna, oksidirajuća, veoma zapaljiva ili zapaljiva svojstva;
  - 4) koji je neobrađeni medicinski ili veterinarski otpad;
  - 5) koji čine otpadne automobilske i industrijske baterije i akumulatori;
  - 6) ako otpad čini cijela ili zdrobljena otpadna guma, osim gume od bicikla i gume sa spoljnim prečnikom većim od 1400 mm;
  - 7) koji je nastao kao rezultat naučnog istraživanja, čije svojstvo nije poznato ili je novo i njegov uticaj na ljude ili životnu sredinu nije poznat; i
  - 8) na području koji može imati uticaj na površinske i podzemne vode.
- (2) Zabranjeno je miješanje različitih vrsta otpada, miješanje otpada sa drugim supstancama, razblaživanje i sprovođenje drugih postupaka radi obezbjeđivanja uslova za prihvatanje otpada na deponiju.
- (3) Zabranjeno je odlaganje otpada na deponiji, naročito komunalnog otpada koji je pogodan za recikliranje ili druge postupke prerade, osim otpada za koji je odlaganje najbolje ekološko rješenje.
- (4) Vrste otpada koje se mogu odložiti i uslove za prihvatanje otpada na deponiju propisuje Ministarstvo.

Smanjenje količine otpada

Član 84

- (1) Proizvođač otpada dužan je da otpad podvrgne fizičkoj, hemijskoj, biološkoj i termičkoj obradi i sortiranju radi smanjenja količine ili zapremine otpada za odlaganje.
- (2) Na inertan otpad ili otpad kod koga primjena postupka fizičke, hemijske ili biološke obrade ne može uticati na smanjenje količine ili zapremine za odlaganje ne primjenjuju se postupci iz stava 1 ovog člana.
- (3) Od ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada, količina odloženog obrađenog komunalnog otpada mora se smanjiti na 10% ili manje, do 2040. godine.
- (4) Pravila za izračunavanje postizanja cilja smanjivanja količine odloženog obrađenog komunalnog otpada utvrđuju se propisom Ministarstva.

Mješovito odlaganje otpada na deponiji

Član 85

- (1) Zabranjeno je odlaganje opasnog otpada na deponiji za neopasan otpad.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, opasan otpad koji nakon obrade ne reaguje na druge vrste otpada može se odlagati u odvojene djelove deponije za neopasni otpad, osim na deponije za inertan otpad, pod uslovom da ocjedne vode iz opasnog otpada ispunjavaju uslove iz dozvole za odlaganje neopasnog otpada.
- (3) Imalac opasnog otpada iz stava 2 ovog člana dužan je da za odlaganje opasnog otpada u odvojene djelove deponija za neopasan otpad, pribavi odobrenje nadležnog organa lokalne uprave na čijoj

teritoriji se nalazi deponija, kao i saglasnosti rukovodioca deponije za odlaganje neopasnog otpada i Agencije.

Inertni otpad

Član 86

Inertni otpad može se odlagati samo na deponiji za inertni otpad.

Miješani komunalni otpad

Član 87

- (1) Miješani komunalni otpad odlaže se na deponiju za neopasan otpad.
- (2) Prije odlaganja miješani komunalni otpad se mehanički i biološki obrađuje radi ispunjavanja uslova iz člana 85 stav 3 ovog zakona.
- (3) Godišnja količina biološko razgradivih sastavnih dijelova u miješanom komunalnom otpadu koji se odloži na deponiju mora biti manja od količine biološko razgradivog komunalnog otpada koja je za odlaganje utvrđena programom iz člana 27 ovog zakona.

Obaveze rukovodioca deponije

Član 88

Rukovodilac deponije dužan je da:

- 1) utvrdi količinu otpada prije njegovog prijema na deponiju;
- 2) provjeri podudarnost primljenog otpada sa podacima sadržanim u formularima za transport otpada;
- 3) odbije prijem otpada na deponiju ako utvrdi nepodudarnost otpada sa podacima sadržanim u formularu za transport otpada i odmah obavijesti ekološkog inspektora;
- 4) obezbijedi selektivno odlaganje otpada radi sprječavanja reakcija elemenata različitih vrsta otpada na životnu sredinu i zdravlje ljudi i stvaranja uslova za obnavljanje i dalje korišćenje područja deponije;
- 5) obezbijedi pravilan rad tehničkih uređaja kojima je deponija opremljena i primjenjuje sanitarne, higijenske, protivpožarne i propise o zaštiti na radu, u skladu sa zakonom;
- 6) obavijesti organ koji je izdao dozvolu za rad deponije o prestanku rada deponije nakon završnog prekrivanja;
- 7) nadgleda deponiju otpada tokom rada, o čemu dostavlja godišnji izvještaj Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu; i
- 8) bez odlaganja obavijesti ekološkog inspektora o uočenim promjenama na deponiji koje mogu uticati na životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Zatvaranje deponije

Član 89

- (1) Zatvaranje dijela ili cijele deponije vrši se:
  - u skladu sa dozvolom;
  - na zahtjev rukovodioca deponije na osnovu odobrenja Agencije;
  - po nalogu Agencije.
- (2) Deponija ili dio deponije smatra se zatvorenim ako su ispunjeni svi uslovi utvrđeni glavnim projektom za zatvaranje deponije i kada Agencija procijeni sve izvještaje rukovodioca deponije, utvrdi ispunjenost svih uslova za zatvaranje deponije i obavijesti privredno društvo ili preduzetnika koje upravlja deponijom o odluci o prestanku rada deponije ili dijela deponije.
- (3) Nakon zatvaranja deponije lica iz stava 2 ovog člana odgovorna su za njeno održavanje, nadzor i kontrolu nakon zatvaranja, na način i u roku koji odredi Agencija.
- (4) Rok održavanja, nadzora i kontrole područja deponije nakon zatvaranja ne može biti kraći od 30 godina.
- (5) Lica iz stava 2 ovog člana dužna su da obavijeste Agenciju o negativnim uticajima na životnu sredinu i zdravlje ljudi utvrđenim kontrolom iz stava 3 ovog člana.

- (6) Nakon dobijanja obavještenja iz stava 5 ovog člana Agencija određuje rokove i način sanacije uočenih negativnih uticaja.

Finansijska sredstva za odlaganje otpada na deponiji i zatvaranje deponije

Član 90

- (1) Proizvođač otpada dužan je da plati sve troškove odlaganja otpada na deponiji i troškove zatvaranja, nadzora i kontrole nakon zatvaranja deponije.
- (2) Finansijska sredstva za troškove održavanja i kontrole nakon zatvaranja deponije utvrđuju se u dozvoli iz člana 37 ovog zakona.
- (3) Cijena usluge odlaganja otpada na deponiji iz stava 1 ovog člana utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju komunalne djelatnosti.
- (4) Za deponovanje miješanog komunalnog otpada plaća se posebna godišnja naknada za odlaganje mehanički i biološki obrađenog miješanog komunalnog otpada.
- (5) Visinu, način obračuna i plaćanja naknade iz stava 4 ovog člana propisuje Vlada.

Skladištenje otpada

Član 91

- (1) Otpad se skladišti:
  - 1) vremenski ograničeno:
    - tokom sakupljanja ili radi transporta otpada do mjesta obrade na period koji nije duži od godinu dana;
    - na skladištu obrađivača otpada na period koji nije duži od tri godine;
  - 2) vremenski neograničeno u podzemnom skladištu.
- (2) Rokovi iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne mogu se produžavati bez obzira na broj preuzimanja otpada između privrednih društava i/ili preduzetnika koji obavljaju djelatnost sakupljanja, transporta, prerade i/ili odstranjivanja, trgovanja ili posredovanja otpada, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Skladištenje otpada se vrši u skladu sa:
  - planom upravljanja otpadom proizvođača otpada;
  - dozvolom za preradu, odnosno odstranjivanje otpada.
- (4) Otpad se skladišti u objektu koji ima upotrebnu dozvolu, odnosno dokaz o upisu u katastar nepokretnosti koji su izdati u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.
- (5) Otvoreni prostor sa čvrstom podlogom i riješenim ispustom za otpadne vode u kome se skladišti otpad uređuje se u skladu sa zakonom o planiranju prostora i izgradnja objekata.
- (6) Ispunjenost uslova utvrđenih propisom iz stava 7 ovog člana utvrđuje Agencija.
- (7) Bliži uslovi koje treba da ispunjava objekat za skladištenje otpada, način i uslovi skladištenja različitih vrsta otpada propisuje Ministarstvo.

Privremeno skladištenje komunalnog otpada

Član 92

- (1) Jedinice lokalne samouprave koje nemaju izgrađenu infrastrukturu u skladu sa zakonom mogu komunalni otpad:
  - predati privrednom društvu ili preduzetniku koje ima dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje otpada,
  - privremeno skladištiti prije nego otpad predaju na obradu privrednom društvu ili preduzetniku iz alineje 1 ovog stava.
- (2) Lokacija na kojoj će se privremeno skladištiti komunalni otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave određuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata.
- (3) Subjekta koji upravlja privremenim skladištem određuje skupština jedinice lokalne samouprave.
- (4) Lokacija za privremeno skladištenje komunalnog otpada mora da:
  - bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica, domaćih i divljih životinja i nekontrolisano odlaganje otpada;

- bude opremljena vagonom za mjerenje količine otpada koji se privremeno skladišti;
  - ima organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada i održavanje privremenog skladišta;
- i
- ispunjava i druge uslove radi obezbjeđivanja da privremeno skladištenje ne doprinosi dodatnom ugrožavanju životne sredine i zdravlja ljudi.
- (5) Jedinice lokalne samouprave koje ne obezbijede lokaciju za privremeno skladištenje komunalnog otpada u skladu sa st. 2, 3 i 4 ovog člana, odnosno koje privremeno skladište komunalni otpad duže od godinu dana na lokaciji za privremeno skladištenje komunalnog otpada dužne su da plaćaju godišnju naknadu po toni komunalnog otpada koji odlažu.
- (6) Sredstva od naknade iz stava 5 ovog člana uplaćuju se na račun Fonda za zaštitu životne sredine i mogu se koristiti samo za finansiranje i kofinansiranje izgradnje postrojenja za obradu otpada, nabavku opreme i vozila za sakupljanje i transport otpada i sanaciju i rekultivaciju neuređenih odlagališta.
- (7) Jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbijedi vođenje evidencije o prijemu otpada na lokaciji za privremeno skladištenje komunalnog otpada u skladu sa članom 52 stav 2 ovog zakona.
- (8) Evidenciju iz stava 7 ovog člana vodi subjekat koji upravlja privremenim skladištem komunalnog otpada.
- (9) Način privremenog skladištenja otpada iz stava 1 alineja 2 ovog člana i uslove zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, propisuje jedinica lokalne samouprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.
- (10) Visinu, način obračuna i plaćanja naknade iz stava 5 ovog člana propisuje Vlada.

Privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada

Član 93

- (1) Proizvođač neopasnog građevinskog otpada neopasni građevinski otpad:
- predati privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje otpada;
  - privremeno skladištiti prije nego otpad preda na obradu privrednom društvu ili preduzetniku iz alineje 1 ovog stava.
- (2) Lokacija na kojoj će se privremeno skladištiti neopasni građevinski otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave određuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata.
- (3) Subjekta koji upravlja privremenim skladištem određuje skupština jedinice lokalne samouprave.
- (4) Lokacija za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada može se odrediti i kao posebna zona u okviru lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada iz člana 92 stav 2 ovog zakona.
- (5) Lokacija iz stava 2 ovog člana mora da:
- bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica i nekontrolisano odlaganje otpada;
  - bude opremljena vagonom za mjerenje količine neopasnog građevinskog otpada koji se privremeno skladišti;
  - ima organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada; i
  - ispunjava i druge uslove radi obezbjeđivanja da privremeno skladištenje ne doprinosi dodatnom ugrožavanju životne sredine.
- (6) Jedinice lokalne samouprave koje ne obezbijede lokaciju za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada u skladu sa st. 2 do 5 ovog člana, odnosno koje privremeno skladište neopasni građevinski otpad duže od godinu dana na lokaciji iz stava 2 ovog člana dužne su da plaćaju godišnju naknadu po toni neopasnog građevinskog otpada koji odlažu.
- (7) Sredstva od naknade iz stava 6 ovog člana uplaćuju se u Fond za zaštitu životne sredine i mogu se koristiti samo za finansiranje i kofinansiranje izgradnje postrojenja za obradu građevinskog otpada, nabavku opreme i vozila za sakupljanje i transport građevinskog otpada i sanaciju i rekultivaciju neuređenih odlagališta građevinskog otpada.

- (8) Izuzetno od stava 7 ovog člana jedinice lokalne samouprave ne plaćaju naknadu za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada, ako subjekat koji upravlja privremenim skladištem prerađuje neopasni građevinski otpad u skladu sa članom 21 stav 1 tačka 2 ovog zakona.
- (9) Proizvođač neopasnog građevinskog otpada dužan je da subjektu iz stava 3 ovog člana plaća naknadu po toni odloženog otpada, u visini koja pokriva troškove održavanja privremenog skladišta i prerade neopasnog građevinskog otpada, umanjene za prihod koji ostvari od plasmana dobijenog građevinskog materijala.
- (10) Naknadu iz stava 9 ovog člana utvrđuje subjekat iz stava 4 ovog člana cjenovnikom, na koji saglasnost daje skupština jedinice lokalne samouprave.
- (11) Jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbijedi vođenje evidencije o prijemu neopasnog građevinskog otpada na lokaciji iz stava 2 ovog člana.
- (12) Evidenciju iz stava 11 ovog člana vodi subjekat koji upravlja privremenim skladištem neopasnog građevinskog otpada.
- (13) Način privremenog skladištenja neopasnog građevinskog otpada iz stava 1 alineja 2 ovog člana i uslove zaštite životne sredine propisuje jedinica lokalne samouprave, uz prethodno mišljenje Ministarstva.
- (14) Visinu, način obračuna i plaćanja naknade iz stava 7 ovog člana propisuje Vlada.

Plan sanacije lokacije za privremeno skladištenje

Član 94

- (1) Subjekt koji upravlja privremenim skladištem iz člana 92 stav 3 i člana 93 stav 4 ovog zakona sačinjava plan sanacije lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada, odnosno neopasnog građevinskog otpada, u roku utvrđenom Državnim planom.
- (2) Plan sanacije lokacija iz stava 1 ovog člana sadrži i održavanje, nadzor i kontrolu sanirane lokacije u trajanju od najmanje tri godine.
- (3) Saglasnost na plan sanacije lokacija iz stava 1 ovog člana daje Agencija u roku od 30 dana od dana dostavljanja plana sanacije na saglasnost.
- (4) Nakon isteka roka za privremeno skladištenje komunalnog, odnosno neopasnog građevinskog otpada, subjekat iz stava 1 ovog člana odgovoran je za održavanje, nadzor i kontrolu sanirane lokacije u trajanju od najmanje tri godine.

IX. PREKOGRANIČNO KRETANJE OTPADA

Pojam prekograničnog kretanja

Član 95

- (1) Prekograničnim kretanjem otpada smatra se uvoz otpada na teritoriju Crne Gore, tranzit otpada inostranog porijekla preko teritorije Crne Gore i izvoz otpada sa teritorije Crne Gore.
- (2) Prekogranično kretanje otpada vrši se pod uslovom da se otpad pakuje, obilježava i transportuje na način kojim se obezbjeđuju uslovi za najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- (3) Prekogranično kretanje otpada prati dokumentacija o kretanju od mjesta gdje je kretanje počelo do konačnog odredišta u skladu sa standardima i međunarodnim propisima koji se odnose na prekogranični promet.

Uvoz i izvoz otpada

Član 96

- (1) Zabranjen je uvoz opasnog otpada.
- (2) Zabranjen je uvoz neopasnog otpada radi odstranjivanja i korišćenja kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije.

Dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada

Član 97

- (1) Uvoz i tranzit neopasnog otpada može da se vrši samo na osnovu dozvole koju, na zahtjev privrednog društva ili preduzetnika, izdaje Agencija.
- (2) Izvoz i tranzit opasnog otpada i neopasnog otpada, može da se vrši samo na osnovu dozvole koju, na zahtjev privrednog društva ili preduzetnika, izdaje Agencija.
- (3) Dozvole iz st. 1 i 2 ovog člana upisuju se u registar koji vodi Agencija.
- (4) Uvoz, izvoz i tranzit otpada koji se obavlja u više pošiljki u slučaju kada se radi o otpadu istih fizičko-hemijskih osobina i koji se otprema na isto odredište, preko istih graničnih prelaza može se odobriti na period do godinu dana, na osnovu zahtjeva privrednog društva ili preduzetnika.
- (5) Sadržaj dokumentacije koji se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole iz st. 1 i 2 ovog člana, listu klasifikacije otpada u prekograničnom kretanju, obrazac dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada i sadržaj i način vođenja registra iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar izvoznika neopasnog otpada

Član 98

- (1) Izvoz neopasnog otpada, može da vrši privredno društvo ili preduzetnik koji je upisan u registar izvoznika neopasnog otpada.
- (2) Upis u registar iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu zahtjeva koji se podnosi Agenciji.
- (3) Registar iz stava 1 ovog člana vodi Agencija.
- (4) Privredna društva i preduzetnici koji su upisani u registar iz stava 1 ovog člana dužni su da dostave Agenciji godišnji izvještaj o vrstama i količinama izvezenog neopasnog otpada, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (5) Ako izvoznik ne dostavi podatke iz stava 4 ovog člana, Agencija će izvoznika brisati iz registra i o tome obavijestiti izvoznika i organ nadležan za poslove carine.
- (6) Način vođenja i sadržaj zahtjeva za upis u registar iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Granični prelazi

Član 99

Granične prelaze preko kojih se može obavljati prekogranično kretanje otpada određuje Vlada.

X. NADZOR

Nadležni organ

Član 100

- (1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, Ministarstvo, organi državne uprave nadležni za oblast poljoprivrede, šumarstva, energetike, rudarstva i geoloških istraživanja, saobraćaja, unutrašnje trgovine i nadležni organi lokalne uprave.
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora vrši:
  - 1) ekološke inspekcije u odnosu na:
    - opasan otpad,
    - industrijski otpad, uključujući otpad iz neorganskih i organskih hemijskih i termičkih procesa, osim otpada iz rudarstva,
    - posebne vrste otpada, osim kanizacionog mulja, i
  - 2) inspekcije za šumarstvo u odnosu na korišćenje obrađenog kanizacionog mulja za pošumljavanje goleti;
  - 3) elektroenergetska inspekcija u odnosu na korišćenje obrađenog kanizacionog mulja za povrat energije;
  - 4) inspekcija za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike u odnosu na rudarski otpad;
  - 5) tržišna inspekcija u odnosu na: nadležne za nadzor proizvoda, odnosno grupe proizvoda u pogledu bezbjednosti i usklađenosti sa propisanim zahtjevima za označavanje proizvoda

oznakom o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada koji nastaje od proizvoda za koji je propisana proširena odgovornost iz člana 14 stav 1 ovog zakona;

6) Državni komunalni inspektor u odnosu na:

- vršenje obaveza jedinice lokalne samouprave utvrđene ovim zakonom;
- poslove koji se vrše na lokaciji sanitarne deponije ili privremenog skladišta ili u kome se vrši prerada i/ili odstranjivanje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada;
- kanalizacioni mulj;
- ispunjenost uslova i obavljanje poslova imaoca komunalnog i neopasnog građevinskog otpada;
- donošenje i sprovođenje lokalnog plana upravljanja otpadom.

(3) Poslove inspekcijuskog nadzora koji se odnose na odlaganje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada i ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti na javne površine i zemljište i/ili u zemljište, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada, javne površine i/ili zemljište, kao i poslove inspekcijuskog nadzora nad opštinskim propisima donijetim na osnovu ovog zakona vrši komunalni inspektor.

(4) Poslove inspekcijuskog nadzora na kontroli ispuštanja otpadnih jestivih ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u mrežu atmosferske kanalizacije i vode, vrši inspektor za vode jedinice lokalne samouprave.

(5) Poslove inspekcijuskog nadzora za korišćenje obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredne svrhe vrši fitosanitarni inspektor.

(6) Poslove inspekcijuskog nadzora za odlaganje otpada u zoni putnog zemljišta za državne puteve vrši inspektor za državne puteve, a poslove inspekcijuskog nadzora za odlaganje otpada u zoni putnog zemljišta za opštinske puteve, kao i djelove državnog puta unutar granica naselja vrši inspektor lokalne uprave.

(7) Komunalni nadzor u okviru nadležnosti jedinice lokalne samouprave na obezbjeđivanju komunalnog reda nad primjenom odredbi ovog zakona vrši komunalni policajac.

Ovlašćenja i obaveze ekološkog inspektora

Član 101

(1) Pored ovlašćenja utvrđenim Zakonom o inspekcijuskom nadzoru, ekološki inspektor ima ovlašćenja da:

- 1) provjerava ispunjenost uslova na osnovu kojih se smatra da materije ili predmeti nijesu otpad već sporedni proizvod;
- 2) provjerava poštovanje i postupanje po uslovima i kriterijumima u okviru dozvolom propisanog postupka prerade otpada na osnovu kojih smatra da otpad prestaje biti otpad;
- 3) kontroliše da li pravno lice ili preduzetnik, koje razvija ili unaprjeđuje proizvod, proizvodi, obrađuje, prodaje ili uvozi proizvode obavlja svoje aktivnosti u skladu sa režimom proširene odgovornosti proizvođača, osim za označavanje proizvoda natpisom proizvođača i oznakom o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada;
- 4) kontroliše poštovanje i postupanje po uslovima na osnovu kojih je proizvođač ili pravno lice, koji upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, upisan u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;
- 5) kontroliše ispunjavanje obaveza proizvođača koji mora biti u skladu sa programom proširene odgovornosti proizvođača uključen u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;
- 6) kontroliše da li imalac otpada upravlja otpadom u skladu sa ovim zakonom, planovima i programima upravljanja otpadom i zahtjevima zaštite životne sredine;
- 7) kontroliše da li se otpad sakuplja odvojeno;
- 8) kontroliše miješanje opasnog otpada u skladu sa dozvolom za obradu;
- 9) provjerava da li se postupci upravljanja otpadom vrše u skladu sa izdatim dozvolama i saglasnostima;
- 10) prati ispunjenje obaveza o vođenju evidencije o proizvodnji i upravljanju otpadom i o davanju proizvoda na tržište od kojih nastaju posebne vrste otpada;

- 11) kontroliše sprovođenje plana upravljanja otpadom proizvođača otpada;
  - 12) kontroliše aktivnosti privrednog društva ili preduzetnika koje se bavi preradom, odnosno odstranjivanjem otpada, osim neopasnog građevinskog otpada koji se odlaže na lokaciji sa teritorije jedne jedinice lokalne samouprave;
  - 13) kontroliše aktivnosti privrednog društva ili preduzetnika koje se bavi sakupljanjem, odnosno transportom otpada;
  - 14) kontroliše upravljanje posebnim vrstama otpada, izuzev kanalizacionog mulja;
  - 15) kontroliše postupak spaljivanja i suspaljivanja otpada i način na koji rukovodilac postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje postupa prije prijema otpada i nakon spaljivanja otpada;
  - 16) kontroliše i prati rad deponije, uključujući i aktivnosti nakon zatvaranja deponije i način na koji postupa rukovodilac deponije, u skladu sa obavezama utvrđenim na osnovu ovog zakona;
  - 17) kontroliše i prati skladištenje otpada, osim skladištenje i privremeno skladištenje komunalnog i građevinskog otpada;
  - 18) prati i kontroliše prekogranično kretanje otpada.
- (2) Ekološki inspektor kontroliše rad postrojenja za obradu ili spaljivanje otpada i rad deponije periodičnim inspekcijama sa periodom koja nije duži od pet godina.
- (3) Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ekološki inspektor, pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, ima obavezu da subjektu nadzora:
- 1) naredi zabranu sakupljanja, transporta, prerade ili odstranjivanja otpada ukoliko jedan od navedenih postupaka upravljanja otpadom ugrožava životnu sredinu i zdravlje ljudi;
  - 2) naredi otklanjanje nedostataka u sakupljanju, transportu, preradi ili odstranjivanju u slučaju iz tačke 1 ovog stava;
  - 3) naredi privrednom društvu ili preduzetniku pribavljanje potvrde upisa u registar, odnosno dozvole, u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, ako utvrdi da se obavljanje poslova sakupljanja ili transporta, odnosno prerade ili odstranjivanja otpada vrši bez upisa u registar, odnosno odgovarajuće dozvole, a ako privredno društvo ili preduzetnik ne pribavi odgovarajuću potvrdu, odnosno dozvolu, privremeno zabrani obavljanje sakupljanja ili transporta, odnosno prerade ili odstranjivanja otpada;
  - 4) naredi prilikom prekograničnog kretanja otpada da se vrati otpad ako se radi o nelegalnoj pošiljci otpada;
  - 5) naredi otklanjanje nedostataka u utvrđenom roku, ako utvrdi da se u postupcima upravljanja otpadom ne primjenjuju odredbe ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

Ovlašćenja i obaveze državnog inspektora za komunalni otpad, neopasan građevinski otpad i kanalizacioni mulj

Član 102

- (1) Pored ovlašćenja utvrđenim Zakonom o inspeksijskom nadzoru, državni komunalni inspektor za komunalni otpad, neopasan građevinski otpad i kanalizacioni mulj (u daljem tekstu: državni komunalni inspektor), ima ovlašćenja da kontroliše kod vršioca upravljanja komunalnim, neopasnim građevinskim otpadom i kanalizacionim muljem, i to:
- 1) tehnološki postupak, korišćene sirovine i druge materijale i organizovanje uslužne djelatnosti kojima se sprečava nastanak komunalnog otpada ili čijom primjenom se proizvodi najmanja količina komunalnog i neopasnog građevinskog otpada;
  - 2) da li imalac komunalnog otpada, neopasnog građevinskog otpada i kanalizacionog mulja upravlja sa komunalnim otpadom, neopasnim građevinskim otpadom i kanalizacionim muljem, u skladu sa ovim zakonom, planovima i programima upravljanja komunalnim otpadom, neopasnim građevinskim otpadom i kanalizacionim muljem, i zahtjevima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi;
  - 3) sprovođenje lokalnog plana, uključujući i mjere za upravljanje biootpadom;
  - 4) ispunjenost uslova i prati aktivnosti privrednog društva ili preduzetnika koje se bavi sakupljanjem, odnosno transportom komunalnog otpada i neopasnog građevinskog otpada,

- uključujući ispunjenje obaveze proizvođača komunalnog otpada i neopasnog građevinskog otpada da vrši selekciju otpada radi recikliranja u skladu sa ovim zakonom;
- 5) da li se postupci upravljanja komunalnim otpadom, neopasnim građevinskim otpadom i kanalizacionim muljem, vrše u skladu sa izdatim dozvolama i saglasnostima;
  - 6) ispunjenje obaveza o vođenju evidencije o proizvodnji i upravljanju komunalnim otpadom i neopasnim građevinskim otpadom;
  - 7) način upravljanja kanalizacionim muljem u skladu sa članom 29 ovog zakona.
- (2) Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti državni komunalni inspektor, pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, ima obavezu da subjektu nadzora:
- 1) naredi zabranu upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom i kanalizacionim muljem u skladu sa zakonom; i
  - 2) naredi otklanjanje nedostataka u slučaju iz tačke 1 ovog stava.

Ovlašćenje fitosanitarnog inspektora

Član 103

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, fitosanitarni inspektor ima:

- 1) ovlašćenje da kontroliše kvalitet i dozvoljenu upotrebu obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredi i za zelene površine i parkove;
- 2) dužnost da naredi zabranu korišćenje mulja u poljoprivredne svrhe ako obrađeni kanalizacioni mulj ne odgovara propisanom kvalitetu i ako se ne upotrebljava na način utvrđen zakonom.

Ovlašćenja inspektora šumarstva

Član 104

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, inspektor šumarstva ima:

- 1) ovlašćenje da kontroliše kvalitet i dozvoljenu upotrebu obrađenog kanalizacionog mulja za rekultivaciju zemljišta, uključujući pošumljavanje goleti i upotrebu na deponijama kao završni prekrivni sloj; i
- 2) dužnost da naredi zabranu korišćenje mulja za rekultivaciju zemljišta uključujući i pošumljavanje goleti ako obrađeni kanalizacioni mulj ne odgovara propisanom kvalitetu i ako se ne upotrebljava na način utvrđen zakonom.

Ovlašćenja elektroenergetskog inspektora

Član 105

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, elektroenergetski inspektor ima:

- 1) ovlašćenje da kontroliše upotrebu obrađenog kanalizacionog mulja za povrat energije spaljivanjem i suspaljivanjem u skladu sa čl. 80 do 81 ovog zakona; i
- 2) dužnost da naredi zabranu korišćenje obrađenog kanalizacionog mulja za spaljivanje i suspaljivanje iz tačke 1 ovog člana ako se ne postupa u skladu čl. 80 do 81 ovog zakona.

Ovlašćenja inspektora za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike

Član 106

- (1) Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, inspektor za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike ima ovlašćenja da kontroliše da li se upravljanje rudarskim otpadom vrši u skladu sa planom upravljanja i dozvolom za upravljanje rudarskim otpadom.
- (2) Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti inspektor za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike, pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, dužan je da subjektu nadzora:
  - naredi zabranu obavljanja poslova upravljanja rudarskim otpadom ako se upravljanje otpadom iz rudarstva ne obavlja u skladu sa zakonom; i
  - naredi otklanjanje nedostatka u upravljanju otpadom iz rudarstva iz alineje 1 ovog stava.

Ovlašćenje saobraćajnog inspektora

Član 107

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, inspektor za državne puteve ima ovlašćenje da na državnim putevima u zoni putnog zemljišta spriječi odlaganje otpada i naredi uklanjanje odloženog otpada.

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, inspektor lokalne uprave ima ovlašćenje da na opštinskim putevima, kao i djelovima državnih puteva u zoni putnog zemljišta unutar granica naselja spriječi odlaganje otpada i naredi uklanjanje odloženog otpada.

Ovlašćenje tržišnog inspektora

Član 108

(1) Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, tržišni inspektor ima ovlašćenje da zabrani:

- stavljanje na tržište proizvoda za koje proizvođač ili njegov ovlašćeni zastupnik nije uključen u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada,
- prodaju plastičnih kesa,
- stavljanje na tržište plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu u skladu sa članom 65 ovog zakona, i
- stavljanje u promet proizvoda koji nemaju oznaku o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada koji nastaje iz nisko naponske opreme, baterija i akumulatora, za koji je propisana proširena odgovornost proizvođača.

Ovlašćenje inspektora za elektronske komunikacije

Član 109

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijском nadzoru, inspektor za elektronske komunikacije ima ovlašćenje da zabrani stavljanje u promet proizvoda koji nemaju oznaku o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada koji nastaje iz radio opreme za koji je propisana proširena odgovornost proizvođača.

Ovlašćenje komunalnog inspektora, odnosno komunalnog policajca

Član 110

U vršenju komunalnog nadzora i obezbjeđenju komunalnog reda, komunalni inspektor, odnosno komunalni policajac:

- 1) kontroliše upravljanje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada od strane proizvođača komunalnog otpada;
- 2) kontroliše odvojeno sakupljanje komunalnog otpada radi njegovog recikliranja od strane proizvođača komunalnog otpada.

Ovlašćenje inspektora za vode

Član 111

U vršenju nadzora, inspektor za vode:

- 1) kontroliše ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u vode, u skladu sa zakonom;
- 2) može da zabrani ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u vode, u skladu sa zakonom.

XI. KAZNENE ODREDBE

Član 112

(1) Novčanom kaznom od 1.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) miješa različite vrste opasnog otpada i miješa opasni sa neopasnim otpadom (član 22 stav 1);
- 2) vrši odstranjivanje otpada na lokaciji koja nije za tu namjenu određena prostorno planskim dokumentom, kao i u postrojenjima ili objektima koji ne ispunjavaju uslove utvrđene zakonom (član 24 stav 1);
- 3) upravljanje otpadom nije skladu sa Državnim planom i lokalnim planom (član 25 stav 2);
- 4) obavlja djelatnost prerade, odnosno odstranjivanja otpada, a ne posjeduje odgovarajuću opremu, postrojenje za obradu i odgovarajući kadar na osnovu rješenja o izdavanju dozvole za preradu i/ili odstranjivanje otpada (član 37 stav 1);
- 5) obavlja djelatnost sakupljanja, a nije upisan u registar sakupljača (član 42 stav 1);
- 6) ne vrši odvojeno sakupljanje komunalnog otpada radi njegovog recikliranja, na mjestima gdje je to obezbijeđeno, u skladu sa ovim zakonom (član 50 stav 2);
- 7) ne vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada, u skladu sa katalogom otpada, i porijeklu ovog otpada (član 52 stav 1 alineja 1);
- 8) ne vodi evidenciju o količini proizvoda i materijala koji su nastali prilikom pripreme za ponovnu upotrebu, recikliranja ili drugog postupka prerade (član 52 stav 1 alineja 2);
- 9) ne pripremi i ne dostavi godišnji izvještaj o otpadu Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 52 stav 7);
- 10) međusobno miješa otpadna ulja različitih karakteristika ili sa drugim vrstama otpada ili materija, ako takvo miješanje sprječava njihovu regeneraciju ili druge postupke recikliranja koji daju isti ili bolji rezultat za životnu sredinu (član 60 stav 6);
- 11) prilikom podnošenja izvještaja, ne dostavi odvojene podatke o sakupljanju otpadne ambalaže za koju se plaća depozit (član 63 stav 4);
- 12) stavlja na tržište proizvode od oksorazgradive plastike i plastične proizvode za jednokratnu upotrebu (član 64 stav 1);
- 13) stavlja na tržište flaše za piće zapremine do 3 l, koje su proizvedene od polietilentereftalata kao glavnog sastojka („PET flaše”), koje nijesu proizvedene od najmanje 25% reciklirane plastike, izračunato kao prosjek za sve PET flaše stavljene na tržište u Crnoj Gori, od 1. januara 2030. godine (član 64 stav 2);
- 14) stavlja na tržište plastične proizvode za jednokratnu upotrebu koji imaju čepove i poklopce koji su znatnim dijelom napravljeni od plastike i koji ne ostaju pričvršćeni na flašu tokom predviđene faze upotrebe proizvoda (član 64 stav 4);
- 15) stavlja na tržište plastične proizvode za jednokratnu upotrebu, a ne uključi se u organizovani sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže ili u poseban organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu, ako se proizvod ne smatra za ambalažu za koju je osnovan organizovani sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže (član 65 stav 1);
- 16) ne postupa u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona (član 65 stav 2);
- 17) stavlja na tržište ribolovni alat koji sadrži plastiku, a ne uključi se, u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnog ribolovnog alata koji sadrži plastiku (član 66 stav 1);
- 18) ne postupa u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona (član 66 stav 2);
- 19) prerađuje PCB i ambalažu koja sadrži PCB (član 69 stav 1);
- 20) vrši izdvajanje PCB iz opreme, obradu PCB i dekontaminaciju opreme bez dozvole za obradu opasnog otpada (član 69 stav 4);
- 21) spaljuje PCB na palubama brodova (član 69 stav 7);
- 22) obavlja djelatnost prerade, odnosno odstranjivanja medicinskog i veterinarskog otpada, a ne posjeduje odgovarajuću opremu, postrojenje za obradu i odgovarajući

- kadar na osnovu dozvole za preradu i/ili odstranjivanje medicinskog i veterinarskog otpada (član 77 stav 2);
- 23) upravlja rudarskim otpadom na način koji nije u skladu sa planom upravljanja i dozvolom za upravljanje rudarskim otpadom, iz člana 78 st. 1 i 2 ovog zakona (član 78 stav 5);
  - 24) opasni otpad odlaže na deponiji za neopasan otpad (član 85 stav 1);
  - 25) uvozi opasan otpad (član 96 stav 1).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 eura do 4.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 6.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Član 113

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
- 2) ne vrši karakterizaciju otpada osim otpada nastalog u domaćinstvima (član 10 stav 2);
  - 3) ne vodi i ne čuva evidencije o količinama proizvedenih ili uvezenih proizvoda, odnosno opreme u kojima su ovi proizvodi ugrađeni (član 14 stav 2 tačka 1);
  - 4) ne pruža informacije u kojoj mjeri je proizvod pogodan za ponovnu upotrebu ili recikliranje i ne identifikuje reciklirajuće komponente proizvoda i ne označava proizvode oznakom o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje od proizvoda (član 14 stav 2 tačka 5);
  - 5) javno ne objavljuje informacije o vlasništvu, o proizvođačima koji učestvuju u organizovanom sistemu preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, razvrstanim po kategorijama proizvoda, o finansijskim doprinosima plaćenim od proizvođača po prodatoj jedinici ili po toni proizvoda stavljenog u promet, o postupku javnog poziva za izbor sakupljača i obrađivača otpada ili o postizanju ciljeva upravljanja otpadom (član 15 stav 7 tačka 7);
  - 6) ne dostavlja godišnji izvještaj o sprovođenju aktivnosti i mjerama za ispunjenje svojih obaveza zajedno sa revidiranim finansijskim izvještajem za prethodnu kalendarsku godinu i ne dostavlja ga Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 16 stav 9);
  - 7) ne dostavlja podatke iz člana 17 stav 2 tačka 1, 2, 3 i 4, Agenciji u elektronskom obliku preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine (član 17 stav 3);
  - 8) ne obezbijedi preradu otpada, a ukoliko je prerada nemoguća ili je ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, ne obezbijedi da se otpad odstrani ili izveze u skladu sa ovim zakonom (član 18 stav 2);
  - 9) imaoću otpada od koga preuzima otpad ne izda potvrdu o količini preuzetog otpada, putem ispunjenog formulara o transportu otpada iz člana 52 ovog zakona (član 19 stav 3);
  - 10) prilikom obavljanja poslova sakupljanja, odnosno transporta otpada u vozilu kojim se vrši transport otpada nema kopiju akta o upisu u registar sakupljača otpada, odnosno upisa u registar prevoznika otpada i formular o transportu otpada iz člana 52 ovog zakona (član 19 stav 5);
  - 11) tokom prevoza opasnog otpada nema transportni dokument o prevozu opasne materije u skladu sa zakonom (član 23 stav 2);
  - 12) odbacuje i odlaže otpad na neuređenim odlagalištima (član 24 stav 2);
  - 13) pali otpad na otvorenom prostoru i/ili u zatvorenom prostoru i/ili postrojenjima koja nemaju dozvolu iz člana 37 ovog zakona (član 24 stav 3);

- 14) lokalni plan, radi ocjene usaglašenosti sa Državnim planom, ne dostavi na saglasnost Ministarstvu (član 30 stav 3);
- 15) u plan upravljanja otpadom ne unese promjene koje se odnose na podatke iz člana 34 stav 1 ovog zakona u roku od 30 dana od dana nastanka te promjene (član 34 stav 2);
- 16) ne dostavi plan upravljanja otpadom iz člana 35 stav 1 ovog zakona Agenciji na saglasnost u roku od 30 dana prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad (član 35 stav 2);
- 17) dođe do promjene u količini i načinu upravljanja otpadom a ne obavijesti Agenciju radi dobijanja nove saglasnosti na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada, u roku od tri mjeseca od nastanka promjene (član 36 stav 1);
- 18) imaoću otpada od koga preuzima otpad ne izda potvrdu o količini preuzetog otpada, ispunjavanjem formulara o transportu otpada iz člana 52 ovog zakona (član 37 stav 3);
- 19) ne čuva evidenciju opasnog otpada najmanje pet godina (član 52 stav 8);
- 20) ne dostavlja Agenciji u elektronskom obliku na obrascu preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine formular o transportu otpada iz člana 52 stav 6 ovog zakona i godišnji izvještaj o otpadu iz člana 52 stav 7 ovog zakona (član 52 stav 9);
- 21) miješa otpad od električne i elektronske opreme sa drugim vrstama otpada (član 54 stav 2);
- 22) otpadne tečnosti od električne i elektronske opreme ne odvoji i/ili ih ne obradi na način iz člana 60 ovog zakona (član 54 stav 5);
- 23) se ne upiše se u registar proizvođača električne i elektronske opreme koji vodi Agencija i nakon registracije ne dostavi u registar informacije o vrsti električne i elektronske opreme koju stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište, ispunjavanju svojih obaveza iz člana 14, 15 i 16 ovog zakona i količinama električne i elektronske opreme koje stavlja na tržište (član 55 stav 3);
- 24) se ne uključi u organizovani sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električne i elektronske opreme, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona (član 55 stav 5);
- 25) ne preda otpadno vozilo na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila (član 56 stav 1);
- 26) ne vodi evidenciju o svim fazama obrade (član 56 stav 2 alineja 1);
- 27) ne obezbijedi odstranjivanje djelova iz otpadnih vozila koji se ne mogu preraditi (član 56 stav 2 alineja 2);
- 28) ne obezbijedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnih vozila radi dalje obrade (član 56 stav 2 alineja 3);
- 29) se ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih vozila, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona (član 56 stav 3);
- 30) miješa otpadne gume sa drugim otpadom (član 57 stav 1);
- 31) pali otpadne gume (član 57 stav 2);
- 32) ne preda otpadnu gumu na mjesta koja su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma (član 57 stav 3);
- 33) se ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona, godinu od stupanja na snagu ovog zakona (član 57 stav 5);
- 34) se ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih guma, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona (član 57 stav 5);
- 35) ne vodi evidenciju o svim fazama obrade otpadnih guma i ne obezbijedi odstranjivanje ostatka obrade otpadnih guma koji se ne mogu preraditi (član 57 stav 6 alineja 1 i 2);

- 36) otpadne baterije i akumulatore koji, u skladu sa katalogom otpada, nijesu komunalni otpad ne preda privrednom društvu ili preduzetniku koji se bavi djelatnostima sakupljanja, prerade ili odstranjivanje posebnih vrsta otpada, u skladu sa ovim zakonom (član 58 stav 2);
- 37) otpadne baterije i akumulatore koji su, u skladu sa katalogom otpada, komunalni otpad ne preda na mjesta koji su predviđena za ovu vrstu otpada u okviru odvojenog sakupljanja komunalnog otpada ili na mjesta predviđena za sakupljanje ovih vrsta otpada kod distributera (član 58 stav 3);
- 38) odlaže ili spaljuje otpadne automobilske i industrijske baterije i akumulatore (član 58 stav 4);
- 39) se ostaci dobijeni nakon recikliranja otpadnih baterija i akumulatora ne odlažu na deponiju ili se ne spaljuju u skladu sa ovim zakonom (član 58 stav 5);
- 40) se ne upiše u registar proizvođača baterija i akumulatora koji vodi Agencija i u kojem se vode podaci o vrsti baterija i akumulatora koje proizvođač stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište, ispunjavanju svojih obaveza iz čl. 14, 15 i 16 ovog zakona (član 59 stav 1);
- 41) se ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona (član 59 stav 3);
- 42) ispušta otpadna ulja u vode i/ili na zemljište i/ili u zemljište (član 60 stav 1);
- 43) ne sakuplja odvojeno otpadna ulja, osim ako odvojeno sakupljanje nije tehnički izvodljivo, uzimajući u obzir dobre prakse (član 60 stav 2);
- 44) obradu otpadnih ulja nastalih tokom procesa proizvodnje ne povjeri privrednom društvu ili preduzetniku koji sakuplja otpadna ulja, ako nije u mogućnosti da ih obradi u skladu sa članom 60 st. 3 i 4 ovog zakona (član 60 stav 5);
- 45) ispušta otpadna jestiva ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u mrežu atmosferske kanalizacije i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje, odnosno transport otpada, na javne površine i zemljište i/ili u zemljište i vode (član 61 stav 1);
- 46) ne sakuplja otpadna jestiva ulja i masti iz člana 61 ovog zakona odvojeno od drugih vrsta otpada (član 61 stav 2);
- 47) sakupljene količine otpadnog jestivog ulja i masti ne preda privrednom društvu ili preduzetniku koji je upisan u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada ili ne preda privrednom društvu ili preduzetniku koji ima dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje otpada (član 61 stav 3);
- 48) se ne uključi u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže, u skladu sa čl. 14, 15 i 16 ovog zakona, tri godine od stupanja na snagu ovog zakona (član 62 stav 4);
- 49) ne postupi u skladu sa članom 62 stav 5 ovog zakona;
- 50) stavlja u upotrebu lagane plastične kese za nošenje debljine zida od 15 do 50 mikrona, na prodajnom mjestu robe ili proizvoda (član 62 stav 9);
- 51) za lagane plastične kese za nošenje debljine zida od 50 i više mikrona ne plaća naknadu (član 62 stav 11);
- 52) građevinski otpad ne preradi u građevinski materijal, u skladu sa članom 21 stav 1 tačka 2 ovog zakona, ili ne preda privrednom društvu koje ima dozvolu za preradu ili ne postupi u skladu sa članom 93 stav 1 ovog zakona (član 67 stav 1);
- 53) prerađuje cement azbestni građevinski otpad (član 67 stav 5);
- 54) ne sačini plan upravljanja građevinskim otpadom ukoliko je zapremina objekta zajedno sa zemljanim iskopom veća od 2 000 m³ (član 67 stav 7);
- 55) ne sačini plan upravljanja građevinskim otpadom bez obzira na zapreminu objekta ukoliko građevinski otpad sadrži ili je izložen opasnim materijama (član 67 stav 8);

- 56) ne primijeni mjere za sprječavanje emisije azbestnih vlakana i prašine u životnu sredinu (član 68 stav 2);
- 57) PCB spali izvan postrojenja za spaljivanje otpada koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom (član 69 stav 5);
- 58) uvozi opremu koja sadrži PCB (član 69 stav 6);
- 59) puni transformatore i druge zatvorene sisteme sa tečnostima koje sadrže PCB (član 69 stav 8);
- 60) nema plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB u skladu sa ovim zakonom (član 70 stav 1);
- 61) ne vodi evidenciju o opremi i otpadnom PCB i količinama PCB i te podatke iz evidencije ne dostavi Agenciji do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 70 stav 2);
- 62) plan upravljanja opremom iz člana 70 stav 1 ovog zakona ne dostavi Agenciji najkasnije 60 dana prije početka aktivnosti postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad (član 70 stav 3);
- 63) vršeći preradu ili odstranjivanje otpada iz člana 71 stav 1 ne obezbijedi da se sadržaj POPs supstanci uništi ili nepovratno transformiše tako da preostali otpad i ispuštene supstance ili drugi ostaci poslije obrade ne pokazuju svojstva POPs supstance (član 71 stav 3);
- 64) otpad koji sadrži POPs supstance ili je njome kontaminiran prerađuje ili odstranjuje ili sa namjerom recikliranja, regeneracije ili ponovne upotrebe, pri čemu je sadržaj POPs supstanci iznad graničnih vrijednosti iz člana 71 stav 6 ovog zakona (član 71 stav 4);
- 65) zalihe koje se sastoje od ili sadrže POPs supstance, ne prijavi Agenciji vrstu i količinu POPs zaliha, ako su količine veće od 50 kg (član 71 stav 5);
- 66) odlaganje otpada iz člana 72 stav 1 ovog zakona dovodi do ispuštanja žive u životnu sredinu (član 72 stav 2);
- 67) svake godine do 31. marta tekuće za prethodnu godinu Agenciji ne dostavljaju izvještaj o izvorima žive (član 72 stav 3);
- 68) sprovodeći privremeno skladištenje, pretvaranje žive ili solidifikaciju otpadne žive, ne vodi evidenciju o skladištenju žive (član 72 stav 4);
- 69) Agenciji ne dostavi podatke iz evidencije o skladištenju žive do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu (član 72 stav 7);
- 70) obradu mulja ne vrši u skladu sa članom 74 stav 3 ovog zakona;
- 71) ne vodi evidenciju u skladu sa članom 74 stav 4;
- 72) upotrebljava obrađeni mulj na zemljištu na kojem postoji opasnost od ispiranja mulja u površinske vode i u zaštićenim proizvodnim dobrima (član 75 stav 1 tačka 1);
- 73) upotrebljava obrađeni mulj na zemljištu kraških polja, plitkom ili skeletnom zemljištu i šljunkovitom zemljištu (član 75 stav 1 tačka 2);
- 74) upotrebljava obrađeni mulj na zemljištu kod kojeg je pH vrijednost niža od 5,0 (član 75 stav 1 tačka 3);
- 75) upotrebljava obrađeni mulj na zemljištu sa salinitetom višim od 800 ms/cm, plavnim dolinama, djelimično potopljenim oblastima i močvarnim područjima (član 75 stav 1 tačka 4);
- 76) upotrebljava obrađeni mulj u zonama sanitarne zaštite izvorišta koja se koriste ili se mogu koristiti za snabdijevanje vodom za piće (član 75 stav 1 tačka 5);
- 77) upotrebljava obrađeni mulj na pašnjacima ili u proizvodnji biljaka za stočnu ishranu, ako je vrijeme između korišćenja obrađenog mulja i skupljanja ljetine biljaka za stočnu ishranu ili početka ispaše kraće od 21 dan (član 75 stav 1 tačka 6);

- 78) upotrebljava obrađeni mulj na površinama koje su namijenjene za proizvodnju voća i povrća koje je u direktnom kontaktu sa zemljištem i koje se može jesti sirovo, u periodu od 10 mjeseci prije početka berbe (član 75 stav 1 tačka 7);
  - 79) prije upotrebe obrađenog mulja iz člana 74 stav 2 tač. 1 i 2 ne obezbijedi analizu zemljišta na kojem će se obrađeni mulj koristiti (član 76 stav 1);
  - 80) evidenciju i godišnji izvještaj iz člana 76 stava 2 ne dostavi Agenciji i nadležnom organu lokalne uprave do 31. marta tekuće za prethodnu godinu (član 76 stav 3);
  - 81) odlaže na deponiju otpad u tečnom stanju (član 83 stav 1 tačka 2);
  - 82) odlaže na deponiju otpad koji ima eksplozivna, oksidirajuća, veoma zapaljiva ili zapaljiva svojstva (član 83 stav 1 tačka 3);
  - 83) odlaže na deponiju otpad koji je neobrađeni medicinski ili veterinarski otpad (član 83 stav 1 tačka 4);
  - 84) odlaže na deponiju otpad koji čine otpadne automobilske i industrijske baterije i akumulatori (član 83 stav 1 tačka 5);
  - 85) odlaže na deponiju otpad, ako je otpad cijela ili zdrobljena otpadna guma, osim gume od bicikla i gume sa spoljnim prečnikom većim od 1400 mm (član 83 stav 1 tačka 6);
  - 86) odlaže na deponiju otpad koji je nastao kao rezultat naučnog istraživanja, čije svojstvo nije poznato ili je novo i njegov uticaj na ljude ili životnu sredinu nijesu poznata (član 83 stav 1 tačka 7);
  - 87) odlaže na deponiju otpad na području koji može imati uticaja na površinske i podzemne vode (član 83 stav 1 tačka 8);
  - 88) ne obavijesti Agenciju o negativnim uticajima na životnu sredinu i zdravlje ljudi koji su utvrđeni kontrolom iz člana 89 stav 3 ovog zakona (član 89 stav 5);
  - 89) otpad skladišti vremenski ograničeno tokom sakupljanja ili radi transporta otpada do mjesta obrade na period koji je duži od godinu dana (član 91 stav 1 tačka 1 alineja 1);
  - 90) otpad skladišti vremenski ograničeno na skladištu obrađivača otpada na period koji je duži od tri godine (član 91 stav 1 tačka 1 alineja 2);
  - 91) otpad skladišti u objektu koji nema upotrebnu dozvolu, odnosno dokaz o upisu u katastar nepokretnosti koji su izdati u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata (član 91 stav 4);
  - 92) otvoreni prostor sa čvrstom podlogom i riješenim ispustom za otpadne vode u kome se skladišti otpad nije u skladu sa zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata (član 91 stav 5);
  - 93) uvozi neopasan otpad radi odstranjivanja i korišćenja kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije (član 96 stav 2).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave, novčanom kaznom od 20 eura do 1.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 6.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura.

Član 114

- (1) Novčanom kaznom od 500 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave, ako:
- 2) godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana ne dostavi u elektronskoj i pisanoj formi Ministarstvu i Agenciji, najkasnije do 15. aprila tekuće za prethodnu godinu (član 32 stav 5);
  - 3) izuzetno od člana 52 stav 1 ne vodi evidenciju o komunalnom otpadu koji nastaje na teritoriji jedinice lokalne samouprave na osnovu podataka dobijenih od privrednog

društva ili preduzetnika koji imaju dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje otpada i/ili od privrednog društva ili preduzetnika upisanog u registar sakupljača otpada, odnosno prevoznika otpada, (član 52 stav 2 alineja 2);

4) lokacija iz člana 92 stava 2 ne bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica, domaćih i divljih životinja i nekontrolisano odlaganje otpada i/ili ne bude opremljena vagom za mjerenje količine otpada koji se privremeno skladišti i/ili nema organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada i održavanje privremenog skladišta (član 92 stav 4);

5) ne obezbijedi vođenje evidencije o prijemu otpada na lokaciji za privremeno skladištenje komunalnog otpada (član 92 stav 7);

6) lokacija iz člana 93 stava 2 ne bude ograđena, kako bi se spriječilo prisustvo neovlašćenih lica, i nekontrolisano odlaganje otpada i/ili ne bude opremljena vagom za mjerenje količine neopasnog građevinskog otpada koji se privremeno skladišti i/ili nema organizovanu čuvarsku službu i službu za prijem otpada (član 93 stav 5);

7) ne obezbijedi vođenje evidencije o prijemu neopasnog građevinskog otpada na lokaciji (član 93 stav 11).

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata i primjena važećih propisa

Član 115

- (1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", br. 64/11 i 39/16).

Izdvajanje PCB iz opreme i upotreba opreme koja sadrži PCB

Član 116

- (1) Izdvajanje PCB iz opreme i dekontaminacija opreme koja sadrži PCB može se vršiti najkasnije do 31. decembra 2025. godine.
- (2) Oprema koja sadrži PCB može se upotrebljavati najkasnije do 31. decembra 2025. godine.
- (3) Oprema koja sadrži PCB može se upotrebljavati i nakon isteka roka iz stava 2 ovog člana pod uslovom da je dekontaminirana.

Primjena Državnog plana upravljanja otpadom i lokalnih planova

Član 117

- (1) Do donošenja plana iz člana 26 ovog zakona, primjenjivaće se Državni plan upravljanja otpadom donijet do stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Lokalni planovi upravljanja otpadom donijeće se u roku od devet mjeseci od dana donošenja plana iz stava 1 ovog člana.
- (3) Lokalni planovi donijeti do stupanja na snagu ovog zakona primjenjivaće se do donošenja lokalnih planova iz člana 30 ovog zakona.

Primjena planova proizvođača otpada

Član 118

Do donošenja planova iz člana 33 stav 1 ovog zakona primjenjivaće se planovi donijeti do stupanja na snagu ovog zakona.

Rokovi za privremeno skladištenje otpada

Član 119

- (1) Lokacija na kojoj se privremeno skladišti komunalni otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave urediće se u skladu sa članom 92 ovog zakona u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Lokacija na kojoj se privremeno skladišti neopasni građevinski otpad sakupljen sa područja jedinice lokalne samouprave urediće se u skladu sa članom 93 ovog zakona u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za uspostavljanje informacionog sistema programa proširene odgovornosti proizvođača

Član 120

Informacioni sistem programa proširene odgovornosti proizvođača uspostaviće se u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Izdavanje dozvola i saglasnosti

Član 121

- (1) Privredno duštvo ili preduzetnik kojem je na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", br. 64/11 i 39/16) izdata dozvola, saglasnost ili upisan u registar dužan je u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole, saglasnosti ili upisa u registar, u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana privredno duštvo ili preduzetnik kojem je na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", br. 64/11 i 39/16) izdata dozvola za izvoz otpada dužan je u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev za izdavanje ove dozvole.
- (3) Za dozvole, saglasnosti i upis u registar izdatih na osnovu odredbi Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", br. 64/11 i 39/16), a za koje se u roku iz stava 1 ovog člana ne podnese zahtjev iz stava 1 ovog člana, pokrenuće se postupak ukidanja dozvole i saglasnosti, odnosno brisanja iz registra istekom roka za podnošenje ovog zahtjeva.

Početak primjene

Član 122

- (1) Odredba člana 62 stav 9 i člana 64 stav 1 ovog zakona primjenjivaće se nakon isteka šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Odredbe člana 52 stav 9 i člana 57 stav 5 ovog zakona primjenjivaće se nakon isteka 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Odredbe člana 56 stav 3 i člana 59 stav 3 ovog zakona primjenjivaće se nakon isteka 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Odredbe člana 62 stav 5, člana 65 stav 1, člana 65 stav 2 i 66 stav 2 ovog zakona primjenjivaće se nakon isteka 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (5) Odredbe člana 23 stav 5, člana 50 stav 2 i člana 63 stav 4 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2025. godine.
- (6) Odredba člana 83 stav 2 ovog zakona primjenjivaće se od 1. januara 2030. godine.

Započeti postupci

Član 123

Postupci koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do stupanju na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja propisa

Član 124

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", br. 64/11 i 39/16).

Stupanje na snagu

Član 125

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

IZVJEŠTAJ
O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O TEKSTU
NACRTA ZAKONA O UPRAVLJANJU OTPADOM

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, je u skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona, dana 31. avgusta 2018. godine obavijestilo zainteresovanu javnost da je pokrenulo postupak javne rasprave za Nacrt zakona o upravljanju otpadom.

Tekst Nacrta zakona je bio postavljen na web stranicama Ministarstva održivog razvoja i turizma, Portalu e-Uprave, Arhus centara, kao i NVO OZON. Ministarstvo je ovim objavljivanjem uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje prijedloge, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona o upravljanju otpadom. Zainteresovani subjekti su svoje komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije mogli dostaviti u pisanoj ili elektronskoj formi do 10. oktobra tekuće godine Ministarstvu održivog razvoja i turizma. Ukupan broj dostavljenih predloga, sugestija i komentara: u pisanoj ili elektronskoj formi, na tribini i sastancima je 245.

U vezi Nacrta zakona o upravljanju otpadom održani su sastanci:

- u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma, 28. septembra 2018. godine,
- u prostorijama Privredne komore sa predstavnicima Odbora udruženja komunalne privrede, 01. oktobra 2018. godine,
- u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma sa predstavnicima NVO Udruženje komunalne privrede, 02. oktobra 2018. godine.

Javna rasprava u formi tribine održana je 4. oktobra 2018. godine, u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma. U ime Ministarstva održivog razvoja i turizma, u svojstvu predlagača zakona, učestvovali su:

- Dragan Asanović, generalni direktor,
- Igor Jovanović, samostalni savjetnik,
- Ivan Stanišić, samostalni savjetnik.
- Anja Jovanović, viši savjetnik.

Pored predstavnika Ministarstva, javnoj raspravi su prisustvovali predstavnici: Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Agencije za zaštitu životne sredine, Uprave za bezbjednost hrane, Zajednice opština, Glavnog grada Podgorice, Opštine Nikšić, Opštine Herceg Novi, Opštine Golubovci, Hemosana doo iz Bara, Telenora doo iz Podgorice, Štit Company doo iz Nikšića, SS alga doo iz Nikšića, Nacionala trade of Montenegro iz Podgorice, Cezar Montenegro iz Nikšića.

Nakon uvodne riječi, učesnici na javnoj raspravi su, u direktnoj diskusiji, ukazali na određena pitanja svojim sugestijama i komentarima.

Gospodin Stanko Majić iz firme Štit Company je istakao problem otkupa otpada od fizičkih lica, kao i predložio da se razdvoje saglasnosti koje se odnose sakupljanje i transport otpada.

Nataša Bakić, predstavnica Opštine Nikšić postavila je pitanje upisa u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada koje se odnosi na člana 39 stav 3 Nacrta zakona i sastava komisije koja izlazi na teren. Ukazala je na dilemu, iz člana 40 stav 5 Nacrta zakona, da li treba prilikom upisa u registar

sakupljača umjesto mišljenja propisati saglasnost nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji će se vršiti sakupljanje otpada.

Tatjana Miranović, predstavnica Glavnog grada Podgorice, navela je u svom izlaganju da smatra da je Nacrt Zakona dobro urađen i takođe postavila je pitanje, iz člana 40 stav 5 Nacrta zakona, razlike između mišljenja u ovom nacrtu i saglasnosti u važećem zakonu koje se odnose na nadležni organ lokalne uprave. Njeno pitanje je bilo da li podnosilac zahtjeva treba da traži upis u registar sakupljača otpada, ako isti već ima dozvolu za obradu otpada. U vezi člana 39 Nacrta zakona predložila je da se zapisnik sa terena Agencija dostavlja opštinama.

Predstavnica Zajednice opština Sanja Živković je upozorila da se Nact Zakona mora uskladiti sa Zakonom o izgradnji objekata i uređenja prostora. Takođe je navela je da se preciziraju nadležnosti naročito komunalne policije.

Predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma su ukazali da je kroz Nacrt zakona riješeno pitanje otkupa otpada od fizičkih lica, a da do sada nije bilo problema što se tiče saglasnosti koje se odnose na sakupljanje i transport otpada. U vezi primjedbi koje se odnose na upis u registar sakupljača pokušaću se da se još detaljnije razrade predmetne odredbe. Kroz Nacrt zakona o upravljanju otpadom razradiće se odredbe koje se odnose na ovlašćenja komunalne policije.

Predstavnica Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Amra Šabanić smatra da ne treba dozvoliti upotrebu obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredi i s tim u vezi da treba brisati tačku 1 u članu 64 stav 2 Nacrta zakona.

Predstavnica Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Milka Petrušić, istakla je pitanje ovlašćenja fitosanitarog inspektora u članu 96 Nacrta zakona da kontroliše kvalitet i dozvoljenu upotrebu obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredi i za zelene površine i parkove. Gospođa Milka Petrušić istakla je i problem otpada zaraženih biljnih proizvoda.

Predstavnik Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Ivan Ivanović naglasio je da je potrebno pojašnjenje stava 6 u članu 24 Nacrta zakona da: "organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja veterinarskim otpadom.", i naglasio je problem nus proizvoda životinjskog porijekla.

Predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma su konstatovali da upotreba obrađenog kanalizacionog mulja mora biti transponovana u zakonodavstvo Crne Gore, ali da se za sada ove odredbe ne koriste u praksi. U svakom slučaju očekujemo mišljenje Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja na Nacrt zakona na osnovu kojeg ćemo definisati pitanje upotrebe obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredi. Po pitanju nus proizvoda životinjskog porijekla predloženo je da se nađe zajedničko rješenje između Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Ministarstva održivog razvoja i turizma (moguće rješenje u sklopu centra za upravljanje otpadom).

Predstavnik firme Hemosan doo Zoran Nikitović je u svom izlaganju istakao da je tekst Nacrta zakona značajno unaprijeđen i predložio da treba razmotriti procedure ukidanja dozvola za upravljanje otpadom.

Predstavnik kompanije SS Alga iz Nikšića Ivan Tepavčević, smatra da je diskutabilna saglasnost nadležnog organa lokalne uprave u vezi upisa u registar sakupljača i da u određenom trenutku ovaj organ može da da negativno mišljenje. U vezi sa prethodno navedenim treba razmisliti da li propisati garancije, odnosno da li treba obešteti to privredno društvo jer su uložena određena

sredstva. Gospodin Ivan Tepavčević predlaže da treba ukinuti formular o transportu otpada iz člana 46 Nacrta zakona jer ne vidi svrhu postojanja istog i da treba rješavati pitanje otpada koji se dugo nalazi na istoj lokaciji. Preko budućeg novoformiranog EKO fonda treba financirati trajno devastirana zemljišta zagađena neadekvatnim postupanjem sa otpadom.

Predstavnica Opštine Herceg Novi, Danijela Vlaović je predložila da se precizira spisak dokumentacije koju se treba priložiti nadležnom organu lokalne uprave prilikom upisa u registar sakupljača.

Predstavnik Agencije za zaštitu prirode i životne sredine Radoman Vukić postavio je pitanje, iz člana 60 stav 4, na koji period Agencija izdaje saglasnost na plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB.

Predstavnik firme Cezar iz Nikšića Zdravko Jeknić takođe je postavio pitanje procedure oduzimanja dozvola i predložio da se precizno definiše ovaj postupak i da se produži rok trajanja dozvola.

Milka Šćepović predstavnica Glavnog grada Podgorice konstatovala je da se otpad sa javnih površina može riješiti samo ako inspekcija ima izvršnu službu.

Predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma su naznačili da će kroz Nacrt Zakona o upravljanju otpadom razmotriti procedure upisa u registar sakupljača otpada i ukidanja dozvole, a da u komunikaciji sa privrednim društvima koji imaju dozvole za upravljanje otpadom treba analizirati podzakonski akt koji se odnosi na formular o transportu, odnosno o opravdanosti postojanja istog. Saglasnost na plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB Agencija izdaje na period do tri godine (regulisano članom 31 stav 2 Nacrta zakona).

DOSTAVLJENI KOMENTARI, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Ministarstvu održivog razvoja i turizma su, tokom javne rasprave, dostavljeni komentari, mišljenja, primjedbe i sugestije u pisanoj i elektronskoj formi od sljedećih subjekata:

1. Ministarstva unutrašnjih poslova,
2. Ministarstva javne uprave,
3. Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja,
4. Ministarstva zdravlja,
5. Ministarstva ekonomije,
6. Direktorata za planiranje prostora (Ministarstvo održivog razvoja i turizma),
7. Agencije za zaštitu prirode i životne sredine,
8. Uprave za inspekcijske poslove (Ekološka i tržišna inspekcija),
9. Zajednice opština,
10. Prijestonice Cetinje,
11. Opštine Berane,
12. Opštine Kolašin,
13. Opštine Bar,
14. Opštine Herceg Novi,
15. Opštine Kotor,
16. Opštine Pljevlja,
17. Opštine Tivat,
18. Opštine Bijelo Polje,
19. NVO Zero waste Montenegro,
20. Telenora d.o.o.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Član 94 Nacrta zakona o upravljanju otpadom sadrži u naslovu ovlaštenje i obaveze komunalnog inspektora, dok u tekstu člana se utvrđuju ovlaštenja komunalnog inspektora ali ne i obaveze. Takođe, član 95 Nacrta zakona o upravljanju otpadom sadrži u naslovu ovlaštenje i obaveze komunalnog inspektora, dok u tekstu člana se utvrđuju ovlaštenja komunalnog inspektora ali ne i obaveze. Imajući u vidu da se u oba člana u naslovima navode ovlaštenja i obaveze potrebno je u naslovu izbrisati obaveze ili ih naknadno utvrditi.

Odgovor: Primjedbe MUP-a se prihvataju na način da se stav 2 člana 94 izmijeni na način da glasi: "Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ekološki inspektor, pored ovlaštenja iz stava 1 ovog člana, ima obavezu da subjektu nadzora.", i da se stav 2 člana 95 izmijeni na način da glasi: "Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti komunalni inspektor, pored ovlaštenja iz stava 1 ovog člana, ima obavezu da subjektu nadzora..."

MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE:

"Članom 25 stav 4 Nacrta zakona propisano je: "Lokalni plan se, prije donošenja na skupštini jedinice lokalne samouprave radi ocjene usaglašenosti sa Državnim planom, dostavlja na saglasnost Ministarstvu, ne kasnije tri mjeseca od dana usvajanja Državnog plana.". Predlažemo da umjesto riječi: "ne kasnije" stoji riječ: "najkasnije", iz razloga što je jasnije i terminološki ispravnije.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U članu 37 stav 1 alineja 2 koja glasi: "postupak nije u skladu sa Državnim i lokalnim planovima.", poslije riječi: "Državnim" treba dodati riječ: "planom". Ovo iz razloga što postoji jedan Državni plan i više lokalnih, a ovako navedeno značilo bi da ima više državnih planova.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

MINISTARSTVO EKONOMIJE

U članu 68 – Otpad iz rudarstva, mišljenja je da se jedino otpad nastao kao posljedica pripreme mineralnih sirovina putem koncentracija i/ili separacija korisnih minerala od jalovine (ručno ili automatsko odabiranje, gravitacijska, flotacijska, magnetna i elektrostatička koncentracija, luženje mineralnih sirovina i iskopina i dalje pripremanje rastvora u cilju koncentracije korisnih komponenti) može se smatrati preradom i/ili odlaganjem otpada u rudarstvu. Ovaj način pripreme mineralnih sirovina putem flotacijske koncentracije vodi razdvajanju više korisnih mineralnih komponenti u zasebne proizvode podesne za dalju ekonomičnu preradu u metalurškim procesima. Otpadni proizvod iz procesa pripreme mineralnih sirovina predstavlja jalovinu koja u vrijeme prerade nema komercijalnu niti upotrebnu vrijednost, a može imati uticaja na životnu sredinu. Sa tim u vezi smatramo da odlaganje i tretman flotacijske jalovine treba da prati nadležna inspekcija za zaštitu životne sredine, tj. sistem upravljanja otpadom koji se uspostavlja ovim Zakonom. Sa druge strane, deponovanje (odlaganje) otkrivke, tj. u ovom slučaju "sporednog proizvoda" definisano je rudarskim projektom koji predstavlja osnov za izdavanje odobrenja za izvođenje radova, uz napomenu da se uz zahtjev za dobijanje odobrenja dostavlja, između ostalog i ekološka saglasnost na elaborat procjene uticaja na životnu sredinu kao i urbanističko tehnički uslovi. Nadležnost Uprave za inspekcijske poslove tj. rudarske inspekcije je da prati da li se eksploatacija mineralnih sirovina i radovi po projektu vrše na osnovu odobrenja za eksploataciju mineralnih sirovina, odnosno saglasno tom odobrenju. *Sa tim u vezi nismo saglasni sa rješenjem uz stava 9 pomenutog člana, jer Ministarstvo ekonomije nema nadležnosti u propisivanju postupaka u oblasti zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, kao ni za praćenje njihove primjene.* Predloženo rješenje je veoma blisko

slovenačkom rješavanju predmetne problematike pa upućujemo na Uredbu o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih dejavnosti izkorišćanja mineralnih surovina (Uradni list RS, št. 43/08 in 30/11).

Odgovor: Primjedba se prihvata da Ministarstvo ekonomije nema nadležnosti u propisivanju postupaka u oblasti zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, kao ni za praćenje njihove primjene.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Direktorat za poljoprivredu

U vezi sa pojedinim odredbama Nacrta zakona o upravljanju otpadom koji se odnose na kanalizacioni mulj, mišljenja smo da u poljoprivredi i na poljoprivrednom zemljištu ne treba dozvoliti upotrebu kanalizacionog mulja. Sredstva koja su dozvoljena u poljoprivredi za ishranu bilja definisana su Zakonom o sredstvima za ishranu biljaka („Sl. list RCG“, br. 48/07 i „Sl. list CG“, br. 76/08, 40/11, 30/17 i 43/18).

Stoga predlažemo brisanje odredbi kojima je to predviđeno (član 64 stav 2 tačka 1 i stav 8, član 65 stav 1 tačke 6 i 7).

Ukazujemo da je opredjeljenje da razvijamo održivu poljoprivredu, koja u prvi plan stavlja zaštitu životne sredine i održivo upravljanje prirodnim resursima, prije svega zemljišta, sadržano u našim zakonskim i strateškim dokumentima.

Odgovor: Primjedba se prihvata na sljedeći način:

“Obrađeni mulj iz stava 1 ovog člana se, u skladu sa zakonom, može upotrebljavati:

1) u poljoprivredi pod uslovom da je namjena upotrebe obrađenog kanalizacionog mulja ishrana bilja i da je registrovan kao sredstvo za ishranu bilja u skladu sa zakonom;”

Direktorat za vodoprivredu

U članu 24 poslije tačke 3) dodati novu tačku koja glasi:

“Plan upravljanja kanalizacionim muljem priprema organ državne uprave nadležan za poslove upravljanja otpadom i komunalni razvoj.”

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer, na osnovu člana 22 stav 5 ovog nacrta, Državni plan, na predlog Ministarstva, donosi Vlada, a na osnovu člana 25 stav 1 Plan upravljanja kanalizacionim muljem sastavni je dio Državnog plana.

Direktorat za šumarstvo, lovstvo i drvnu industriju

Obzirom da je jedina dodirna tačka sa šumarstvom upotreba mulja, a da je našim Zakonom o šumama predviđen način postupanja sa otpadom, i da te odredbe nijesu u koliziji, nemamo primjedbi na predmetni nacrt.

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove

1. Oblast zdravstvene zaštite bilja se već godinama suočava sa problemom u dijelu sprovođenja hitnih i obaveznih fitosanitarnih mjera uništavanja bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom koje je napadnuto štetnim organizmima u smislu određivanja lokacije za njihovo uništavanje bilo da se radi o biljnom materijalu sa javnih površina ili privatnih površina. Molimo za pojašnjenje gdje je ovakav slučaj opisan kroz odredbe zakona ili gdje je izuzet. Napominjemo da se radi o prisustvu karantinski štetnih organizama koji su po svojoj prirodi destruktivni za bilje i na taj način negativno utiču na životnu sredinu. Isti mogu dovesti i do izumiranja neke biljne vrste. Napominjemo, ovu vrstu otpada ne možemo svrstati u definiciju opasnog otpada. Ne rijetko lokalne uprave, komunalna preduzeća i deponije se proglašavaju nenadležnim, a uništavanje zajedno sa štetnim organizmom

čeka i ugrožava životnu sredinu. Često smo, da bi riješili hitan problem, bili primorani da uništavanje vršimo na privatnim posjedima. Predlažemo da se ova vrsta otpada obradi posebnim članom u zakonu i stojimo Vam na raspolaganju za definisanje ovog člana.

2. Postavljamo pitanje gdje se nalazi i šta pokriva otpad nastao laboratorijskim ispitivanjima štetnih organizama i koji propis će ovo obuhvatiti, ovo treba da spada u opasan otpad.

Odgovor: Primjedbe se ne prihvataju jer su ova pitanja regulisana Pravilnikom o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Službeni list Crne Gore", br. 59/13 i 83/16).

3. Oblast sredstava za zaštitu bilja (pesticidi) i sredstava za ishranu bilja (đubriva) u dijelu koji se odnosi na odlaganje ambalaže nakon upotrebe istih, kada se ambalaže sprovedenim postupkom trostrukog ispiranja prevede iz opasnog u neopasni otpad, za sada je regulisana uputstvima. Predlažemo da se u zakonu predvidi donošenje podzakonskog akta koji bi propisao pravila za postupanje sa ovom vrstom otpada i način njegovog odlaganja. Pretpostavljamo da je i član 11 Proširena odgovornost proizvođača propisao odgovornost i za ambalažu koja nastaje upotrebom pesticida i đubriva, te Vas molimo i da se i sa ovom kategorijom zainteresovanih strana (distributeri pesticida i đubriva) naprave konsultacije.

Takođe, izgleda nam da se pojam ambalaža koji se koristi u tekstu zakona i pojam Otpadna ambalaža iz člana 56 zakona mogu dovesti do konfuzije. Definitivno je problem što u ruralnim sredinama, gdje se obično koriste sredstva za zaštitu bilja, komunalna preduzeća ne vrše sakupljanje otpada. Ali se može uspostaviti sistem sakupljanja tog otpada sa obavezom komunalnih preduzeća da ga odvoze na poziv ili na neki drugi način da se uspostavi kontinuitet odvoženja otpada.

Pesticidi sa isteklim rokom trajanja su po definiciji opasan otpad pa pretpostavljamo da Član 6 Klasifikacija otpada obuhvata i ovu vrstu otpada.

U članu 3 Značenje izraza definisan je: imalac otpada je proizvođač otpada ili pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koje posjeduje otpad; Da li ovo znači da je svaki poljoprivredni proizvođač koji upotrebljava pesticide ili đubriva i kojem nakon upotrebe posjeduje ambalažu od istih imalac otpada bez obzira na količinu tog otpada? Nijesmo primjetili u zakonu pravni osnov za dalje definisanje imalca otpada bilo po količinama otpada ili nekom drugom kriterijumu.

Podsjećamo Vas da je Vlada Crne Gore na 164. sjednici 07.07.2016. godine usvojila Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja gdje su u petogodišnjem periodu propisane aktivnosti, a Vaše ministarstvo je aktivni sudionik sprovođenja predviđenih aktivnosti (obuke korisnika i druge aktivnosti).

Članom 93 stav 4 propisano je da: „Poslove inspeksijskog nadzora za korišćenje obrađenog kanalizacionog mulja u poljoprivredne svrhe vrši fitosanitarni inspektor.“ Ovo ne može biti nadležnost fitosanitarnog inspektora. S obzirom da pretpostavljamo da je namjena upotrebe obrađenog kanalizacionog mulja ishrana bilja i da se misli na tu nadležnost fitosanitarnog inspektora, upoznajemo Vas sa činjenicom da je ishrana bilja i sredstva koja se mogu koristiti u ove svrhe propisana posebnim zakonom: Zakon o sredstvima za ishranu bilja („Sl. List RCG“, br. 48/07 i „Sl. list CG“, br. 76/08, 40/11, 30/17 i 43/18). Svaka supstanca ili proizvod da bi se upotrebljavao u svrhe ishrane bilja mora ispunjavati uslove propisane ovim zakonom i mora biti registrovan u te svrhe po ovom zakonu. Upotreba bilo koje supstance koja nije registrovana kao sredstvo za ishranu bilja je zabranjena. Po našem mišljenju treba izvršiti povezivanje sa posebnim zakonom i tada možemo razmatrati nadležnosti fitosanitarne inspekcije ali to tada nije obrađeni kanalizacioni mulj već sredstvo za ishranu bilja. Naravno ovo pod uslovom da je namjena upotrebe obrađenog kanalizacionog mulja ishrana bilja.

Takođe, želimo da Vam ukažemo na problem podzakonskih akata koji se donose u formi pravilnika, te smo mišljenja da je bolje da predviđeni pravilnici u zakonu, osim onih tehničkih, budu uredba Vlade. Recimo uredba Vlade koja bi prenijela u potpunosti uslove propisane Council Directive of 12 June 1986 on the protection of the environment, and in particular of the soil, when sewage sludge is

used in agriculture zajedno sa anexima i kaznenim odredbama. Mišljenja smo da treba da se preispita da li je ostavljeno dovoljno pravnog osnova za prenošenje preostale evropske legislative.

Odgovor: Primjedba se prihvata za fitosanitarnog inspektora na način da u članu 64 stav 2 tačka 1 glasi: "Obradeni mulj iz stava 1 ovog člana se, u skladu sa zakonom, može upotrebljavati:

1) u poljoprivred pod uslovom da je namjena upotrebe obradenog kanalizacionog mulja ishrana bilja i da je registrovan kao sredstvo za ishranu bilja u skladu sa zakonom;"

Sistem upravljanje ambalažnim otpadom biće uspostavljen primjenom članova 11, 12 i 92 ovog nacrtu zakona.

4. Oblast veterine: molimo da izvršite provjeru odnosno usklađivanje sa članom 2 (Exclusions from the scope) stav 2 tačke b i c Directive 2008/98/EC of the european parliament and of the council kao i da provjerite sa relevantnim ekspertima EU činjenicu da je Regulation (EC) No 1774/2002 stavljena van snage kao i činjenicu da je Evropska Komisija u međuvremenu donjela novu regulativu Regulation (EC) No 1069/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 laying down health rules as regards animal by - products and derived products not intended for human consumption and repealing Regulation (EC) No 1774/2002 (Animal by-products Regulation) koja su prenešena u nacionalno zakonodavstvo kroz Zakon o veterinarstvu i Pravilnik o higijenskim, veterinarsko-zdravstvenim i drugim uslovima za nus proizvode i objekte za preradu ili uništavanje nus proizvoda životinjskog porijekla „Sl. list CG“, br. 45/15 i Pravilnik o klasifikaciji i postupanju sa nus proizvodima životinjskog porijekla i metodama prerade nus proizvoda u „Sl. listu CG“, br. 45/15. Takođe Vas obavještavamo da je Vlada Crne Gore usvojila Plan upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla koji nijesu namjenjeni ishrani ljudi sa akcionim planom na 82. sjednici. Obzirom da u Crnoj Gori još nije uspostavljen sistem upravljanja nus proizvodima životinjskog porijekla koji nijesu namjenjeni ishrani ljudi, predlažemo da se u prelaznim odredbama dozvoli uklanjanje ove vrste otpada na lokacijama koje odredi lokalna samouprava (zakopavanje, spaljivanje,...) do uspostavljanja sistema upravljanja nus proizvodima u skladu sa Plan upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla koji nijesu namjenjeni ishrani ljudi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u članu 2 važećeg zakona propisano da se ovaj zakon u potpunosti primjenjuje na sporedne proizvode (nus proizvodi) životinjskog porijekla, uključujući prerađene proizvode životinjskog porijekla namijenjenih spaljivanju, odlaganju na deponiji ili upotrebi u postrojenjima na biogas ili kompost.

5. Primjetili smo da nedostaje izuzetak iz člana 2 stav 2 tačka e): „substances that are destined for use as feed materials as defined in point (g) of Article 3(2) of Regulation (EC) No 767/2009 of the European Parliament and of the Council (2) and that do not consist of or contain animal by-products.

Odgovor: Primjedba se prihvata, u članu 2 tačka 11 glasi:

„otpadne vode, otpad koji nastaje na plovnim objektima i koji se predaje u prihvatne uređaje u lukama, leševe uginulih životinja, uključujući životinje usmrćene radi suzbijanja epizootija i fekalne materije, sporedne proizvode (nus proizvodi) životinjskog porijekla, uključujući prerađene proizvode životinjskog porijekla, osim onih namijenjenih spaljivanju, odlaganju na deponiji ili upotrebi u postrojenjima na biogas ili kompost, i materijale koji su namijenjeni upotrebi kao stočna hrana (krmno bilje) koji se ne sastoje i ne sadrže sporedne proizvode životinjskog porijekla.“

6. U članu 3 stav 1 tačka 4 predlažemo da se riječi: „za proizvodnju prehrambenih proizvoda“ zamijene riječima „za preradu hrane“.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

7. U članu 3 stav 1 tačka 44): „otpad od hrane“ je sav otpad koji nastane od hrane koja je definisana u članu 3 Zakona o bezbjednosti hrane „Sl. list Crne Gore“ broj 57/15.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

8. Evropska unija posljednjih godina stavlja veliki akcenat na prevenciju nastanka otpada. Smatramo da su slabo prepoznatljive odredbe člana 9. Prevention of waste regulative, a naročito u dijelu propisivanja i pravnog osnova za usvajanje potrebnih mjera za sprovođenje tačaka:

(g) reduce the generation of food waste in primary production, in processing and manufacturing, in retail and other distribution of food, in restaurants and food services as well as in households as a contribution to the United Nations Sustainable Development Goal to reduce by 50 % the per capita global food waste at the retail and consumer levels and to reduce food losses along production and supply chains by 2030; i

(h) encourage food donation and other redistribution for human consumption, prioritising human use over animal feed and the reprocessing into non-food products;

Odredbe istog člana iz stava 5 koje se odnose na obavezu država članica da uspostave monitoring i mjere za prevenciju nastanka otpada znači da bi se sproveo Program morale bi i da se donose i usvoje posebne određene mjere te za njih treba napraviti pravni osnov. Member States shall monitor and assess the implementation of their food waste prevention measures by measuring the levels of food waste on the basis of the methodology established by the delegated act referred to in paragraph 8, as from the first full calendar year after the adoption of that delegated act.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su date odredbe transponovane u tačkama 6 i 7 člana 23 stava 2 ovog nacrtu zakona.

9. Predlažemo da se umjesto izraza prehrana koristi izraz hrana u duhu Zakona o bezbjednosti hrane (član 3 stav 1 tačke 2, 3 i 44; član 23 stav 2 tačka 6 i 7 i stav 3).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

10. Vežano za veterinarski otpad, potrebno je preispitati odredbe člana 24, vežano za dio koji se odnosi na sadržaj plana, a posebno u stavu 4 tačka 5 – kriterijume za određivanje lokacija i kapaciteta budućih postrojenja.

Posebno ističemo da stav 5 ovog člana nije razumljiv u dijelu šta podrazumjeva obezbjeđivanje uslova i staranja o sprovođenju plana upravljanja veterinarskim otpadom.

Smatramo opravdanim da se oblast medicinskog i veterinarskog otpada uredi jednim aktom iz razloga što se radi o istoj vrsti otpada – medicinska sredstva i lijekovi koji se razlikuju samo po mjestu nastanka (zdravstvene ustanove, veterinarske organizacije i sl.), što je u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji otpada i o postupcima njegove obrade, prerade i odstranjivanja. Takođe ukazujemo da se slične vrste otpada stvaraju prilikom vršenja laboratorijskih ispitivanja u oblasti zdravstvene zaštite bilja, te i ovo treba obuhvatiti.

Odgovor: Primjedbe se ne prihvataju. Naime, kriterijumi za određivanje lokacije za izgradnju deponije propisani su u Pravilniku o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija ("Službeni list Crne Gore", br. 031/13, 025/16). Za ostale objekte za odlaganje otpada ispravnost odluke o utvrđivanju lokacije se potvrđuje kroz prostorno plansku dokumentaciju.

Primjedba da se oblast medicinskog i veterinarskog otpada uredi jednim aktom predloženo je da bude razmotrena između predstavnika Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Ministarstva zdravlja.

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA - DIREKTORAT ZA PLANIRANJE PROSTORA

1. U članu 21 koji definiše sadržinu Državnog plana za upravljanje otpadom propisati i kriterijume za određivanje lokacija za odlaganje otpada.

Odgovor: Primjedbe se ne prihvataju. Naime, kriterijumi za određivanje lokacije za izgradnju deponije propisani su u Pravilniku o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija ("Službeni list Crne Gore", br. 031/13, 025/16). Za ostale objekte za odlaganje otpada ispravnost odluke o utvrđivanju lokacije se potvrđuje kroz prostorno plansku dokumentaciju.

Pri tome, napominjemo da u daljoj fazi izrade ovog propisa treba segladati da li činjenica da Državni plan donosi Vlada na predlog Ministarstva, podrazumijeva da je to, istovremeno, i saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove planiranja prostora ili je to potrebno dodatno propisati;

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, imajući u vidu da pri izradi Državni plan dostavljamo na mišljenje organu državne uprave nadležnog za poslove planiranja prostora, smatramo da nije potrebna saglasnost.

2. U članu 24 definisati status kanalizacionog mulja u smislu da li se za isti donosi plan upravljanja, kao i ko ga donosi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer, na osnovu člana 22 stav 5 ovog nacрта, Državni plan, na predlog Ministarstva, donosi Vlada, a na osnovu člana 25 stav 1 Plan upravljanja kanalizacionim muljem sastavni je dio Državnog plana.

U tački 2 kojom se propisuje da plan upravljanja medicinskim otpadom priprema organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, propisati da se plan donosi po prethodnoj saglasnosti organa državne uprave nadležnog za poslove planiranja prostora.

Ista primjedba odnosi se i na tačku 3 gdje treba propisati da plan upravljanja veterinarskim otpadom priprema organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva, po prethodnoj saglasnosti organa državne uprave nadležnog za poslove planiranja prostora.

Odgovor: Primjedbe se ne prihvataju, odgovor dat u tački 1.

3. U članu 83 kojim se uređuje privremeno skladištenje komunalnog otpada, u stavu 2 propisati da lokaciju na kojoj se privremeno skladišti komunalni otpad određuje jedinica lokalne samouprave po prethodnoj saglasnosti organa državne uprave nadležnog za poslove planiranja prostora.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

4. U članu 84 kojim se uređuje privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada, u stavu 2 propisati da lokaciju na kojoj se privremeno skladišti neopasni građevinski otpad određuje jedinica lokalne samouprave po prethodnoj saglasnosti organa državne uprave nadležnog za poslove planiranja prostora.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

Član 57, dodati stav: „Saglasnost na plan upravljanja građevinskim otpadom Agencija izdaje na period do 2 godine“, kao i „Plan upravljanja građevinskim otpadom, Agencija prije davanja saglasnosti dostavlja na mišljenje nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se otpad proizvodi“.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je predmetna saglasnost propisana članom 31 stav 2 ovog nacрта zakona.

Član 60 (PCB), dodati stav: „Saglasnost na plan upravljanja opremom i otpadom koji sadrži PCB, Agencija izdaje na period do 1 godine“.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, odgovor dat u prethodnoj primjedbi.

Član 42 nema odredbi za trgovce bez fizičkog preuzimanja otpadom, ili se ta odredba briše?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je trgovac bez fizičkog preuzimanja otpadom propisan Pravilnik o bližim uslovima za upis u registar posrednika i trgovaca otpadom ("Službeni list Crne Gore", br. 46/13 i 21/14).

Član 30 dio stava 3 izbrisati: „na čijoj teritoriji se zbrinjava otpad“.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je neophodno u ovom slučaju da nadležni organ jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se zbrinjava otpad da mišljenje.

Član 62 stav 1 promijeniti riječ „okoliš“.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 39, dodati novi stav 9 koji bi glasio: "Sakupljač otpada sakupljeni otpad moraju predati prerađivaču ili izvesti u skladu sa zakonom.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata na način da je izmijenjen član 13 stav 2 ovog zakona tako da glasi: "Imalac otpada dužan je da obezbijedi preradu otpada, a ako je prerada nemoguća ili je ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, dužan je da obezbijedi da se otpad odloži ili izveze u skladu sa ovim zakonom."

Član 42, dodati stav: "Trgovac otpada sa fizičkim preuzimanjem otpada, otkupljeni otpad moraju predati prerađivaču ili izvesti u skladu sa zakonom".

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata, odgovor dat na prethodnu primjedbu.

UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE - EKOLOŠKA INSPEKCIJA

Član 2 stav 1 tačka 3: Da li se Zakon primjenjuje na nekontaminirano zemljište kada se odlaže van gradilišta na kom je iskopano i kada se ne koristi kao građevinski materijal na drugom gradilištu? Ovako kako stoji u suprotnosti je sa sada važećim Pravilnikom kojim je uređeno upravljanje građevinskim otpadom.

Odgovor: Primjedba se prihvata, izmijenjen tačka 3 stava 1 ovog člana.

Član 2 stav 1 tačka 11: Trebalo bi jasno definisati da se ovaj zakon ne odnosi na leševe uginulih životinja kao i fekalne materije.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 8: Propisati obavezu da privredno društvo koje u obavljanju djelatnosti stvara materijele ili predmete koji su sporedni proizvod da od Agencije pribavi saglasnos/dozvolu/uslove koji bi sadržali jasno pr/opisan postupak njihovog dobijanja.

Odgovor: Primjedba se prihvata, dodata dva nova stava, a stav 3 izmijenjen.

Član 9: S obzirom da za ove postupke treba dozvola od Agencije u istoj za te proizvode treba biti propisano da nakon postupka prerade dobijene materije više nemaju status otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo već propisano u stavu 1 ovog člana.

Član 10 stav 3: Da li odgovornost izvornog proizvođača otpada prestaje po prijemu otpada kod sakupljača, trgovca otpadom koji ga preuzima u fizički posjed i/ili kod obrađivača otpada ili ova odredba znači da izvorni proizvođač ima samo odgovornost za vrijeme transporta?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer nije u skladu sa Okvirnom direktivom o otpadu.

Član 12: Potrebno propisati ko i na koji način osniva organizovane sisteme preuzimanja, sakupljanja i obrade posebnih vrsta otpada i propisati rokove.

Odgovor: Primjedba se prihvata, izmijenjen član 12 ovog zakona.

Član 12: Zbog veoma izraženog neadekvatnog upravljanja pojedinim posebnim vrstama otpada neophodno je zakonom definisati jasan rok do kada će biti uspostavljeni organizovani sistemi preuzimanja, sakupljanja i obrade ovih vrsta otpada. Rokovi treba da budu što kraći zbog problema u upravljanju pojedinim posebnim vrstama otpada. Razmotriti privremena rješenja do uspostavljanja organizovanih sistema.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer ukoliko se ne uspostavi organizovani sistemi preuzimanja, sakupljanja i obrade ovih vrsta otpada plaćaće se naknada od 01.01.2020.

Član 14 stav 2: Za odstupanje treba propisati obavezu pribavljanja saglasnosti

Odgovor: Primjedba se prihvata, u skladu sa primjedbom izmijenjen stav 2 ovog člana.

Član 14 stav 2 tačka 3: Ko utvrđuje dobre prakse?

Odgovor: Dobre prakse će se utvrditi propisom iz stava 6 ovog člana.

Član 17 stav 3: Za ovo treba propisati obavezu pribavljanja dozvole ili saglasnosti nadležnog organa kao i definisati način utvrđivanja i dokazivanja da se miješanjem povećava bezbjednost i ko utvrđuje da se povećava bezbjednost.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo definisano za postrojenje za obradu otpada.

Član 17 stav 3 alineja 2: Ko i kako utvrđuje?

Odgovor: Odgovor dat na prethodnu primjedbu.

Član 17 stav 3 alineja 2: Da li ovo znači da se miješanje može vršiti samo u objektima koji imaju integrisanu.

Odgovor: Odgovor dat u prethodnoj primjedbi.

Član 25 stav 5 tačka 9: U ovom članu neophodno je propisati obavezu da Lokalni plan upravljanja otpadom mora sadržati Program sakupljanja i obrade biootpada, kojim bi se definisale aktivnosti na sakupljanju i lokacije i postupci za obradu ovog otpada. Nužno je propisati obavezu pribavljanja saglasnosti Ministarstva na Program sakupljanja i obrade biootpada, odnosno da se saglasnost na Lokalni plan upravljanja otpadom ne može pribaviti bez Program sakupljanja i obrade biootpada.

Odgovor: Primjedba djelimično prihvaćena jer su u tački 9 stava 5 ovog člana dodate riječi: "način obrade".

Član 25 stav 8: Do sada usvojeni Lokalni planovi upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom dobijali su saglasnosti bez tačno određenih lokacija za odlaganje biootpada i neopasni građevinski otpad, kao i postupanje sa posebnim vrstama otpada koje se nađu komunalnom otpadu.

Jasno propisati obavezu da je u obavezi lokalne uprave uklanjanje otpada ma koje vrste (gume, vozila, ambalaža, građevinski) sa javnih površina, jasno odrediti nosioce tih poslova.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata, u stavu 5 tačka 9 unijet način obrade, a uklanjanje otpada sa javnih površina definisano Zakonom o komunalnim djelatnostima.

Član 28 stav 1: Zašto se na ovaj plan ne dobija saglasnost. Ukoliko ostane odredba ne treba saglasnost propisati obavezu da takav plan kada se uradi mora biti dostavljen Agenciji, organu lokalne uprave i inspekciji (komunlana, ekološka).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 31: Propisati obavezu da se jedan primjerak Plana po davanju saglasnosti dostavlja ekološkoj inspekciji od strane davaoca saglasnosti.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 33 stav 3: Obavezu izdavanja potvrde o količini preuzetog otpada treba propisati i za pravno lice i preduzetnika, kao i propisati obavezu čuvanja kopija tih potvrda.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo pitanje regulisano podzakonskim aktom.

Član 33 stav 9 alineja 2: Na osnovu čega inspektor utvrđuje da je ugrožena životna sredina? Mjere za zaštitu životnu sredine moraju biti jasno navedene u dozvoli, kao i mjere za sprečavanje udesa ili požara.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su mjere za zaštitu životnu sredine navedene u dozvoli (član 34 ovog zakona).

Član 33 stav 9 alineja 2: Da se oduzme dozvola ako više puta ponavlja isti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se ovaj problem može riješiti novčanim kaznama.

Član 33 stav 10: Rješenjem o oduzimanju dozvole potrebno je riješiti i pitanje zbrinjavanja otpada koji se kod prerađivača otpada nalazi u trenutku donošenja odluke o oduzimanju dozvole, odnosno potrebno je riješiti ko otpad zbrinjavanja i u kom roku.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u stavu 10 ovog člana propisano: u skladu sa zakonom.

Član 34 stav 1 tačka 2: Da dozvola za preradu i/ili odlaganje otpada sadrži i uslove i način skladištenja u objektu ili u privremenom skladištu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 35: Da podaci iz zahtjeva za izdavanje dozvole za preradu i/ili odlaganje otpada budu dio dozvole.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su ova pitanja uređena članom 34 ovog zakona.

Član 38 stav 3: Pravnom licu, preduzetniku propisati obavezu čuvanja kopija tih potvrda.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 38 stav 2 i 3: Zabranjeno je privrednom društvu ili preduzetniku iz stava 1 ovog člana da preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona – odredba iz sada važećeg zakona.

Odredba koja bi sprječavala nelegalno sakupljanje i obradu otpada a kroz koji se otkupljuju predmeti koji se ukradeni treba i sada da ostane samo što istu treba prilagoditi da bude primjenjiva. Odnosno iz prijave navedene odredbe treba obrisati riječ aktivnosti i odredba treba da glasi:

“Zabranjeno je privrednom društvu ili preduzetniku iz stava 1 ovog člana da preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona.”.

Ova odredba treba da stoji u cilju sprječavanja paljenja električne i elektronske opreme, otpadnih vozila i otpadnih guma, kao i sprječavanja postojanja nelaglnih sakupljača otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer se mora dozvoliti fizičkom licu da preda otpad privrednim društvima koja imaju odgovarajuće dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Član 38 stav 5 alineja 2: Formular treba biti ispunjen sa podacima o vrsti otpada koja se transportuje, te pošiljocu, prevozniku i primaocu (sakupljaču).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo definisano podzakonskim aktom.

Član 39 stav 6 tačka 3: Razjasniti, da li količinu ograničiti neopsanog otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je nejasna.

Član 39 stav 6 tačka 3: Razjasniti što znači razvrstan?

Odgovor: Riječ razvrstan zamijenjena riječju sortiran.

Član 40 stav 2: Predlažu da mjere za zaštitu od požara, kao i mjere za zaštitu životne sredine, sprečavanja udesa budu dio rješenja o upisu.

Odgovor: Prethodno dat odgovor.

Član 42 stav 2 i 3: Zabranjeno je privrednom društvu ili preduzetniku iz stava 1 ovog člana da preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti ili aktivnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona – odredba iz sada važećeg zakona.

Odredba koja bi sprečavala nelegalno sakupljanje i obradu otpada a kroz koji se otkupljuju predmeti koji su ukradeni treba i sada da ostane samo što istu treba prilagoditi da bude primjenjiva, odnosno iz prije navedene odredbe treba obrisati riječ aktivnosti i odredba treba da glasi:

“Zabranjeno je privrednom društvu ili preduzetniku iz stava 1 ovog člana da preuzima otpad od imaoaca koji ne stvara otpad u toku obavljanja djelatnosti, osim od privrednog društva ili preduzetnika iz člana 40 stav 1 ovog zakona”.

Ova odredba treba da stoji u cilju sprječavanja paljenja električne i elektronske opreme, otpadnih vozila i otpadnih guma, kao i sprječavanja postojanja nelaglnih sakupljača otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer se mora dozvoliti fizičkom licu da preda otpad privrednim društvima koja imaju odgovarajuće dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Član 42 stav 6: Propisati sadržaj rješenja o upisu, naročito za one koji otpad preuzimaju u fizički posjed.

Dio rješenja o upisu trebaju biti lokacija, teritorija na kojoj će se trgovati, popis vrsta otpada, lokacija skladištenja, uslovi za zaštitu životne sredine, skladištenje otpada, uslovi za zaštitu od udesa i požara.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer ovo predmet upravnog postupka.

Član 42: Propisati uslove brisanja iz registra kao i za upis u registar za sakupljanje, transport otpada, kao i za dozvolu za preradu i/ili odstranjivanje.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 46 stav 1 tačka 1: Nastao u obavljanju sopstvene djelatnosti ili je preuzet od drugog pravnog ili fizičkog lica ili preduzetnika (u slučaju preuzimanja evidencija treba sadržati podatke o pravnom licu ili preduzetniku od kog je otpad preuzet).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je nepotrebno dodavati predloženo.

Član 46: Potrebno je razmotriti mogućnost usklađivanja načina vođenja evidencije o otpadu sa vođenjem računovodstvene evidencije o otkupu istog kod pravnih lica i preduzetnika koji obavljaju djelatnost prerade i/ili zbrinjavanja otpada, sakupljanja odnosno transporta otpada.

Razmotriti mogućnost da se kod sakupljača otpada za vođenje evidencije koriste otkupni blokovi u obliku formulara o transportu otpada koji bi bili ovjereni od strane Poreske uprave ili Agencije za zaštitu životne sredine, a koji bi se štampali na osnovu odobrenja Poreske uprave ili Agencije.

Na ovaj način bi se poboljšalo vođenje evidencije o otpadu, poboljšala i pojednostavila kontrola iste, a sakupljačima bi se olakšalo vođenje evidencije jer bi vodili samo jednu evidenciju.

Ukoliko postoji mogućnost, nužno je razmotriti uvođenje obaveze vođenja elektronske evidencije otpada putem mrežne aplikacije i mrežnih servisa za nosioce dozvola za obavljanje djelatnosti prerade i/ili zbrinjavanja otpada, sakupljanja odnosno transporta otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer predloženo nije predmet ovog zakona.

Član 50 stav 2: S obzirom da je veoma izražen problem sa odlaganjem otpadnih vozila na javnim površinama, kao i drugog otpada koji se stvara u toku obrade vozila, neophodno je propisati normu po kojoj bi obaveza zbrinjavanja ovog otpada bila u nadležnosti jedinica lokalnih uprava i organa i pravnih subjekata zaduženih od strane lokalne uprave za održavanje javne čistoće i sprečavanja uzurpacije javne površine (koje bi imale obavezu iznaći rješenje za njihovo uklanjanje sa javne površine i privremeno skladištenje do konačne obrade – prerada/zbrinjavanje).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo regulisano podzakonskim aktom.

Član 50 stav 4: Potrebno ukidati dozvole za sakupljanje i preradu vozila ako se u određenom vremensku periodu ne vrši preuzimanje i obrada otpadnih vozila po dozvoli i ako nema podataka o odstranjivanju otpada koji nastane u obradi vozila a koji nije upotrebljiv. Trenutno postoji više subjekata nadzora koji imaju dozvole za sakupljanje i preradu vozila, ali neznatan dio njih prijavljuje sakupljanje i preradu, neki čak nikada. Uglavnom vozila se preuzimaju zbog metala i ista se presuju i kao metalni otpad se dalje obrađuju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ograničnje u dozvolama navedeno.

Član 51 stav 4: U cilju suzbijanja veoma izraženog problema sa nelegalnim spaljivanjem otpadnih auto guma a u cilju dobijanja (izdvajanja) žice koja se prodaje kao sekundarna sirovina potrebno je zabraniti sakupljanje (trgovinu, otkup, preuzimanje) otpada/materijala koji se dobija spaljivanjem otpadnih auto guma. Za ovo propisati prekršajnu odgovornost.

S obzirom da je veoma izražen problem sa odlaganjem otpadnih auto guma na javnim površinama i putnom pojasu, kao i drugog otpada, neophodno je propisati normu po kojoj bi obaveza zbrinjavanja ovog otpada bila u nadležnosti jedinica lokalnih uprava i organa i pravnih subjekata zaduženih od strane lokalne uprave za održavanje javne čistoće i sprečavanja uzurpacije javne površine (koje bi imale obavezu iznaći rješenje za njihovo uklanjanje sa javne površine i privremeno skladištenje do konačne obrade – prerada/zbrinjavanje).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, nakon konsultacija sa Sekretarijatom za zakonodavstvo jer već postoji kaznena mjera za član 19 stav 2 ovog zakona.

Član 54 stav 2 alineja 2: Ko i na osnovu čega se određuje da li je tehnički i ekonomski održivo?

Odgovor: Primjedba se prihvata, izbrisana druga alineja stava 2 ovog člana.

U Član 64 stav 2 tačka 3 dodati riječi: “kamenoloma, rudničkih kopova”.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo propisano u tački 7 stava 2 ovog člana.

Član 65 stav 1 tačka 1 dodati riječi: “bez u izuzetnim situacijama i pod posebnim uslovima”.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata zbog osjetljivosti ovakvih lokacija.

Član 81 stav 2: Skraćivanje rokova u ovom članu nužno je izvršiti u cilju smanjivanja opasnosti da otpad usljed različitih situacija ostane neobrađen i da bude ostavljen bez nadzora i da zbog problema koje može izazvati postane obaveza države da obezbijedi njegovu obradu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ova odredba transponovana iz Direktive o deponijama.

Član 82 stav 1: Jasno propisati obavezu da otpad po stvaranju mora biti predat u roku od godinu dana od strane proizvođača otpada na preradu, ili sakupljaču ili trgovcu i da sljedeća predaja otpada od strane sakupljača ili trgovca mora biti samo na preradu. Potrebno je onemogućiti međusobnu predaju i trgovinu otpadom u cilju izbjegavanja predaje na preradu i/ili odlaganje.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer nije moguće zabraniti trgovinu otpada.

Član 82 stav 1: Period skratiti na godinu dana u cilju smanjivanja mogućnosti da otpad koji je preuzet od strane obrađivača usljed različitih situacija ostane neobrađen.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ova odredba usklađena sa Direktivom o deponijama.

Član 82 stav 2: Rok skratiti na godinu dana, a mogućnost produžavanja istog usloviti dostavljanjem garancija (bankarskih ili nekih drugih) da će otpad biti izvezen i zbrinut na odgovarajući način. Jasno propisati da li se ova odredba odnosi i na proizvođače otpada koji svoj otpad izvoze sami u druge zemlje na obradu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer nije poznato ko bi bio korisnik garancije i na koji iznos bi bila ta garancija.

Član 82 stav 4: Pitanje upotrebne dozvole treba uskladiti sa rješenjima iz Zakona o izgradnji objekata i planiranju prostora a koja daju mogućnost upotrebe objekata koji nemaju upotrebnu dozvolu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 94 stav1 alineja 3: Ekološka inspekcija može kontrolisati samo da li se poštuju postupci i procedure na koje je data dozvola, inspekcija ne može određivati iste.

Odgovor: Primjedba se prihvata brisanjem predmetne tačke.

Član 95: U ovom članu potrebno je jasno propisati da je obaveza kontrole i uklanjanja svih vrsta otpada koji je na javnim površinama i preduzimanja ogovarajućih mjera u vezi sa tim u nadležnosti komunalne inspekcije.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo pitanje regulisano Zakonom o komunalnim djelatnostima.

U članu 102 stav 1 tačka 1 dodati riječi; “bez dozvole nadležnog organa – Agencije”.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u članu 17 stav 3 ovog zakona propisano izuzeće.

U članu 111 stav 1, dati rok za prilagođavanje ako je potrebno, ali ne duži od šest mjeseci.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE - TRŽIŠNA INSPEKCIJA

Član 11 stav 2 tačka 4: Negdje piše „oznakom o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada“, pa smo tu formulaciju koristili kod odredbi koje se odnose na inspekcijski nadzor. Zbog toga smo izmijenila formulaciju i u kaznenim odredbama (Čl. 103 stav 3). Smatramo da treba ujednačiti terminologiju jer bi se ovo moglo shvatiti da ima više vrsta oznaka.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 93 stav 2: Poslije Ekološke inspekcije dodati ostale inspekcije Uprave za inspekcijske poslove.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 101 treba da glasi: “Pored ovlaštenja utvrđenih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, ovlaštenje da zabrani stavljanje u promet proizvoda koji nemaju oznaku o obaveznom odvojenom sakupljanju otpada koji nastaje iz proizvoda za koji je propisana proširena odgovornost proizvođača, imaju:

- tržišni inspektor za nisko naponsku opremu, baterije i akumulatore;
- inspektor za za elektronske komunikacije za radio opremu.”

Odgovor: Primjedba se prihvata.

ZAJEDNICA OPŠTINA

Član 1 – Predmet – U stavu 3 posle riječi “Upravljanje otpadom je” dodati riječi: “spriječavanje nastanka otpada“, sa razloga jer je sprečavanja nastanka otpada definisano u okviru principa upravljanja otpadom i prva je pretpostavka za održivo upravljanje otpadom.

Odgovor: Ne prihvata se, jer je predmetna definicija preuzeta iz Okvirne direktive otpadu.

Član 3 – Značenje pojmova:

u tač. 14 i 15 nijesu najasnije razgraničeni pojmovi „komercijalna otpadna ambalaža“ i „komunalna otpadna ambalaža“. Iz definicija ovih pojmova se da zaključiti da komercijalna otpadna ambalaža nastaje u procesu proizvodnje, maloprodaje, uslužnim i drugim djelatnostima a komunalna otpadna ambalaža u domaćinstvu, industriji, zanatskim i uslužnim djelatnostima i drugim djelatnostima. Iz naprijed navedenog proizilazi da i komercijalna i komunalna otpadna ambalaža nastaju u uslužnim djelatnostima a nije razgraničeno u kojim;

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, definicije komercijalne i komunalne otpadne ambalaže su jasno propisane.

U tački 20 brisati tekst: „Mobilnim postrojenjem za obradu otpada ne smatra se onaj uređaj koji se koristi duže od šest mjeseci na određenoj lokaciji, osim mobilnog uređaja kojim se koristi radi sanacije zagađene lokacije“ sa razloga da se omogući maksimalna iskoristivost mobilnog postrojenja u skladu sa radnim planovima i potrebama upravljača istog, pri čemu treba imati u vidu izraženu potrebu za dislokaciju postrojenja u sezonskom periodu koji je kraći od 6 mjeseci, što samim tim znači da bi takvo postrojenje bilo locirano na jednom mjestu duže od 6 mjeseci, pa bi po predmetnoj definiciji izgubilo status mobilnog, a samim tim i mogućnost da se isto dislocira prema potrebama upravljanja otpadom. Osim toga, postrojenje treba imati status u zavisnosti od toga koju dozvolu se opredijeli da pribavi njegov upravljač, a ne u zavisnosti od toga da li će i u kom vremenskom periodu biti postavljeno na određenoj lokaciji.

Odgovor: Primjedba se prihvata, na način da je brisan tekst: “Mobilnim postrojenjem za obradu otpada ne smatra se onaj uređaj koji se koristi duže od šest mjeseci na određenoj lokaciji, osim mobilnog uređaja kojim se koristi radi sanacije zagađene lokacije.”

U tački 41 treba definisati koji su svi **posebni tokovi otpada**, a kasnije je potrebno, pojedinačnim podzakonskim aktima, razraditi postupanje sa ovim tokovima otpada. Takođe, u odjeljku V: Posebne vrste otpada, navedene su pojedine vrste otpada (otpadna jestiva ulja i masti, POPs otpad, otpad od žive) koje nijesu definisane u tački 41 ovog člana;

Odgovor: Primjedba se prihvata u dijelu da je u tački 41 stav 1 ovog člana dodat POPs otpad i otpad od žive. Što se tiče podzakonskih akata propisano je da se svi donesu na osnovu ovog zakona. Kroz zakon za sve posebne tokove otpada propisane su odgovornosti za državne i lokalne organe.

U tački 43 definiše se pojam „popunjavanje“. Potrebno je precizirati da se ova operacija odnosi na neopasni građevinski otpad, kao i dati zakonsko rješenje kojim će se urediti administrativni postupak koji prethodi mogućnosti korišćenja otpada za popunjavanje (tj. urediti postupak davanja neke vrste saglasnosti/dozvole), kao i utvrditi nadležni inspekcijski organ i kaznene odredbe.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je usaglašena sa EU zakonodavstvom.

U tački 45 prilikom definisanja pojma „prerada“ dodati: „ili postupak za dobijanje energije iz otpada“, u cilju da se napravi adekvatna veza sa tač. 56 (spaljivanje) i 58 (suspaljivanje) istog člana, kao i sa članom 1 stav 3 Nacrta zakona.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata.

-potrebno je definisati pojam „kabasti otpad“ i predložiti zakonsko rješenje upravljanja sa istim, imajući u vidu da se kao takav ne može odlagati na sanitarnoj deponiji i sve više predstavlja problem u sistemu upravljanja otpadom. Naime, ova vrsta otpada se pominjenje kao otpad koji je sastavni dio komunalnog otpada i u članu 25 u stavu 5 tačka 6 ovog člana “način i program odvojenog sakupljanja i transporta komunalnog i građevinskog otpada iz domaćinstava i od proizvođača koji ne podliježu obavezi donošenja plana upravljanja otpadom, uključujući i kabasti i drugi komunalni i građevinski otpad koji nije moguće odložiti na mjestima predviđenim za odlaganje komunalnog i građevinskog otpada” kao nešto što lokalni plan naročito treba da sadrži. Imajući u vidu predloženu tačku zakona, neophodno je u zakonu definisati i kabasti otpad, kao što su definisane i druge vrste otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer nije definicaja data EU zakonodavstvom.

Član 14 – Sakupljanje i prerada otpada – u stavu 6 brisati riječi: „uz prethodnu saglasnost Ministarstva“ sa razloga jer su neustavne budući da se istima krši Ustavom garantovana autonomija i samostalnost lokalne samouprave (član 117) u vršenju sopstvenih poslova utvrđenih Zakonom o lokalnoj samoupravi (član 27 tač. 1 i 8) i samim tim, ne mogu imati utemeljenja u pozitivnom zakonodavnom okviru Crne Gore.

Odgovor: Primjedba se prihvata, umjesto riječi saglasnost navedena je riječ mišljenje.

U članu 20 koji glasi: Upravljanje otpadom vrši se u skladu sa državnim planom upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Državni plan) i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom koji ne sadrži ili nije izložen opasnim materijama (u daljem tekstu: lokalni plan). Obrazloženje: Dio teksta koji je podvučen je nepotreban i treba ga izbrisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 22 ima naziv Program odlaganja biološko razgradivog otpada, a koji treba zamijeniti sljedećim: Program upravljanja biološko razgradivim otpadom. Obrazloženje: U tekstu ovog člana se govori o mjerama upravljanja ovom vrstom otpada, a ne samo odlaganja, te bi naš predloženi naziv bio adekvatniji.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se predmetni cilj odnosi na odlaganje biološko razgradivog otpada.

Član 24 - Planovi upravljanja medicinskim i veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem
Kanalizacioni mulj je nus - produkt komunalnih otpadnih voda kojima, u okviru sopstvenih poslova, upravlja opština, shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi, Zakonu o komunalnim djelatnostima i Zakonu o upravljanju komunalnim otpadnim vodama. U članu 24 Nacrta zakona utvrđeno je da je plan upravljanja kanalizacionim muljem sastavni dio Državnog plana, međutim za razliku od ostalih vrsta posebnih otpada, za kanalizacioni mulj nije utvrđen nivo vlasti nadležan za vođenje i sprovođenje politike upravljanja ovom posebnom vrstom otpada. Iz korelacije predmetnih odnosa i sadržaja člana 24 Nacrta zakona ne može se zaključiti koji nivo vlasti je nadležan za upravljanje kanalizacionim muljem, te je isto potrebno precizirati na jasan i nedvosmislen način, kao što je to i utvrđeno u važećem Zakonu o upravljanju otpadom. Imajući u vidu, kompleksnost ove problematike, smatramo neophodnim da se ovo pitanje uredi posebnim članom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer je ovo pitanje definisano ovim zakonom.

Član 25 stav 4, izbrisati tekst poslije riječi “dostavlja na saglasnost Ministarstvu”. Obrazloženje: Potrebno je posebnim stavom definisati da se Lokalni plan usvaja u roku od godinu dana od dana usvajanja Državnog plana, i da se ne donosi na period koji je duži od roka važenja Državnog plana.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je dug rok od godinu dana za donošenje lokalnog plana nakon donošenja Državnog plana, S obzirom da je u stavu 3 ovog člana propisano da lokalni plan mora biti usaglašen sa Državnim planom to podrazumijeva da se lokalni plan ne može donijeti na period koji je duži od roka važenja Državnog plana.

Zajednica opština i Opština Bar: Stav (8) treba precizirati u smislu, da ako se mišljenje ne dostavi u roku od 15 dana od dana prijema, smatraće se da nema primjedbi na predlog lokalnog plana. Ovo iz razloga boljeg preciziranja dostave mišljenja od institucija koja upravljaju zaštićenim područjima (Morsko dobro, Nacionalni park)

Odgovor: Primjedba se ne prihvata.

Stav 9 brisati jer je Pravno-tehničkim pravilima za izradu propisa zabranjeno da se ista materija uređuje u više propisa, a ovo imajući u vidu da je krovnim Zakonom o lokalnoj samoupravi utvrđeno da se predsjednik opštine/gradonačelnik „stara i odgovoran je za izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata, strateškog plana razvoja opštine i drugih razvojnih planova i programa, kao i za sprovođenje strateških dokumenata od državnog značaja“ (član 58 stav 1 tačka 3).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 27 – Izvještavanje o sprovođenju planova – propisati obavezu Ministarstva da Godišnji izvještaj o sprovođenju Državnog plana koji verifikuje Vlada, dostavi jedinicama lokalne samouprave, kako bi imale povratnu informaciju o ukupnom stanju u oblasti upravljanja otpadom, čiji značajan segment su i one same.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer na sajtu Ministarstva.

Član 30 – Saglasnost na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada – Potrebno je preciznije definisati stav 3. Naime, propisano je da Agencija prije davanja saglasnosti na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada, dostavlja na mišljenje nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji otpad proizvodi i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se odstranjuje otpad. Zakonom o lokalnoj samoupravi su definisana dva organa lokalne samouprave, i to: predsjednik opštine (gradonačelnik) i skupština opštine. Kojem od ova

dva organa Agencija dostavlja plan na mišljenje ostaje nejasno. Po našem mišljenju, umjesto riječi „samouprave“ treba da stoji „uprave“ što bi značilo da bi Agencija dostavlja plan na mišljenje opštinskom sekretarijatu koji je nadležan za komunalne poslove.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 33 – Dozvola za preradu i/ili odlaganje otpada – u stavu 9 riječi: „inspektor za zaštitu životne sredine“ zamijeniti riječima: „ekološki inspektor“ radi usaglašavanja sa čl. 93 i 94 Nacrta zakona.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 38 – Sakupljanje, odnosno transport otpada – Potrebno je nedvosmisleno utvrditi da se odredbe st. 1, 2 i 3 ne odnose na sakupljače komunalnog otpada koji isti otpad sakupljaju iz posuda za odlaganje otpada, a ne neposredno od građana. Takođe, potrebno je predmetnu odredbu usaglasiti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ova odredba regulisana članom 10 ovog zakona.

Član 40 – Zahtjev za upis u registar sakupljača, odnosno prevoznika otpada – Postavlja se pitanje svrsishodnosti davanja mišljenja nadležnog organa lokalne uprave, imajući u vidu da kao takvo ne obavezuje. Cjelishodnije rješenje bi bilo utvrditi obavezu Agenciji da izda rješenja o upisu u registar sakupljača, odnosno prevoznika dostavlja nadležnom organu lokalne uprave i komunalnom inspektoru odnosno službi komunalne policije, kako bi isti imali adekvatne informacije o subjektima koji se bave segmentima upravljanja otpada na teritorijama njihovih opština.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata, odnosno rješenja o upisu u registar sakupljača, odnosno prevoznika se dostavljaju samo nadležnom organu lokalne uprave.

Član 45 – Upravljanje biootpadom – U stavu 2 je predložen nerealan rok iz razloga što za period od sedam godina, ma koliko se napredovalo u oblasti upravljanja otpadom, korisnici usluge sami i iz ličnih sredstava teško mogu da obezbijede uslove za adekvatno odlaganje biootpada. Pojmovi i definicije iz pomenutog člana se mogu prihvatiti uz uslov da se doda novi stav kojim će se predvidjeti sredstva iz državnog budžeta u cilju stvaranja neophodnih uslova za odvojeno odlaganje biootpada. Takođe je potrebno jasnije postaviti određene ciljeve za sakupljanje biootpada, po određenom planu dinamike.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer da bi se ostvarili ciljevi koji se odnose na komunalni i biorazgradivi otpad ova mjera se mora primjenjivati od 2025. godine.

Član 46 – Evidencija otpada – Imajući u vidu da podacima na dnevnoj osnovi raspolažu privredna društva/preduzetnici koji imaju dozvole za preradu i/ili odlaganje komunalnog otpada i potrebno je utvrditi da isti vode evidenciju u vidu djelovodnika, a da na mjesečnom nivou izvještavaju nadležni organ lokalne uprave.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je predloženo regulisano podzakonskim aktom.

Član 55 – Otpadna jestiva ulja i masti – u stavu 1 riječi: „kanalizacionu mrežu“ zamijeniti riječima: „mrežu atmosferske kanalizacije“. Ovo imajući u vidu da se Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama ne zabranjuje ispuštanje ovih materija u kanalizacionu mrežu, a sa druge strane nije ni moguće sprovesti ovu zabranu jer se slivnici nalaze u unutrašnjosti objekata, te je nemoguće iskontrolisati da li se u njih ispuštaju otpadna jestiva ulja i masti. Sa druge strane, vode iz atmosferske kanalizacije idu u krajnji recepijent, te postoji potreba a i mogućnost njihove zaštite jer iste skupljaju atmosferske vode sa javnih površina (tj. otvorenih i vidnih prostora).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 56 – Otpadna ambalaža - Procenti koji su predloženi za otpadnu ambalažu su preambiciozni i nedostižni, te se predlaže njihovo približavanje realnim mogućnostima sakupljača i obrađivača otpada. Sa tog razloga se predlaže da opšti cilj do 31. decembra 2030. godine bude 30% ukupne mase ambalaže koja se stavlja na tržište.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer smatramo da su propisani realni rokovi za ispunjavanje datih ciljeva.

Član 57 – Građevinski otpad – Stav 3 treba usaglasiti sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata kojim je za najveći broj objekata ukinuta građevinska dozvola. Takođe, je potrebno definisati vremenski okvir u kome je dozvoljeno privremeno odlaganje građevinskog otpada na predmetnim lokacijama, kako ovo zakonsko rješenje ne bi bilo povod zloupotreba u cilju nelegalnog odlaganja građevinskog otpada. Imajući prethodno u vidu, stav 3 treba izmijeniti tako da glasi: „Građevinski otpad može se privremeno skladištiti na lokaciji na kojoj se gradi objekat (gradilište) do završetka radova na građenju objekta.“

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata na način da stav 3 glasi: “Građevinski otpad se može privremeno skladištiti na lokaciji objekta za koju je dobijena građevinska dozvola, odnosno za koji je podnijeta prijava za građenje (gradilište)”.

Član 66 – Obaveza korisnika obrađenog mulja – u stavu 2 je predviđeno da stručno mišljenje o mogućnosti korišćenja obrađenog mulja o mogućnosti korišćenja obrađenog mulja daje naučnoistraživačka ustanova koja se bavi pitanjima zemljišta ili drugo pravno lice koje ima odgovarajući kadar, opremu i posjeduje naučnu i informacionu dokumentaciju i koje ovlasti organ državne uprave nadležan sa poslove poljoprivrede, u skladu sa zakonom. Kako se ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede oglasilo nenadležnim po ovom pitanju, potrebno je utvrditi neko drugo rješenje. U tom pravcu ukazujemo na odredbe Zakona o akreditaciji kojima je utvrđeno da akreditaciono tijelo izdaje sertifikate o akreditaciji institucijama koje se bave ispitivanjima, kalibracijom i sl.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata brisanjem pomenutog stava 2.

Član 76 – Mješovito odlaganja otpada – Stav 3 je suprotan stavu 1 i sa tih razloga isti treba brisati. Umjesto njega, centralni nivo vlasti treba da preduzme aktivnosti u cilju obezbjeđenja/izgradnje deponije za opasni otpad ili upravljanja opasnim otpadom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovaj stav transponovan iz Direktive o deponijama.

Član 81 – Finansijska sredstva za odlaganje otpada na deponiji i zatvaranje deponije – Period od 30 godina u stavu 2 je nejasan jer se ne zna da li se odnosi na dužinu eksploatacije lokacije zajedno sa vremenom njene kontrole nakon održavanja ili se ovaj period odnosi samo na period kontrole deponije nakon održavanja. U prvom slučaju, rokovi su neprecizni jer bi period kontrole varirao u zavisnosti od perioda eksploatacije/korišćenja deponije. Ako se želio odrediti period za ovaj drugi slučaj, to isto je potrebno precizirati zasebnim stavom, kako u praksi ne bi bilo nedoumice prilikom tumačenja istog.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovaj stav transponovan iz Direktive o deponijama.

Član 83 – Privremeno skladištenje otpada – Dodati stav kojim se zabranjuje odlaganje komunalnog otpada na privremenom skladištu nakon puštanja u rad regionalne sanitarne deponije za to područje. Imajući u vidu nemogućnost zaduživanja jedinica lokalne samouprave, sugeriše se da shodno članu 28 Zakona o komunalnim djelatnostima, državni nivo vlasti obezbjedi izgradnju regionalnih sanitarnih deponija na lokacijama u skladu sa Stategijom i Državnim planom upravljanja otpadom, na kojima bi komunalna preduzeća odlagala ostatak otpada koji se ne može iskoristiti ili preraditi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u članu 109 propisano: "Privremeno skladištenje komunalnog otpada i neopasnog građevinskog otpada iz čl. 83 i 84 ovog zakona vršiće se u roku utvrđenim Državnim planom."

Član 85 - Plan sanacije lokacije za privremeno skladištenje – Stav 4 je potrebno izmijeniti tako da glasi: „Nakon prestanka odlaganja komunalnog, odnosno neopasnog građevinskog otpada na privremenom skladištu iz čl. 83 i 84 ovog zakona, subjekat iz stava 1 ovog člana odgovoran je za održavanje, nadzor i kontrolu sanirane lokacije u trajanju od najmanje tri godine.“, iz razloga što je za izgradnju sanitarnih deponija potreban izuzetno dug vremenski period čija dinamika ne može biti usklađena sa kratkim rokovima koji su dati u čl. 83 i 84 ovog zakona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je preciznije navesti riječi: "nakon isteka roka".

Član 93 – Nadležni organ – U stavu 2 alineja 2 na kraju teksta dodati „i ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti, koja nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u mrežu atmosferske kanalizacije i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada“, imajući u vidu da je u pitanju aktivnost kojom se štite lokalna dobra u opštoj upotrebi, te iz tih razloga ista aktivnost treba biti u nadležnosti komunalnog inspektora i komunalnog policajca.

Prema Zakonu o putevima i Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima izvršena je podjela nadležnosti u vršenju inspekcijskih poslova na centralni i lokalni nivo vlasti, prema kojoj je (državni) saobraćajni inspektor nadležan za državne puteve, dok je lokalni saobraćajni inspektor nadležan za opštinske puteve (tj. lokalne puteve i ulice u naseljima). Shodno toj podjeli, posebno je izvršiti i podjelu nadležnosti u stavu 8.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 95 – Ovlašćenja i obaveze komunalnog inspektora – U stavu 1 tačka 1 riječi: „građevinskog otpada“ zamjeniti riječima: „neopasnog građevinskog otpada“, u cilju usklađivanja sa ostalim tačkama ovog stava, kao i sa opredjeljenjem predlagača zakona da lokalni nivo vlasti upravlja isključivo neopasnim građevinskim otpadom.

Poslije tačke 7 dodati novu tačku koja glasi: „8) kontroliše ispuštanje otpadnih jestivih ulja i masti, koje nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u mrežu atmosferske kanalizacije i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada.“

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U cilju preciziranja nadležnosti komunalne policije potrebno je poslije člana 101 dodati novi član koji glasi:

„Ovlašćenja komunalnog policajca Član 101a

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o komunalnoj policiji, komunalni policajac ima ovlašćenje da:

- kontroliše odvojeno sakupljanje komunalnog otpada radi njegovog recikliranja od strane imaoca komunalnog otpada;
- sprovodi komunalni nadzor u vezi ispuštanja otpadnih jestivih ulja i masti, koja nastaju pripremom hrane u ugostiteljskim, turističkim i drugim sličnim objektima, u mrežu atmosferske kanalizacije i kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada.“

Odgovor: Primjedba se prihvata.

OPŠTINA KOLAŠIN

Član 1 stav 3, poslije riječi "Upravljanje otpadom je" dodati "spriječavanje nastanka otpada".

Obrazloženje: Sprečavanja nastanka otpada definisano je u okviru principa upravljanja otpadom i prva je pretpostavka za održivo upravljanje otpadom.

Odgovor: Ne prihvata se, jer je predmetna definicija preuzeta iz Okvirne direktive otpadu.

Član 2 stav 1 tačka 3, na kraju stava dodati: "ili drugoj lokaciji u svrhe uređenja prostora, prema propisima iz oblasti planiranja prostora i izgradnje objekata."

Obrazloženje: Iskopni materijal se može koristiti i na drugim lokacijama kako ne bi postao otpad, a ne samo na lokaciji gdje je iskopan.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 2 stav 1 tačka 12, izbrisati ovu tačku.

Obrazloženje: Teško je, gotovo nemoguće utvrditi i kontrolisati koji je otpad nastao od biljnih i životinjskih genetički modificovanih organizama (GMO).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 3 stav 1 tačka 41, treba da definiše koji su sve posebni tokovi otpada, a kasnije je potrebno razraditi postupanje sa ovim tokovima otpada, pojedinačnim podzakonskim aktima. Takođe, za sve tokove otpada zakonski odrediti obaveze i odgovornosti državnog i lokalnog nivoa vlasti.

Obrazloženje: U odjeljku V: Posebne vrste otpada, navedene su pojedine vrste otpada koje nijesu definisane u tački 41 ovog člana, i obratno. Podjelom odgovornosti između državnog i lokalnog nivoa vlasti mogu se postići i pratiti određeni rezultati tokova posebnih vrsta otpada.

Odgovor: Primjedba se prihvata u dijelu da je u tački 41 stav 1 ovog člana dodat POPs otpad i otpad od žive. Što se tiče podzakonskih akata propisano je da se svi donesu na osnovu ovog zakona. Kroz zakon za sve posebne tokove otpada propisane su odgovornosti za državne i lokalne organe.

U okviru stava 3 potrebno je definisati pojmove: karakterizacija i klasifikacija (kategorizacija) otpada jer se u okviru člana 7 opisuje karakterizacija, a u stvari se radi o klasifikaciji.

Obrazloženje: U Nacrtu zakona se miješaju pojmovi karakterizacije, klasifikacije i specifikacije otpada. Karakterizacija otpada je postupak ispitivanja kojim se utvrđuju fizičko-hemijske, hemijske i biološke osobine i sastav otpada, odnosno određuje da li otpad sadrži ili ne sadrži jednu ili više opasnih karakteristika. Klasifikacija otpada je postupak svrstavanja otpada na jednu ili više kategorija otpada koje su utvrđene posebnim propisom, a prema njegovom porijeklu, sastavu i daljoj namjeni. Osim toga, u tekstu Nacrta zakona se pominje specifikacija otpada, koja je ovdje suvišna, s obzirom da postoje pojmovi karakterizacije i klasifikacije, prema Katalogu otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su definisani pojmovi karakterizacija i klasifikacija.

Član 3 stav 1 tačka 43, koji definiše popunjavanje potrebno je izbrisati.

Obrazloženje: Ovaj termin ne postoji u oblasti upravljanja otpadom. Može se koristiti u oblasti uređenja prostora za nivelisanje terena i građevinarstvu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je definicija iz Okvirne direktive o otpadu.

Član 15 stav 1, postaviti ciljeve za sakupljanje pojedinih vrsta otpada do 2025.godine, u određenom procentu, prema procjenama, a ne samo do 2030, što je prilično dug i nepredvidiv rok. Ovdje izbrisati termin zatrpavanja.

Obrazloženje: Prema nezvaničnim procjenama, u sljedećih nekoliko godina Crna Gora će postati dio EU. U smislu ispunjavanja određenih obaveza koje se tiču Poglavlja 27, potrebno je definisati određene ciljeve za 2025. godinu jer je 2030. godina prilično dug rok za postavljanje prvih ciljeva.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer će tokom 2020. godine biti donešen novi Državni plan upravljanja otpadom, a na osnovu ovog plana i lokalni planovi upravljanja otpadom definisaće se predmetni ciljevi po godinama od 2020 do 2030. godine.

U članu 15 dodati poseban stav za ispunjavanje ciljeva sakupljanja i prerade biootpada, i to 25% do 2025 i 30% do 2030. godine, od ukupne količine proizvedenog biootpada. Slično propisane obaveze iz člana 22 izbrisati.

Obrazloženje: Postaviti ciljeve za ovu vrstu otpada koja čini najveći procentualni udio u ukupnom komunalnom otpadu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su obaveze za upravljanje biootpadom definisane članom 45 ovog zakona.

U okviru člana 21 ukratko dati obaveze iz članova 22 i 23 koje se odnose na izradu Programa zbrinjavanja biorazgradivog otpada i Programa za sprječavanje nastanka otpada.

Obrazloženje: Državni plan upravljanja otpadom treba da razradi ova dva Programa, a zakonski da se odredi šta ovi program treba da sadrže.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je propisano u članovima 21 i 22 ovog zakona da su Program odlaganja biorazgradivog otpada i Programa za sprječavanje nastanka otpada sastavi djelovi Državnog plana upravljanja otpadom.

Član 24 je potrebno razdvojiti na 3 člana o: medicinskom, veterinarskom i kanalizacionim muljem.

Obrazloženje: Ove vrste otpada zahtijevaju posebne članove za propisivanje odredbi o postupanju sa njima jer se radi o različitim vrstama otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata iz razloga da se ne bi kroz dodate članove ponavljale slične odredbe za ove tri vrste otpada.

Član 25 stav 4, izbrisati tekst poslije riječi "dostavlja na saglasnost Ministarstvu".

Obrazloženje: Potrebno je posebnim stavom definisati da se Lokalni plan usvaja u roku od godinu dana od dana usvajanja Državnog plana, i da se ne donosi na period koji je duži od roka važenja Državnog plana.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je dug rok od godinu dana za donošenje lokalnog plana nakon donošenja Državnog plana. S obzirom da je u stavu 3 ovog člana propisano da lokalni plan mora biti usaglašen sa Državnim planom to podrazumijeva da se lokalni plan ne može donijeti na period koji je duži od roka važenja Državnog plana.

Izbrisati stav 3 člana 29.

Obrazloženje: Članom 29, stav 1 već je propisano šta treba da sadrži plan upravljanja otpadom proizvođača otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se u stavu 1 ovog člana propisuje posebno važan sadržaj predmetnog plana, dok se podzakonskim aktom iz stava 3 ovog člana razrađuje dodatni sadržaj ovog plana.

Član 45 stav 2 potrebno je izbrisati.

Obrazloženje: Cilj je nerealan i nemoguće ga je iskontrolisati od strane nadležnih službi. Potrebno je jasnije postaviti određene ciljeve za sakupljanje biootpada, po određenom planu dinamike.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer da bi se ostvarili ciljevi koji se odnose na komunalni i biorazgradivi otpad ova mjera se mora primjenjivati od 2025. godine.

Poglavlje V: Posebne vrste otpada. U okviru ovog poglavlja je potrebno dodati član kojim se propisuje i nabroja koje su sve posebne vrste otpada, a kasnije se svaka vrsta otpada ukratko opisuje posebnim članovima, sa stavom koji propisuje izradu i usvajanje podzakonskog akta koji će detaljno da propiše postupanje i nadležnosti sa konkretnom vrstom otpada.

Obrazloženje: Određene posebne vrste otpada su preopširno opisane, imajući u vidu da je za njih obaveza propisivanja podzakonskog akta. Opet, druge vrste otpada su dosta šturo opisane.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su odredbe propisivane na način da se transponuju iz evropskog zakonodavstva.

Član 56 otpadna ambalaža, potrebno je definisati cilj da se do 2025. godine propiše obaveza sakupljanja i pripreme za reciklažu otpadne ambalaže, u procentu 25% od ukupne mase ambalaže stavljene na tržište. Isto tako, do 2030. godine propisati obavezu od 30%. Rješenje za plastične kese nije održivo ovim Nacrtom zakona. Potrebno je posebno osmisliti model u saradnji sa preduzetnicima.

Obrazloženje: Opširne procenete koji su dati za ovu vrstu otpada teško je kontrolisati i ispoštovati.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer smatramo da su propisani realni rokovi za ispunjavanje datih ciljeva.

Član 62 otpad od žive je potrebno izbrisati.

Obrazloženje: Živa je element kojeg ima u manjim količinama u otpadnim baterijama, akumulatorima, elektronskoj opremi, termometrima i drugim vrstama opasnog otpada. Ovaj metal nije posebno tretiran kao posebna vrsta otpada u zemljama regiona već se tretira kroz druge posebne vrste otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u svakom slučaju ovo posebna vrsta otpada.

Član 67 Medicinski i veterinarski otpad potrebno je razdvojiti na dva člana.

Obrazloženje: Radi se o različitim nadležnostima i odgovornostima za postupanje sa ovim vrstama otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, odgovor već dat kroz odgovor na primjedbu iz člana 24 ovog zakona.

Član 83 stav 4 izbrisati.

Obrazloženje: Ovu naknadu nije potrebno propisivati jer opštine nemaju stvorene pretpostavke za deponovanje nereciklabilnih komponenti otpada, tj neke opštine nemaju izgrađenu regionalnu sanitarnu deponiju u blizini.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, odgovor već dat na sličnu primjedbu Opštini Pljevlja.

U članu 83 dodati posljedni stav koji zabranjuje odlaganje otpada na privremenom skladištu posle puštanja u rad regionalne sanitarne deponije za to područje. Obrazloženje: Ovim članom se obavezuje državna vlast da izgradi regionalne sanitarne deponije za tri crnogorska regiona, a lokalna vlast da odlaže ostatak otpada koji se ne može iskoristiti i preraditi, na ovim deponijama.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer će ovo pitanje biti definisano novim Državnim planom upravljanja otpadom, kao što je propisano u članu 109 stav 3.

Član 85 stav 1 i član 109 stav 3 koji se odnose na plan sanacije privremenih skladišta u roku utvrđenim Državnim planom, izbrisati. Obrazloženje: Potrebno je propisati obavezu da u roku od godinu dana od dana puštanja u rad regionalne sanitarne deponije, opštine sačine plan sanacije, a u roku od dvije godine saniraju lokacije za privremeno skladištenje jer Državni plan nije jasno definisao ove termine, na koje se poziva Nacrt zakona.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, odgovor dat kroz prethodnu primjedbu.

PRIJESTONICA CETINJE

Mišljenja smo da bi se u članu 3 stav 1 tačka 7 mogao dodati i izraz "adaptacija" građevinskog objekta;

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U članu 3 stav 1 bilo bi potrebno definisati pojam "kabasti otpad".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer nije reulisano EU zakonodavstvom.

Uvidom u tačku 42 stav 1 člana 3, nejasno je u čije ime posrednik organizuje preradu ili odlaganje otpada (da li je u pitanju imalac otpada?). Smatramo da bi u cilju jasnijeg tumačenja ove tačke Nacrta zakona, bilo potrebno pojasniti navedeno.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, preuzeto iz Okvirne direktive o otpadu i to podrazumijeva između ostalih i imaoca otpada.

Mišljenja smo da bi u tački 44 stav 1 člana 3 trebalo definisati izvor nastanka prehrambenog otpada (industrija, domaćinstva, i dr.). Da li se prehrambeni otpad, u slučaju da nastaje u domaćinstvima, administraciji, i dr. može smatrati vrstom komunalnog otpada?

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u tački 44 navedeno: "u skladu sa posebnim zakonom."

U vezi odredbi člana 3 stav 1 tačka 46 i tačka 54 Nacrta zakona, smatramo da je potrebno definisati pojam sakupljača otpada. Navedeno smatramo potrebnim iz dva razloga:

-da bi se razjasnilo da li je sakupljač otpada istovremeno i imalac otpada, jer ga u periodu sakupljanja i privremenog skladištenja (budući da su u prethodnom periodu pojedine JLS posebnim odlukama upravljanje privremenim skladištima komunalnog i neopasnog građevinskog otpada povjerile privrednim društvima koje su osnovale za potrebe sakupljanja i transporta komunalnog otpada) ima u fizičkom posjedu;

-da bi se normirala ustaljena praksa da su prevoznici pojedinih vrsta otpada (najčešće komunalnog) istovremeno i sakupljači istih.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u tački 8 stava 3 ovog člana propisano: "imalac otpada je proizvođač otpada ili pravno ili fizičko lice ili preduzetnik koje posjeduje otpad."

Mišljenja smo da se u članu 12 stav 5 greškom navodi "stav 5 ovog člana". Takođe stav 7 člana 12 treba dopuniti u smislu navođenja subjekta koga će Agencija brisati iz Registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade.

Odgovor: Primjedba se prihvata na način da je stav 5 ovog člana brisan jer je u pitanju upravni postupak, a u drugom slučaju propisano je da će se izvršiti brisanje iz registra organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada proizvođača ili privrednog društva iz stava 2 ovog člana.

Smatramo da je potrebno precizirati da li se obaveze imaoca otpada, koje su navedene u stavu 2 člana 13, odnose i na fizička lica proizvođače komunalnog otpada koji su imaoci istog.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su obaveze izvornog proizvođača propisane u članu 10 ovog zakona.

Po našem mišljenju tačka 2 stava 1 člana 15 nije jasno formulisana, jer se ne navodi % neopasnog građevinskog otpada koji do 2030. godine treba da se pripremi za ponovnu upotrebu, recikliranje i druge načine materijalne prerade.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je pomenuti procenat propisan.

Nejasno je zašto se u članu 25 stav 5 tačka 1, dva puta navodi porijeklo proizvedenog komunalnog otpada. Takođe je u okviru ove tačke nejasno, za koji se vremenski period koji prethodi periodu za koji se donosi lokalni plan. U lokalnom planu prikazuje "vrsta, količina (masa) i porijeklo komunalnog otpada proizvedenog na teritoriji jedinice lokalne samouprave".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se porijeklo otpada odnosi na postojeće i planirano stanje, a druga primjedba je nejasna.

U vezi odredbi člana 28 stav 2 Nacrta zakona, mišljenja smo da proizvođač otpada prije početka postupka ili aktivnosti u toku koje nastaje otpad neće moći realno sagledati (planirati) količinu otpada koje će se proizvoditi postupkom/aktivnošću, što može dovesti do nerealnog planiranja upravljanja otpadom, zbog čega smatramo da bi se obaveza sačinjavanja plana upravljanja otpadom mogla vezati za kratak rok nakon početka obavljanja postupka/aktivnosti, što bi dovelo do realnijeg planiranja, a na osnovu utvrđene količine otpada nakon početka obavljanja postupka/aktivnosti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata imajući u vidu stav 3 člana 31 ovog zakona.

U članu 28 stav 1 navodi se da "proizvođač otpada koji na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20t neopasnog otpada dužan je da sačini plan upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom". Takođe, u stavu 1 člana 30 se navodi da "saglasnost na plan upravljanja opasnim otpadom za količine koje su na godišnjem nivou veće od 200 kg i na plan upravljanja neopasnim otpadom za količine koje su na godišnjem nivou veće od 200t (a ne 20t kao u članu 28 stav1) daje Agencija". Da li je u vezi nepodudaranja količina neopasnog otpada iz navedena dva člana napravljena greška?

Odgovor: Primjedba ne prihvata jer nije napravljena pomenuta greška.

Mišljenja smo da alineju 1 stava 1 člana 31 treba preformulisati tako da glasi "Najveća količina pojedinih vrsta otpada u skladu sa katalogom otpada koja se planira proizvesti u toku jedne godine", jer smatramo da se aktom o davanju saglasnosti ista može dati samo na količinu određene vrste otpada koja se planira proizvesti u toku godine, a ne na količinu koja će se stvarno proizvesti, budući da je ta količina nepoznata u trenutku sačinjavanja plana, odnosno u trenutku davanja saglasnosti;

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U vezi odredbi člana 31 stav 2, mišljenja smo da bi se period na koji se sačinjava plan trebao uskladiti sa periodom na koji se daje saglasnost na isti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se pomenuti periodi moraju usaglasiti do tri godine.

U vezi odredbi člana 33 stav 1, mišljenja smo da bi u članu 3 trebalo definisati pojam "postrojenje za obradu otpada".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je postrojenje vezano za dozvolu u skladu sa ovim zakonom.

U vezi odredbi člana 33 stav 2, nejasno je da li se iste odnose i na komunalni otpad.

Odgovor: Ova odredba se odnosi na komunalni otpad.

Smatramo da bi u članu 35 stav 3 tačka 3 trebalo precizirati da lokacija za postavljanje mobilnog postrojenja treba da bude obuhvaćena (planirana) Planom privremenih objekata.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je propisano "u skladu sa zakonom".

Smatramo neophodnim da se u vezi odredbi člana 38 stav 2 Nacrta zakona precizira da li se ovaj stav odnosi na preuzimanje komunalnog otpada od fizičkog lica.

Odgovor: Ova odredba se može odnositi i na komunalni otpad.

Po našem mišljenju potrebno je da se stavom 2 člana 42 precizira da li se navedena procedura odnosi i na komunalni otpad.

Odgovor: Ova odredba se odnosi i na komunalni otpad.

U vezi odredbi člana 56 stav 3 nije jasno zašto bi se i komunalna otpadna ambalaža (kao i komercijalna) predavala kod distributera.

Odgovor: Distributeri imaju obaveze prilikom uspostavljanja proširene odgovornosti.

U vezi odredbi člana 56 stav 6, nejasno je na koji period se misli kada se govori o ambalaži koja je stavljena na tržište (godišnji nivo?). Takođe, mislimo da treba normirati i početak perioda počev od kojeg se preduzimaju mjere navedene u stavu 7 i stavu 8 člana 56.

Odgovor: Primjedba se prihvata na način da se briše na godišnjem nivou.

U vezi odredbi člana 56 stav 9 alineja 2, nejasno je na koji način će privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže voditi evidenciju sa ciljem da se ne prekorači godišnja potrošnja od 40 laganih plastičnih kesa za nošenje debljine zida < 50 mikrona, po jednoj osobi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, ovo je obaveza za pomenuto privredno društvo u skladu sa proširenom odgovornošću iz člana 11 i 12 ovog zakona.

Da li se u članu 57 stav 1 potkrala greška navođenjem člana 85 stav 1 zakona? Da li se ustvari misli na član 84 stav 1? Isto se odnosi i na navođenje člana 85 stav 2 u stavu 5 člana 57.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Iz odredbi člana 63 nije jasno koje se lice (pravno/fizičko) može smatrati proizvođačem kanalizacionog mulja. Mišljenja smo da je u ovom članu potrebno normirati da je privredno društvo koje upravlja postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda fekalnog porijekla, dužno da nadležnom organu JLS na čijoj teritoriji nastaje mulj dostavlja odgovarajuće podatke. Predloženo smatramo opravdanim, iz razloga izbjegavanja mogućeg tumačenja da su domaćinstva kao jedan od proizvođača kanalizacionog mulja, u obavezi dostavljati odgovarajuće podatke.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer kanalizacioni mulj u skladu sa ovim zakonom (član 3 stav 1 tačka 12) nastaje prilikom tretmana komunalnih otpadnih voda u uređajima za prečišćavanje.

U vezi odredbi člana 63 stav 1 tačka 4, smatramo da je potrebno precizno normirati o kojem procesu je riječ.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer smatramo da ne treba u ovom slučaju normirati nešto što je stvar projektne (tehničke) dokumentacije.

Mišljenja smo da bi u članu 64 stav 2 tačka 5 termin "dovođenje" trebalo zamijeniti drugim terminom, jer je nejasno o kakvom "dovođenju zemljišta" se radi.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je nejasna.

Da li je u članu 66 stav 3 alineja 2 napravljena greška, kada se za korisnika obrađenog mulja navodi obaveza pripreme "godišnjeg izvještaja o količini obrađenog mulja". Da li je trebala da bude navedena obaveza pripreme "godišnjeg izvještaja o količini korišćenog obrađenog mulja";

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Mišljenja smo da u članu 68 stav 7 prije riječi "otpad" treba da bude navedena riječ "obrađu".

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U vezi odredbi člana 82 stav 5, smatramo da se treba precizirati da se stav 5 ne primjenjuje na skladištenje neopasnog građevinskog otpada, jer se po našem mišljenju odredba o "riješenom ispustu za otpadne vode" ne može primijeniti u slučaju skladištenja te vrste otpada. U skladu sa navedenim, a imajući u vidu odredbe stava 6 navedenog člana, smatramo potrebnim da se posebnim podzakonskim aktom precizno normira koje uslove treba da zadovoljava lokacija/otvoreni prostor namijenjen privremenom skladištenju neopasnog građevinskog otpada, s obzirom da se važeća Uredba koja definiše bliže uslove koje treba da ispunjava objekat za skladištenje otpada, po tumačenju koje je Sekretarijat za održivi razvoj i infrastrukturu Prijestonice dobio od Ministarstva, ne odnosi na način i uslove privremenog skladištenja građevinskog otpada. Podsjećamo da se u članu 2 Uredbe o načinu i uslovima skladištenja otpada navodi da se ista "primjenjuje na sve vrste otpada, osim na privremeno skladištenje komunalnog otpada u skladu sa članom 78 Zakona".

Odgovor: Primjedba se prihvata, biće propisano podzakonskim aktom.

Smatramo da je u okviru stava 3 člana 84 greškom naveden član 84 stav 2 Nacrta zakona.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Takođe, u vezi sa odredbama stava 4 člana 84, mišljenja smo da se posebnim podzakonskim aktom trebaju bliže utvrditi (propisati) karakteristike lokacije (geološke, hidrološke, morfološke, meteorološke, seizmološke, i dr.) na kojoj se može privremeno skladištiti neopasni građevinski otpad, a ne da samo budu propisani uslovi za opremanje predmetne lokacije. Novim podzakonskim aktom je po našem mišljenju potrebno propisati npr. da li se privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada treba vršiti na ravnom terenu (zbog mogućnosti obrade istog upotrebom drobilice), ili se isti može privremeno skladištiti i u prirodnoj uvali (što otežava mogućnost njegove naknadne obrade).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je u pitanju privremeno rješenje.

Smatramo da se članu 85 stav 1 greškom navode stav 3 člana 83, kao i stav 3 člana 84 (umjesto stava 2 člana 83 i stava 2 člana 84).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U cilju potpune jasnoće odredbi stava 5 člana 89 bilo bi potrebno isti drugačije formulisati, u smislu navođenja subjekta koji o zabrani obavještava organ nadležan za poslove carine.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je navedena Agencija za zaštitu životne sredine.

Mišljenja smo da u vezi odredbi člana 91 stav 1 Nacrta, zakonom treba jasno normirati da li je sakupljač komunalnog otpada istovremeno i njegov imalac. Navedeno smatramo opravdanim iz razloga što bi u slučaju da je sakupljač komunalnog otpada imalac istog, sakupljač komunalnog otpada (d.o.o "Komunalno") takođe snosio troškove izgradnje i troškove rada neophodne infrastrukture namijenjene upravljanju otpadom. Ovo smatramo logičnim s obzirom da sakupljač komunalnog otpada, kroz komunalnu uslugu koju pruža i naplaćuje od izvornih proizvođača istog (fizička i pravna lica), iz naplaćene cijene mora finansirati i izgradnju infrastrukture neophodne za upravljanje komunalnim otpadom, kao i finansirati troškove rada iste.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ova odredba načelno definisana, a stvar je opštinskih odluka kako će koje privredno društvo snositi troškove upravljanja otpadom.

Smatramo da pri normiranju odredbi dijela IX "Finansiranje upravljanja otpadom", treba voditi računa da iste moraju biti usklađene sa odredbama dijela IV "Finansiranje komunalnih djelatnosti" (član 51 stav 1, član 52, član 53 stav 2) Zakona o komunalnim djelatnostima ("Sl. list Crne Gore", br.

055/16, 074/16 i 002/18) vezano za finansiranje upravljanja komunalnim otpadom, a s obzirom na činjenicu da je upravljanje komunalnim otpadom vrsta komunalne djelatnosti. Prethodno navodimo iz razloga što u odredbama člana 91 nije jasno normirana obaveza kako JLS-a, tako i privrednih društava (koja su JLS osnovale i kojima su povjerile obavljanje djelatnosti sakupljanja komunalnog otpada) da finansiraju upravljanje komunalnim otpadom (izgradnja neophodne infrastrukture i troškovi rada iste) iz sredstava koja sakupljači komunalnog otpada naplaćuju od fizičkih i pravnih lica kao izvornih proizvođača komunalnog otpada. U skladu sa navedenim mišljenja smo da bi u dijelu IX Nacrta zakona članovima (stavovima) trebalo jasno normirati na koji način: 1. izvorni proizvođači komunalnog otpada, 2. privredno društvo koje sakuplja komunalni otpad (i naplaćuje tu uslugu od izvornih proizvođača), 3. kao i JLS, finansiraju upravljanje komunalnim otpadom, a vodeći računa o odgovarajućim odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima;

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, odgovor dat u prethodnoj primjedbi.

Mišljenja smo da se tačka 3 stava 2 člana 94 treba dopuniti tako da glasi: “naredi privrednom društvu ili preduzetniku pribavljanje potvrde upisa u registar, odnosno dozvole, u roku koji ne može biti kraći od 30 dana, ako utvrdi da se obavljanje poslova sakupljanja ili transporta, odnosno prerade ili odlaganja otpada vrši bez upisa u registar odnosno odgovarajuće dozvole, a ako privredno društvo ili preduzetnik ne pribavi odgovarajuću potvrdu, odnosno dozvolu, privremeno zabrani obavljanje sakupljanja ili transporta, odnosno prerade ili odlaganja otpada”.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Smatramo da u tački 1 stava 2 člana 95 ispred riječi “građevinskog” treba da stoji riječ “neopasnog”.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Mišljenja smo da u tački 1 stava 1 člana 97 ispred riječi “mulja” treba da stoje riječi “obrađenog kanalizacionog”.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Mišljenja smo da u tački 1 stava 1 člana 98 ispred riječi “mulja” treba da stoji riječ “kanalizacionog”.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U članu 104 stav 1 tačka 3 navodi se nepostojeći član zakona (446).

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Mišljenja smo da se u članu 109 stav 2 navodi neodgovarajući član zakona (85) umjesto navođenja člana 84. Isto tako, mišljenja smo da se u stavu 3 člana 109 navode neodgovarajući članovi zakona.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Mišljenja smo da se u stavu 3 člana 111 navodi neodgovarajući član zakona.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

OPŠTINA HERCEG NOVI

Član 3, stav 1, tačka 11): „izvorni proizvođač otpada je svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad;“

Član 3, stav 1, tačka 49): „proizvođač otpada je izvorni proizvođač otpada ili svako lice koje obavlja prethodnu obradu, miješanje ili druge postupke kojima se mijenja svojstvo ili sastav otpada;“

Član 11 stav 1: „Privredna društva i preduzetnici, koji proizvode ili unapređuju, obrađuju, prodaju, uvoze i/ili distribuiraju proizvode (nove, korišćene, popravljene, prepravljene) (u daljem tekstu: proizvođač), koji poslije upotrebe postaju otpad obuhvaćeni su režimom proširene odgovornosti proizvođača;“

Član 11 stav 3: „Proizvođač iz stava 1 ovog člana dužan je da sprovodi mjere proširene odgovornosti iz stava 4 na način da sam organizuje sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada...“

Primjedba: Nejasno je tj. nije dovoljno precizno definisano ko treba sprovoditi mjere proširene odgovornosti (koji proizvođač i koja privredna društva), isto treba precizirati.

Odgovor: Primjedba se prihvata, izmijenjen član 11 ovog zakona.

Član 11 stav 5: „Proizvođači koji nijesu obuhvaćeni režimom proširene odgovornosti...“

Primjedba: Nije definisano koji proizvođači nijesu obuhvaćeni režimom proširene odgovornosti.

Odgovor: Primjedba se prihvata, izmijenjen član 11 ovog zakona.

Članom 14 stav 2: „Odstupanje od stava 1 ovog člana dozvoljeno je pod uslovom...“

Primjedba: Kada se dozvoli bilo kakvo odstupanje, pod bilo kakvim uslovom, praksa govori da se većinom odstupa, pa će se dovesti u pitanje ispunjenje ciljeva postavljenih članom 15.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, ali je predmetni stav izmijenjen na način da glasi: „Odstupanje od stava 1 ovog člana dozvoljeno je pod uslovom da je obezbijeđen minimum odvojenog sakupljanja suve i mokre frakcije otpada i da je ispunjen bar jedan od sljedećih uslova:“.

Članom 40 stav 5: „Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se i mišljenje nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji će se vršiti sakupljanje.“

Primjedba: Nejasno je na osnovu koje dokumentacije i kriterijuma nadležni organ lokalne uprave izdaje mišljenje.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer dokumentacija koja se podnosi Agenciji podnosi se i nadležnom organu lokalne uprave.

OPŠTINA BERANE

U članu 4, prvi stav, tačka 2, se navodi:

2) blizine i regionalnog upravljanja otpadom, radi obrade otpada što je moguće bliže mjestu nastajanja u skladu sa ekonomskom opravdanošću izbora lokacije, dok se regionalno upravljanje otpadom obezbjeđuje razvojem i primjenom regionalnih strateških planova zasnovanih na nacionalnoj politici; Obrazloženje: U daljem tekstu Nacrta se ne pominju regionalni strateški planovi, pa shodno tome, iste treba definisati i predvidjeti Zakonom ili ih zamijeniti drugim terminom/vrstom plana.

Obrazloženje: U daljem tekstu Nacrta se ne pominju regionalni strateški planovi, pa shodno tome, iste treba definisati i predvidjeti Zakonom ili ih zamijeniti drugim terminom/vrstom plana.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U članu 20 koji glasi:

Upravljanje otpadom vrši se u skladu sa državnim planom upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Državni plan) i lokalnim planovima upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom koji ne sadrži ili nije izložen opasnim materijama (u daljem tekstu: lokalni plan).

Obrazloženje: Dio teksta koji je podvučen je nepotreban i treba ga izbrisati.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Član 22 ima naziv Program odlaganja biološko razgradivog otpada, a koji treba zamijeniti sljedećim: Program upravljanja biološko razgradivim otpadom.

Obrazloženje: U tekstu ovog člana se govori o mjerama upravljanja ovom vrstom otpada, a ne samo odlaganja, te bi naš predloženi naziv bio adekvatniji.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se predmetni cilj odnosi na odlaganje biološko razgradivog otpada.

U članu 24, koji se odnosi na Planove upravljanja medicinskim i veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem, ubaciti tačku 4. Plan upravljanja kanalizacionim muljem priprema organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

Tačka 4 treba da pređe u Tačku 5 i da glasi:

Plan iz stava 2, 3 i 4 ovog člana sadrži naročito:

1) proizvedenu i očekivanu vrstu, količinu (masu) i porijeklo medicinskog, veterinarskog otpada i kanalizacionog mulja na teritoriji Crne Gore;

Tačka 5 treba da pređe u Tačku 6, tačka 6 u 7, a na kraju ubaciti tačku 8 koja glasi:

Organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine obezbjeđuje uslove i stara se o sprovođenju plana upravljanja kanalizacionim muljem.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je Plan upravljanja kanalizacionim muljem sastavni dio Državnog plana koji donosi Ministarstvo.

U članu 25, izmijeniti tačku 9 koja sada glasi:

„(9) Za sprovođenje lokalnog plana stara se i odgovoran je izvršni organ jedinice lokalne samouprave.“ Sa:

„(9) Za sprovođenje lokalnog plana stara se i odgovoran je nadležni organ lokalne uprave“.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, ali je stav 9 brisan na zahtjev Zajednice opština.

U članu 27, tačka 5 glasi:

(5) Godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana razmatra i usvaja nadležni organ jedinice lokalne samouprave najkasnije do 20. maja tekuće za prethodnu godinu.

Zamijeniti ga sa:

(5) Godišnji izvještaj o sprovođenju lokalnog plana razmatra i usvaja skupština jedinice lokalne samouprave najkasnije do 20. maja tekuće za prethodnu godinu.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U članu 33, tačka 9 glasi:

(9) Ako se inspekcijским nadzorom utvrdi da lice koje ima dozvolu ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli, inspektor za zaštitu životne sredine:

Zamijeniti je sa:

(9) Ako se inspekcijским nadzorom utvrdi da lice koje ima dozvolu ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli, ekološki inspektor.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je brisan „inspektor za zaštitu životne sredine“.

U članu 46, tačku 7 koja glasi:

(7) Imalac otpada iz st. 1 i 3 ovog člana i nadležni organ lokalne uprave iz stava 2 alineja 2 ovog člana, na osnovu podataka iz evidencije o količinama i vrstama otpada, dužni su da pripreme godišnje izvještaje o otpadu koje dostavljaju Agenciji do 1. marta tekuće za prethodnu godinu, a godišnji izvještaj nadležni organ lokalne uprave iz stava 2 alineja 2 ovog člana dužan je da dostavi i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Razmotriti podvučeni dio teksta i utvrditi organ kom se dostavlja pomenuti godišnji izvještaj.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, predmetni stav se ne mijenja.

U članu 94, stav 1 tačka 6 koja glasi: kontroliše da li se otpad sakuplja odvojeno; treba da se izbac i da ta nadležnost pređe u nadležnost komunalnog inspektora u članu 95. Ostale tačke u članu 94 treba ponovo numerisati, umanjujući ih za jedan broj, počevši od tačke 6. Shodno tome, broj tačaka u stavu 1, člana 95, se povećava za jedan broj.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer komunalni inspektor ima istu obavezu u članu 95 stav 1 tačka 5.

OPŠTINA PLJEVLJA

Član 38 tačka 2 glasi: Privredno društvo i preduzetnik iz stava 1 ovog člana dužno je da prilikom preuzimanja otpada od fizičkog lica da pribavi podatke iz lične karte ili drugog dokumenta kojim se dokazuje identitet tog lica kao i dokaz o porijeklu otpada ili izjavu o posjedovanju otpada. Smatramo da tačke 1,2 i 3 člana 38 treba mijenjati i usaglasiti jer sakupljač komunalnog otpada ne može od svakog korisnika tražiti ličnu kartu i podatke prilikom preuzimanja otpada odnosno pražnjenja posude za odlaganje otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata zbog toga što se ne prepoznaju razlozi da se u ovom slučaju od fizičkog lica ne pribave podaci iz lične karte ili drugog dokumenta kojim se dokazuje identitet tog lica.

Član 45 vezan za biootpad je neutemeljen iz razloga što za period od sedam godina, ma koliko se napredovalo u oblasti upravljanja otpadom, korisnici usluge sami i iz ličnih sredstava teško mogu da obezbijede uslove za adekvatno odlaganje biootpada. Pojmovi i definicije iz pomenutog člana se mogu prihvatiti uz uslov da se doda novi stav kojim će se predvidjeti sredstva iz Državnog budžeta u cilju stvaranja neophodnih uslova za odvojeno odlaganje biootpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer da bi ostvarili ciljeve koji se odnose na komunalni otpad i bioragradivi otpad ova odredba se mora primjenjivati od 2025. godine.

Članom 83, tačka 4 predviđeno je plaćanje naknade od 10€ po toni za privremeno skladišteni komunalni otpad.

Smatramo da bi ovaj stav i sve što je vezano za naplatu od 10€ po toni trebalo brisati. Obrazloženje za ovakav stav zasnovano je na činjenici da i na državnom i lokalnom nivou nedostaju sredstva za izgradnju deponija i ostalih sadržaja za upravljanje otpadom, tako da je napredovanje u predmetnoj oblasti jako sporo. Naravno sve lokalne uprave bi željele na najbolji način regulisati upravljanje komunalnim otpadom ali su u pitanju velike investicije koje lokalne uprave same ne mogu obezbijediti, a opteretiti korisnike u smislu povećanja cijene usluge je apsolutno neprihvatljivo iz razloga teške materijalne situacije korisnika a posebno u sjevernim opštinama Crne Gore. Ukoliko bi se primijenila naplata i sredstva usmjerila u neki Eko fond a kasnije se koristila za izgradnju ili nabavku opreme, korist bi jedino imale lokalne uprave koje bi u startu dobile neka sredstva i bile oslobođene daljih plaćanja. Postavlja se pitanje koliko će sredstava biti naplaćeno od neke lokalne uprave koja bude zadnja u nizu za rešavanje odlaganja otpada i kojim sredstvima će pitanje te opštine biti riješeno ako se prethodni oslobode obaveze plaćanja. To stvara nepravednu raspodjelu i ulaganje za opštine koje zadnje rešavaju svoja pitanja odlaganja i upravljanja otpadom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata iz razloga što se u odnosu na važeći Zakon ova naknada plaća samo u slučaju, kada se ne obezbijede uslovi u skladu sa stavom 3 ovoga člana (ograda, vaga, čuvarska služba, i dr). Sredstva od ove naknade raspodijeliće se u saradnji i u dogovoru sa jedinicama lokalne samouprave.

Član 85 tačka 4 glasi "Nakon isteka roka za privremeno skladištenje komunalnog, odnosno neopasnog građevinskog otpada subjekat iz stava 1 ovog člana odgovoran je za održavanje, nadzor i kontrolu sanirane lokacije u trajanju od najmanje tri godine". Isti treba mijenjati na način što bi se pojam nakon isteka roka zamijenio pojmom nakon prestanka odlaganja iz razloga što rokove ne treba određivati jer je dinamika izgradnje sanitarnih deponija spora i bilo koje rokove je teško ispoštovati.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se ovaj rok odnosi na period nakon sanacije lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada.

OPŠTINA BAR

U članu 3 smatramo da kabasti otpad treba precizirati u pojmovniku i predložiti zakonsko rješenje upravljanja s istim, imajući u vidu da se kao takav ne može odlagati na sanitarnoj deponiji i sve više predstavlja problem u sistema upravljanja otpadom. Naime, ova vrsta otpada se pominje kao otpad koji je sastavni dio komunalnog otpada i u članu 25 u stavu 5 tačka 6 ovog člana "način i program odvojenog sakupljanja i transporta komunalnog i građevinskog otpada iz domaćinstava i od proizvođača koji ne podliježu obavezi donošenja plana upravljanja otpadom, uključujući i kabasti i drugi komunalni i građevinski otpad koji nije moguće odložiti na mjestima predviđenim za odlaganje komunalnog i građevinskog otpada" kao nešto što lokalni plan naročito treba da sadrži. Imajući u vidu predloženu tačku zakona, neophodno je u zakonu definisati i kabasti otpad kao i druge vrste otpada.

Takođe u ovom članu, značenje izraza komercijalne i komunalne otpadne ambalaže nije baš najjasnije i najpreciznije definisan. Iz navedenog se da zaključiti da komercijalna otpadna ambalaža nastaje u procesu proizvodnje, maloprodaje, uslužnim i drugim djelatnostima a komunalna u domaćinstvu, industriji, zanatskim i uslužnim djelatnostima i drugim djelatnostima. Iz navedenog se da zaključiti da i komercijalna i komunalna otpadna ambalaža nastaju u uslužnim djelatnostima, a nije razgraničeno precizno u kojim.

Odgovor: Primjedbe se ne prihvataju, definicije komercijalne i komunalne otpadne ambalaže su jasno propisane, a za kabasti otpad nije data definicija EU zakonodavstvom.

U članu 25 stav (8) treba precizirati u smislu, da ako se mišljenje ne dostavi u roku od 15 dana od dana prijema, smatraće se da nema primjedbi na predlog lokalnog plana. Ovo iz razloga boljeg preciziranja dostave mišljenja od institucija koja upravljaju zaštićenim područjima (Mordko dobro, Nacionalni park).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je dovoljno što je dat rok od 15 dana.

U članu 30 smatramo da je potrebno preciznije definisati član 30 stav 3. Naime, propisano je da Agencija prije davanja saglasnosti na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada, dostavlja na mišljenje nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji otpad proizvodi i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se odstranjuje otpad. Zakonom o lokalnoj samoupravi su definisana dva organa lokalne samouprave, odnosno Predsjednik (Gradonačelnik) opštine i Skupština Opštine. Kojem od ova dva organa Agencija dostavlja plan na mišljenje ostaje nejasno. Po našem mišljenju, umjesto riječi „samouprave“ treba da stoji „uprave“ tako da bi Agencija dostavila plan na mišljenje Sekretarijatu opštine koji je zadužen za komunalne poslove.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U članu 40 stav 5, je precizno definisano da „ Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se i mišljenje organa lokalne uprave na čijoj teritoriji će se vršiti sakupljanje otpada. Mišljenja smo da treba precizirati (u stavu 6) obavezu Agencije za dostavljanje rješenja za upis u registar sakupljanja nadležnom orgnu lokalne uprave. Naime, mišljenje iz stava 5 je neobavezujuće a dostavom rješenja se omogućava lokalnim upravama pravna zaštita u smislu Zakona o upravnom postupku.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

U članu 57 u stavu (3) ovog člana, je definisana obaveza dobijanja građevinske dozvole koja je ukunuta Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekta i sam stav je u suprotnosti sa stavom 5,

pa nije jasno što se ovim stavom (3) predmetnog člana htjelo precizirati jer je privremeno skladištenje građevinskog otpada definisano posebnim članom zakona (84).

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer stavovi 3 i 5 nijesu u suprotnosti.

U članu 81 u stavu 2 je definisano da dozvola za odlaganje otpada se izdaje na period koji ne može biti kraći od 30 godina. Smatramo da se taj period morao malo skratiti, imajući u vidu površinu zemljišta koja se mora obezbjediti za odlaganje otpada i regionalan pristup upravljanja otpadom pa samim tim misljenja smo da teško obezbjediti lokaciju za odlaganje otpada u regionalnom sistemu (više opština) koja bi zatovoljavala potrebe tih opština 30 godina.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ova odredba transponovana iz Direktive o deponijama.

OPŠTINA KOTOR

U članu 40 stav 2 alineja 4 stoji: "lokaciju i način skladištenja otpada za upis u registar sakupljača". Predlog, precizirati pojam "lokacija".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se ne prepoznaje svrha preciziranja pojma "lokacija".

U članu 40 stav 5 stoji: Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se i mišljenje nadležnog organa lokalne uprave na čijoj teritoriji će se vršiti sakupljanje. Predlog, umjesto riječi "mišljenje" treba da stoji riječ "saglasnost" iz razloga da mišljenje nije obavezujuće i dodati novi stav koji određuje koju dokumentaciju dostaviti nadležnom organu lokalne uprave, da bi dobio "saglasnost" radi upisa u registar sakupljača kod Agencije.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je dovoljno mišljenje nadležnog organa lokalne uprave.

OPŠTINA TIVAT

U pojedinim odredbama zakona koristi se termin „nadležni organ jedinice lokalne samouprave“ i to u kontekstu kada se propisuje obaveza davanja određenih mišljenja ili saglasnosti, a koji se vezuju za određene rokove (član 30 stav 3 i 4 i član 63 stav 2), čime se određuje da Skupština Opštine ili Predsjednik Opštine, daje određena mišljenja ili saglasnosti i to u određenim rokovima.

Mišljenja smo da umjesto „nadležni organ jedinice lokalne samouprave“, stoji: „nadležni organ lokalne uprave“ .

Odgovor: Primjedba se prihvata.

Članom 93 stavom 4,5 i 6 propisane su nadležnosti fitosanitarnog inspektora, inspektora za šumarstvo i elektroenergetskog inspektora u vezi nadležnosti za korišćenje obrađenog kanalizacionog mulja u određenim oblastima i s tim u vezi propisana ovlašćenja inspektora. Shodno tome isključene su nadležnosti i ovlašćenja drugih inspektora (stav 2 ,3 ,7 i 8).

U vezi sa navedenim postavlja se pitanje postupanja u sprovođenju kaznenih odredbi iz člana 103 stav 1 tačke 48 do tačke 58, kojima su propisane kazne za prekršene odredbe zakona koje se odnose, ne samo na upotrebu obrađenog kanalizacionog mulja, već i na upravljanje kanalizacionim muljem uopšte (neobaređenim, vođenje evidencija, obrada mulja, obaveze korisnika mulja i slično), dakle sve ono što izlazi iz okvira nadležnosti za postupanje navedenih inspektora.

Mišljenja smo da, s obzirom da kanalizacioni mulj spada u posebnu vrstu otpada, treba proširiti nadležnosti i ovlašćenja inspekcijiskog nadzora, na način da se ona odnose i na druge inspektore, obzirom da su navedena ovlašćenja pomenutih inspektora ograničena.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je dovoljan broj inspektora uključen u kontrolu upotrebe obrađenog kanalizacionog mulja.

OPŠTINA BIJELO POLJE

1. Opšti stav

Nacrt zakona je u odnosu na važeći zakonski propis predložio neznatne izmjene. Izmjene se prije svega odnose na proširenu odgovornost proizvođača otpada, stepen mogućeg procenta reciklaže otpada u Crnoj Gori, kao i određenog usklađivanja pojmova, što je rezultat poštovanja odredbi i direktiva EU.

2. Primjedbe i sugestije u ponuđenom Nacrtu zakona:

2.1. U članu 1 stav 3, iza riječi “postupcima” potrebno je izmijeniti tekst tako da glasi: “održavanje, zatvaranje deponija, uključujući i sanaciju neuređenih deponija i privremenih odlagališta otpada, kao i aktivnosti pravnih lica registrovanih za obavljanje komunalnih djelatnosti sakupljanja, transporta, prerade, trgovine i posredovanja otpadom”.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je definicija usklađena sa Okvirnom direktivom o otpadu.

2.2. U članu 2 stav 8, posle riječi “jama”, treba brisati ostatak teksta, jer je u daljem tekstu Nacrta zakona jasno definisano postupanje sa muljem iz postrojenja za tretman otpadnih voda.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata iz razloga što je precizno definisano preciznog definisanja izuzeća.

2.3. U članu 2 tačka 12, otpad od genetički modifikovanih organizama, potrebno detaljnije obrazložiti.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, ali je brisana tačka 12.

2.4. U članu 3 stav 1 tačka 16a, tekst “uključujući dušeke/madrace” brisati jer se isto podrazumijeva kroz riječ namještaj.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, iz razloga jer dušeke i madrace treba razdvojiti od namještaja.

2.5. U članu 3, koji reguliše pitanje otpada od električnih i elektronskih proizvoda, potrebno je navedeni otpad podijeliti na opasne i neopasne komponente otpada, uzimajući u obzir da hemijski elementi koji se nalaze u istom: (živa, fosfor, olovo, toneri, kadmijum, heksovalentni hrom, BFR, barijum, berilijum) jesu opasni po životnu sredinu zdravlje ljudi, dok plastični i metalni dijelovi ovih proizvoda, kao i kablovi za napajanja ne mogu biti opasni otpad a čine većinu zapremina te vrste otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, definicija je transponovana iz EU zakonodavstva.

2.6. U članu 14 stav 6, brisati riječi “uz prethodnu saglasnost Ministarstva “ a dodati riječi “u skladu sa ovim zakonom”. Uzimajući u obzir da lokalne samouprave moraju poštovati zakonske obaveze, nelogično je da ih na to obavezuje ili upućuje saglasnost Ministarstva.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, propisano je da se umjesto na saglasnost dostavlja na mišljenje.

2.7 U članu 16 stav 6, treba preispitati da li je navedeni rok 01. januar 2027. godine iz Direktive EU ili naš stav oko realnih mogućnosti organizacije upravljanja biootpadom.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer je propisan realan rok.

2.8. U članu 18 stav 5, iza riječi “člana 21” treba dodati riječ “ i 25” . Ovo je iz razloga što se i Državnim planom i lokalnim planovima obezbjeđuje regulisanje frakcija opasnog otpada iz domaćinstava.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer je lokalni plan mora biti usaglašen Državnim planom.

2.9. Kod člana 38 stav 2, postavlja se pitanje da li je ova norma usklađena sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, jer svako pravno i fizičko lice mora imati ugovor sa vršiocem komunalnih djelatnosti kome su one povjerene.

U članu 38, potrebno je u potpunosti brisati stav 3, uzimajući u obzir da potvrdu o količini preuzetog otpada, mogu vršiti samo organizovani sistemi koji otpad prikupljaju po količini, što je vjerovatno teško ostvariti u skorom vremenskom periodu na našim prostorima.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer se ovo odnosi na sve vrste otpada.

2.10. U članu 51 stav 4, kod zabrane paljenja otpadnih guma, potrebno je dodati riječi "osim u postrojenjima za spaljivanje otpada, proizvodnju energije ili druge tehničke procese obrade autoguma u cilju dobijanja korisnih materija".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su spaljivanje i paljenje dva različita pojma.

2.11. U članu 56 stav 7 i 8, treba preispitati da li su procenti navedeni za otpadnu ambalažu propisani direktivama EU i treba li ih korigovati.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer su propisani realni rokovi za ispunjavanje datih ciljeva.

2.12. U članu 58., koji tretira azbest, potrebno je dodati da je moguće i uništavanje u postrojenjima za tretman opasnog otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer ovom odredbom nije zabranjeno spaljivanje.

2.13. U članu 87 stav 2, koji se odnosi na zabranu uvoza neopasnog otpada radi odlaganja i korišćenja kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije, potrebno je dozvoliti uvoz ovakve vrste neopasnog otpada za proizvodnju energije ali pod uslovom da je taj otpad pripremljen za direktnu primjenu u postrojenjima za dobijanje energije ili goriva iz otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer ne treba dozvoliti dodatni uvoz otpada u Crnoj Gori.

2.14. Odredbu o upotrebnoj dozvoli i lokaciji postrojenja za spaljivanje otpada, potrebno je sagledati da se navedena dozvola izdaje uz integrisanu dozvolu na sanitarnim deponijama, s obzirom da je uz iste moguće graditi navedena postrojenja. Zakon treba da jasno definiše kroz odredbe zakona ili podzakonskih akata kriterijume za dobijanje upotrebne dozvole i UTU za njihovu izgradnju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo pitanje regulisano zakonom koji uređuje izgradnju objekata.

2.15. U članu 83 stav 1 alineja 2, postavlja se pitanje da li je nakon zatvaranja privremenih skladišta, lokalna samouprava obavezna da sve količine koje su odložene na istom, moraju predati na obradu.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer ove lokacije treba sanirati.

2.16. U članu 87 stav 2, treba preispitati da li je postojeće rješenje zabrane uvoza neopasnog otpada radi odlaganja i korišćenja kao gorivo ili proizvodnju energije u skladu sa zakonodavstvom EU.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer kao što je prethodno navedeno, ne treba dozvoliti dodatni uvoz otpada u Crnoj Gori.

2.17. Zakonom nije definisana sanacija postojećih deponija ili privremenih skladišta komunalnog otpada. Potrebno je isto definisati u cilju mogućeg izvoza deponovanog otpada uzimajući u obzir da direktivama EU nema barijera za transport i upotrebu neopasnog otpada (primjer Švedske koja uvozi komunalni otpad.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, prethodno je dat odgovor.

2.18. Vlasnicima napuštenih vozila kao i vlasnicima vozila koja nisu registrovana duže od godinu dana potrebno je naplatiti taksu za otpad (praksa drugih zemalja) osim u slučaju da ista nisu predali na lokaciji postrojenja za obradu motornih vozila i o istome imaju odgovarajuću potvrdu kao dokaz da isti nisu uništili na nedozvoljen način.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, ovo pitanje regulisano podzakonskim aktom.

OPŠTINA NIKŠIĆ

1. Član 1 – Predmet – U stavu 3 posle riječi “Upravljanje otpadom je” dodati riječi: “sprečavanje nastanka otpada”, kako ne bi bilo u suprotnosti sa članom 4.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer je predmetna definicija preuzeta iz Okvirne direktive otpadu.

2. Član 3 – Značenje pojmova:

- tačka 41 nije u skladu sa poglavljem V gdje su kao Posebne vrste otpada navedeni i otpadna jestiva ulja i masti, POPs otpad, otpad od žive;

- u tački 43 definisati pojam “popunjavanje”, tj. na koju vrstu neopasnog otpada se odnosi;

- u tački 45 dodati: “ili postupak za dobijanje energije iz otpada”, kako bi se napravila veza sa pojmovima “spaljivanje i suspaljivanje”.

Odgovor: Primjedba se prihvata u dijelu da je u tački 41 stav 1 ovog člana dodat POPs otpad i otpad od žive. Pojam “popunjavanje” je definisan u tački 43, a tačka 45 je izmijenjena tako da glasi: „prerada otpada je postupak čiji je glavni rezultat upotreba otpada u korisne svrhe, kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo upotrijebiti za tu svrhu ili kada se otpad priprema za tu svrhu u procesu proizvodnje ili u nekom drugom privrednom smislu.“.

3. Član 24 - Planovi upravljanja medicinskim i veterinarskim otpadom i kanalizacionim muljem
Ovim članom potrebno je definisati nadležnost za upravljanje kanalizacionim muljem, kao što je to urađeno za medicinski i veterinarski otpad.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer je ovo pitanje definisano ovim zakonom.

4. Član 25 – Lokalni plan – stav 4: smatramo da je potrebno promijeniti rok za donošenje lokalnog plana na godinu dana od donošenja Državnog plana jer je za njegovu izradu potrebno uključiti više činilaca, kako bi bio što kvalitetnije urađen.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je rok od godinu dana dug za donošenje lokalnog plana nakon donošenja Državnog plana.

5. Član 30 – Saglasnost na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada, st 3:

Propisano je da Agencija prije davanja saglasnosti na plan upravljanja otpadom proizvođača otpada, dostavlja na mišljenje nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj se teritoriji otpad proizvodi i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se zbrinjava otpad. Trebalo bi da stoji uprave jer Agencija dostavlja plan na mišljenje Sekretarijatu nadležnom za komunalne poslove.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

6. Član 55 – Otpadna jestiva ulja i masti – stav 1: posle riječi “u kanalizacionu mrežu” dodati i “mrežu atmosferske kanalizacije”, jer postoji mogućnost za nesavjesno ispuštanje i u atmosfersku kanalizaciju.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

7. Član 58 – Otpad koji sadrži azbest – stav 1: definisano je da "Otpad koji sadrži azbest odvojeno se sakuplja, pakuje, skladišti i odlaže na deponiju za odlaganje neopasnog otpada, na mjestu namijenjenom za odlaganje otpada koji sadrži azbest", što je u suprotnosti sa članom 76, stav 1 koji kaže "Zabranjeno je odlaganje opasnog otpada na deponiji za neopasan otpad".

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer članovi 58 i 76 nijesu u suprotnosti imajući u vidu član 76 ovog nacрта.

8. Član 66 – Obaveza korisnika obrađenog mulja – u stavu 2 je predviđeno da "Stručno mišljenje o mogućnosti korišćenja obrađenog mulja o mogućnosti korišćenja obrađenog mulja daje naučnoistraživačka ustanova koja se bavi pitanjima zemljišta ili drugo pravno lice koje ima odgovarajući kadar, opremu i posjeduje naučnu i informacionu dokumentaciju i koje ovlasti organ državne uprave nadležan sa poslove poljoprivrede, u skladu sa zakonom". Kako se Opština Nikšić obraćala Ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede, nakon čega se ono oglasilo nenadležnim po ovom pitanju, potrebno je definisati ovo pitanje.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata jer je ovo pitanje riješeno Zakonom o sredstvima za ishranu bilja („Sl. list RCG“, br. 48/07 i „Sl. list CG“, br. 76/08, 40/11, 30/17 i 43/18).

9. Član 76 – Mješovito odlaganje otpada – Stav 3 je suprotan stavu 1 te smatramo da je isti potrebno brisati.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, jer treba imati u vidu stav 2 ovog člana koji propisuje izuzeće.

10. Član 83 – Privremeno skladištenje otpada – stav 4: Imajući u vidu nemogućnost zaduživanja jedinica lokalne samouprave, sugerišemo da se razmotri plaćanje godišnje naknade u iznosu od 10€/t odloženog komunalnog otpada.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata iz što se, pogotovo u odnosu na važeći Zakon ova naknada plaća samo u slučaju, kada se ne obezbijede uslovi u skladu sa stavom 3 ovoga člana (ograda, vaga, čuvarska služba, i dr.). Opština Nikšić će imati vremena propisivanjem prelaznih odredbi da se prilagodi novom zakonu.

11. Član 95 – Ovlašćenja i obaveze komunalnog inspektora – Posle tačke 7 dodati novu tačku koja se odnosi na kontrolu ispuštanja otpadnih jestivih ulja i masti.

Odgovor: Primjedba se prihvata.

TELENOR

Član 11 - Proširena odgovornost proizvođača

Članom 11 nije jasno definisano šta znači proširena odgovornost dobavljača, niti u članu 3 postoji definicija ovog termina, te smatramo da je neophodno dodatno pojasniti obavezu kompanija na koje se ovaj termin odnosi.

U stavu 1 člana 11 proširena odgovornost se odnosi na privredna društva i preduzetnike, koji proizvode ili unapređuju, obrađuju, prodaju, uvoze i/ili distribuiraju proizvode, ali u samom nacrtu zakona ne postoji definicija termina uvoznika, niti je jasna uloga uvoznika u sistemu proširene odgovornosti, već je sve definisano pod terminom proizvođači. Shodno tome je potrebno jasno definisati ulogu uvoznika i njihove obaveze.

Takođe, u stavu 5 člana 11 nije jasno definisano ko su proizvođači koji nijesu obuhvaćeni režimom proširene odgovornosti proizvođača, te je potrebno u tom dijelu dati jasno pojašnjenje. U istom stavu je navedeno da proizvođači koji nijesu obuhvaćeni režimom proširene odgovornosti proizvođača iz stava 1 plaćaju posebnu naknadu prilikom uvoza ili stavljanja proizvoda prvi put u promet u Crnoj Gori u skladu sa propisom iz člana 93 stav 11 ovog zakona. Međutim, kako u samom

članu 93 nacrtu Zakona ne postoji stav 11, ističemo da je potrebno dodatno pojasniti ovu obavezu, kako se ne bi javile nedoumice u praktičnoj primjeni zakona.

Ostajemo u nadi da ćete razmotriti naše predloge, te da ćemo nakon sprovođenja postupka javne rasprave doći do konačnog teksta ovog zakona čija primjena neće stvarati nedoumice u praktičnoj primjeni i koji će na najbolji način omogućiti sprovođenje mjera za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi.

Odgovor: Primjedbe se prihvataju, razrađene su kroz izmijenjene članove 11 i 12 ovog zakona. Tehničkom greškom umjesto člana 92 naveden je član 93 i to je izmijenjeno.

ZERO WASTE MONTENEGRO

Član 3:

1. Dodati definiciju termina “ambalaža” u skladu s definicijama datim u Direktivi Evropskog parlamenta i Savjeta 94/62/EC o ambalaži i ambalažnom otpadu:

“Ambalaža” je sve proizvode bez obzira na prirodu materijala od kojeg su izrađeni ili su korišćeni za sadržavanje, čuvanje, rukovanje, isporuku i predstavljanje robe, od sirovina do gotovih proizvoda, od proizvođača do korisnika ili potrošača.“ U ovu definiciju spadaju i plastične kese, iako direktiva 94/62/EC ne sadrži posebne mjere o potrošnji takvih kesa.

2. Uvrstiti definicije plastičnih kesa u skladu s definicijama datim u članu 1 (tačke 1b-1e) Direktive (EU) 2015/720:

1b. „Plastične kese za nošenje” su kese za nošenje, sa ili bez ručke, napravljene od plastike, koje se potrošačima daju na mjestu prodaje robe i proizvoda;

1c. „Laka plastična kesa” je plastična kesa nosiljka debljine manje od 50 mikrona;

1d. „Vrlo laka plastična kesa za nošenje” je plastična kesa debljine manje od 15 mikrona koja se zahtijeva u higijenske svrhe ili se daje kao primarno pakovanje za rasutu hranu kada to doprinosi smanjenju nepotrebnih gubitaka hrane;

1e. „Okso-razgradive plastične kese za nošenje” su plastične kese za nošenje napravljene od plastičnih materijala koje sadrže aditive koji ubrzavaju fragmentaciju plastičnih materijala u mikro-fragmente“.

Odgovor: Primjedbe se ne prihvataju, sve predložene definicije su u radnoj verziji Uredbe o načinu i postupku osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i rada tog sistema. U predlogu ove uredbe nema definicije za “okso-razgradive plastične kese za nošenje” jer Crna Gora, za sada, u vezi sa tim, nema obaveze.

3. Dodati definiciju termina “biorazgradiva kompostabilna kesa”:

“Biorazgradive kompostabilne kese za nošenje” kese za nošenje, sa ili bez ručke, napravljene od biološki razgradivih materijala, koji se raspadaju te ga mikroorganizmi razgrađuju na elemente koji se nalaze u prirodi, kao što su CO₂, voda i biomasa i mogu da se podvrgnu kompostiranju.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, ova definicija nije potrebna, jer je značenje riječi “biorazgradivo” opšte poznato.

4. Dodati definiciju termina “privremeno skladištenje” i odrediti rok njegovog trajanja, odnosno koliko dugo se otpad može privremeno skladištiti i koje mjere moraju da se primjenjuju u slučaju probijanja tog roka.

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, “privremeno skladištenje” je definisano u članu 3 tačka 48 Zakona o upravljanju otpadom, a rok privremenog skladištenja daje se u dozvolama za upravljanje otpadom na mjestima gdje je otpad proizveden ili za upravljanje otpadom na mjestima za skladištenje otpada tokom sakupljanja otpada, radi transporta do mjesta obrade otpada.

Član 56:

5. Zabraniti proizvodnju, uvoz i prodaju okso-razgradivih plastičnih kesa nosiljka zato što okso-razgradiva plastika je razgradiva ali je mikroorganizmi ne mogu asimilovati i nije kompostabilna u skladu sa standardima koji se primjenjuju na organsku razgradnju plastike:

“Skratiti proizvodnju, uvoz i prodaju okso-razgradivih plastičnih kesa od 31. januara 2020 najmanje 50% ukupne mase plastičnih kesa.

Zabraniti proizvodnju, uvoz i prodaju okso-razgradivih plastičnih kesa od 31. januara 2021”

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, u Direktivi 94/62/EC još nema obaveza u vezi sa okso-razgradivim kesama.

6. Preporučiti proizvodnju, uvoz i prodaju kompostabilnih kesa za nošenje kao alternativu drugim vrstama plastičnih kesa, i paralelno sprovesti edukaciju stanovništva o negativnom uticaju plastičnih kesa na životnu sredinu i zdravlje ljudi kako bi ukinulo korišćenje jednokratnih plastičnih kesa.

“Vlada mora usvojiti implementacioni akt kojim se utvrđuju sastav biorazgradivih kompostabilnih kesa i specifikacije oznaka kojima će se obezbijediti prepoznavanje biorazgradivih kompostabilnih kesa u Crnoj Gori i pružanje tačnih informacija potrošačima o mogućnosti kompostiranja takvih kesa do 31.decembra 2019.

Od 31. januara 2021 kесе, proizvedene na teritoriji Crne Gore, moraju da odgovaraju uslovima, navedenim u aktu o biorazgradivih kompostabilnih kesa koj je sprovela Vlada.

Komunalna inspekcija mora razraditi proceduru kontrole proizvodnje, uvoza i prodaje biorazgradivih kompostabilnih kesa do 31. decembra 2020. godine.”

Odgovor: Primjedba se ne prihvata, predlog je potrebno razmotriti i pritom uraditi ekonomsku analizu sprovođenja predloženih mjera.

7. Uvesti kontrolu količina proizvoda, uvoza i prodaje svih vrsta plastičnih kesa i komposta:

“Proizvođač, uvoznik i prodavac plastičnih kesa jednom u 3 mjeseca mora predati izveštaj o količini proizvedenih, uvezenih i prodatih plastičnih kesa svih vrsta od 31. januara 2020. godine.

Zavod za statistiku mora da razradi formu izvještaja o količini proizvedenih, uvezenih i prodatih plastičnih kesa svih vrsta (uključujući okso-razgradivi i biorazgradivi kompostabilni) i razraditi proceduru predavanja ovog izvještaja u zavod za statistiku do 31.decembra 2019. godine.

Komunalna inspekcija mora da razradi proceduru kontrole predavanja ovog izvještaja kao i da odredi kaznu u slučaju neispunjavanja obaveze do 31.decembra 2019. godine.”

8. Dodati u član 56 (9) edukaciju stanovništva o negativnom uticaju plastičnih kesa na životnu sredinu i zdravlje ljudi da bi isključili korišćenje jednokratnih plastičnih kesa:

“Prodavalac je obavezan na mjestima na kojima se prodaju plastične kese svih vrsta (uključujući okso-razgradivi i biorazgradivi kompostabilni) vidljivu obavještenje potrošačima o štedljivom i racionalnom korištenju ovih kesa oznakom sadržaja “KESE KORISTITE ŠTEDLJIVO. Oni su opasni za životnu sredinu i zdravlje ljudi”.

Odgovor: Primjedbe se prihvataju, to su mjere koje će biti ugrađene u propis iz člana 56 stav 10 Zakona o upravljanju otpadom.

9. Dodati jasne mjere o depozitnoj povratnoj šeme (DRS) za ambalažu i jasne obaveze proizvođača/uvoznika i maloprodajnih kompanija i omogućiti im da se organizuju kako bi sistem postali u funkciji.

„Vlada mora usvojiti implementacioni akt kojim podstiče reciklažu ambalaže za piće (uključujući staklene i plastične flaše, tetrapakove i limenke) do 31. decembra 2019. godine. Akt mora sadržati eko-taksu za svaki tip ambalaže za piće koji se stavlja na tržište, što se može smanjiti ako proizvođači i trgovci na malo mogu pokazati da su reciklirani (na nivou jestivog). Akt treba da

odredi da ako proizvođači i trgovci izaberu depozitno povratnu šemu (DRS), ona mora imati depozitnu naknadu definisanu zakonom i novi nacionalni bar kodovi za svaku novu ambalažu za piće stavljeni na tržište. A proizvođači moraju imati obavezu prijavljivanja broja flaša stavljenih na tržište kao i broja recikliranih flaša, koristeći pouzdani integrisani sistem upravljanja podacima“.

Odgovor: Primjedba se djelimično prihvata, mjere o depozitnoj povratnoj šemi (DRS) biće razmotrene izradom propisa iz člana 56 stav 10 Zakona o upravljanju otpadom.